

MÔ-T' A DJÛN FOH-ING SHÛ. 馬太

傳福音書

Mt. I.

Üô-pah-lah-hen 'Eo-dæ, Da-bih-go Ng-ts, Yiæ-su Kyi-toh-go kô-pu. ² Üô-pah-lah-hen sang Yi-sah; Yi-sah sang Yüô-kôh; Yüô-kôh sang Yiu-da teng gyi hyüong-di; ³ Yiu-da teng sing-vu Da-mô sang Fah-leh-z teng Sah-lah; Fah-leh-z sang Yi-z-leng Yi-z-leng sang Üô-læn; ⁴ Üô-læn sang Üô-mi-nô-dah; Üô-mi-nô-dah sang Nô-jing; Nô-jing sang Sah-meng; ⁵ Sah-meng c'ü Lah-'eh sang Po-z; Po-z c'ü Lu-teh sang O-pah; O-pah sang Yiæ-si; Yiæ-si sang Da-bih wông.

亞伯拉罕後代、大關個兒子、耶穌基督個家譜。² 亞伯拉罕生以撒，以撒生雅各，雅各生猶大等其兄弟，³ 猶大等新婦大瑪生法勒士等撒拉，法勒士生以士崙，以士崙生亞蘭；⁴ 亞蘭生亞米拿達，亞米拿達生拿順，拿順生撒門，⁵

撒門娶喇合生波士，波士娶路得生阿伯，阿伯生耶西，耶西生大關王。

⁶ Da-bih wông c'ü U-li-üô-go *lao-nyüing* sang Sô-lo-meng; ⁷ Sô-lo-meng sang Lo-po-en; Lo-po-en sang Üô-pi-üô: Üô-pi-üô sang Üô-sah; Üô-sah sang Iah-sô-fah; Iah-sô-fah sang Iah-læn; Iah-læn sang U-si-üô; ⁹ U-si-üô sang Iah-tæn; Iah-tæn sang Üô-ha-z; Üô-ha-z sang Hyi-si-kyüô; ¹⁰ Hyi-si-kyüô sang Mô-nô-si; Mô-nô-si sang Üô-meng; Üô-meng sang Iah-si-üô; ¹¹ *pah-sing* lo-liah tao Pô-pi-leng z-
'eo, Iah-si-üô sang Yiæ-ko-nyi-üô teng gyi hyüong-di.

⁶ 大關王娶烏利亞個老嫗生所羅門，⁷ 所羅門生羅波安，羅波安生亞比亞，⁸ 亞比亞生亞撒，亞撒生約沙法，約沙法生約蘭，約蘭生烏西亞，⁹ 烏西亞生約坦，約坦生亞哈士，亞哈士生希西家，¹⁰ 希西家生瑪拿西，瑪拿西生亞門，亞門生約西亞，¹¹ 百姓擄掠到巴比倫時候，約西亞生耶哥尼亞等其兄弟。

¹² *Pah-sing* lo-liah tao Pô-pi-leng ts-'eo, Yiæ-ko-nyi-üô sang Sah-lah-t'ih; Sah-lah-t'ih sang Sô-lo-pô-pah; ¹³ Sô-lo-

pô-pah sang Üô-pi-üoh; Üô-pi-üoh sang Yi-li-üô-kying; Yi-li-üô-kying sang Üô-sô; ¹⁴ Üô-sô sang Sah-doh; Sah-doh sang Üô-kying; Üô-kying sang Yi-lih; ¹⁵ Yi-lih sang Yi-li-üô-sah; Yi-li-üô-sah sang Mô-tæn; Mô-tæn sang Yüô-kôh; ¹⁶ Yüô-kôh sang Mô-li-üô nen-nyüing Iah-seh; keh ziu-z sang Yiæ-su kyiao-leh Kyi-toh go Mô-li-üô.

¹² 百姓擄掠到巴比倫之後，耶哥尼亞生撒拉鐵，撒拉鐵生所羅巴伯，¹³ 所羅巴伯生亞比鬱，亞比鬱生以利亞敬，以利亞敬生亞所，¹⁴ 亞所生撒鐸，撒鐸生亞金，亞金生以律，¹⁵ 以律生以利亞撒，以利亞撒生馬坦，馬坦生雅各，¹⁶ 雅各生馬利亞男孃約瑟，箇就是生耶穌叫勒基督個馬利亞。

¹⁷ Ka-ni, dzong Üô-pah-lah-hen tao Da-bih keh-sing shü-dæ, long-tsong yiu jih-s dæ: dzong Da-bih tao pah-sing lo-liah tao Pô-pi-leng z-‘eo, yia z jih-s dæ: dzong pah-sing lo-liah tao Pô-pi-leng z-‘eo tao Kyi-toh, yi z jih-s dæ.

¹⁷ 介呢，從亞伯拉罕到大關箇星世代，攏總有十四代。從大關到百姓擄掠到巴比倫時候，也是十四代。從百

姓擄掠到巴比倫時候到基督，又是十四代。

18 [1]YIÆ-SU Kyi-toh sang-go z-ken tsiao 'ô-veng ka:
Gyi ah-nyiang Mô-li-üô yi-kying he peh Iah-seh, feh-zing
dzing-ts'ing, be Sing-Ling ken-dong yiu-leh sing-yüing
peh nying-kô teh-cü-de. 19 Gyi-go nen-nyüing Iah-seh z-go
hao-nying, feh iao ming-tông-tông tao gyi me, keh-lah
sing-siang s-'ô iao t'e-hweng-de. 20 Gyi tsing-hao læ-kæn
s-ts'eng keh-sing z-ken, Cü-go t'in-s mong li-hyang yin-
c'ih-læ, teng gyi wô, "Da-bih-go 'eo-dæ Iah-seh, ng ky'i
c'ü ng-go lao-nyüing Mô-li-üô kyü-læ, feh fông-teh-go;
ing-we gyi yiu-tih-go t'æ z dzong Sing-Ling ka læ-go. 21
Gyi we sang ih-go Ng-ts, ng hao c'ü Gyi ming-z [2]YIÆ-SU;
ing-we Gyi iao kyi Gyi pah-sing c'ih gyi-lah ze-ky'in li-
hyang."

18 耶穌基督生個事幹照下文介^[1]。其阿孃馬利亞已經
許撥約瑟，弗曾成親，被聖靈感動有了身孕撥人家得知
了。19 其個男孃約瑟是個好人，弗要明當當倒其楣，箇勒
心想私下要退婚了。20 其正好來間思忖箇星事幹，主個天

使夢裏向現出來，等其話：「大闢個後代約瑟，爾去娶爾個老嫗馬利亞歸來，弗妨得個。因爲其有的個胎是從聖靈介來個。²¹ 其會生一個兒子，爾好取其名字耶穌^[2]，因爲其要救其百姓出其拉罪愆裏向。」

[1] *Pi da-kæ eo “Yiæ-su kyüông-seng keh nyin” tsao ng nyin.* 比大概謳「耶穌降生箇年」早五年。（原註）

[2] *Yiæ-su go ka-shih ziu-z Kyiu-cü.* 耶穌個解說就是救主。（原註）

²³ *Keh-sing ih-ts‘ih-go z-ken tu z ka tso-fah, hao s-teh Cü t’ôh ih-go sin-cü-nying kông-ko-go shih-wô yiu yiao-nyien, z-ka wô,* ²³ “*Ts‘ia-k‘en yiu ih-go do-kwu-nyiang we yiu sing-yüing sang Ng-ts: nying-kô iao ts‘ing-hwu Gyi ming-z YI-MÔ-NE-LIH;*” [Y. 7. 14.] *fæn-c‘ih-læ ziu-z, JING-MING TENG AH-LAH DÔ-KÔ LÆ-TONG, ka i-s.*

²³ 箇星一切個事幹都是介做法，好使得主託一個先知人講過個說話有效驗，是介話：²³ 「且看有一個大姑娘會

有身孕生兒子。人家要稱呼其名字以馬內力；」 [Y. 7. 14.]
翻出來就是，神明等阿拉大家來東，介意思。

²⁴ Iah-seh diao-kao-cün-læ, i-leh Cü-go t'in-s feng-fu,
ky'i c'ü gyi lao-nyüing kyü-læ: ²⁵ dæn-z feh teng gyi dong-
zông, ih-dzih tao sang gyi deo-ih-go Ng-ts c'ih-læ; ming-z
c'ü Gyi YIÆ-SU.

²⁴ 約瑟調覺轉來，依了主個天使吩咐，去娶其老嫗歸
來。²⁵ 但是弗等其同牀，一直到生其頭一個兒子出來，名
字取其耶穌。

Mt. II.

[¹]Hyi-lih wông z-'eo, Yiæ-su yi-kying sang-c'ih læ
Yiu-t'a koh-go Pah-li-'eng di-fông, yiu kyì-go poh-lao
dzong tong-pin tseo tao Yiæ-lu-sah-leng læ, z-ka wô, ²
“Sang-c'ih tso Yiu-t'a nying-go Wông-ti Cü-kwu læ 'ah-li?

ing-we ah-lah læ tong-pin k'en-kyin Gyi-go sing-soh, ziu læ pa Gyi.”

希律王時候^[1]，耶穌已經生出來猶太國個伯利恆地方，有幾個博老從東邊走到耶路撒冷來，是介話：²「生出做猶太人個皇帝主顧來何裏？因為阿拉來東邊看見其個星宿，就來拜其。」

[1] *Pi da-kæ eo “Yiæ-su kyüông-seng keh nyin” tsao s nyin.* 比大概謳「耶穌降生箇年」早四年。（原註）

³ Hyi-lih wông ih t'ing-meng ziu ky'ih-hoh-de; Yiæ-lu-sah-leng-go cong-nying yia z-ka. ⁴ Gyi ziu dziao-long long-tsong tsi-s-deo teng pah-sing-go doh-shü-nying, bun-meng gyi, Kyi-toh kæ sang læ 'ah-li. ⁵ Gyi-lah teng koh-wông wô, “Læ Yiu-t'a koh-go Pah-li-'eng di-fông: ing-we sin-cü-nying z-ka sia-lôh-tih, wô, ⁶ ‘Yiu-da di-fông-go Pah-li-'eng, ng læ Yiu-da keh-sing ky'üih-veng li-hyang bing-fi ting siao-go: ing-we dzong ng iao c'ih ih-go Cü-tsæ, z we tsiao-kwun Ngô Yi-seh-lih pah-sing go.’ [Mi. 5. 2.]”

³ 希律王一聽聞就喫惶了；耶路撒冷個衆人也是介。⁴
其就召攏攏總祭司頭等百姓個讀書人，盤問其，基督該生
來何裏。⁵ 其拉等國王話：「來猶太國個伯利恆地方。因爲
先知人是介寫落的，話：⁶ 『猶大地方個伯利恆，爾來猶大
箇星闕份裏向並非頂小個。因爲從爾要出一個主宰，是會
照管我以色列百姓個。』 [Mi. 5. 2.]」

⁷ Keh-tsao Hyi-lih s-‘ô eo keh-sing poh-lao læ, ts-si
bun-meng gyi, keh sing-soh dza z-‘eo C’ih-yin: ziu ts’a
gyi-lah tao Pah-li-‘eng ky’i, z-ka wô, “Ng-lah ts-si ky’i
tang-t’ing keh Na-hwun-go z-ken; tang-t’ing-djôh, ziu læ
pao hyiang ngô dao, peh ngô yia hao ky’i pa-pa Gyi.”⁹ Gyi-
lah t’ing koh-wông-go shih-wô ky’i-de: læ tong-pin k’en-
kyin-ko-go sing-soh ziu ying-dao gyi-lah, ih-dzih tao Na-
hwun læ-kæn u-dông zông-deo, ziu deng-lôh-de. ¹⁰ Poh-
lao k’en-kyin sing-soh, liao-feh-teh hwun-hyi. ¹¹ Tseo-
tsing oh-lô, k’en-kyin Na-hwun teng Gyi ah-nyiang Mô-li-
üô, ziu p’oh-tao pa keh-go Na-hwun; wa-yiu hyiao-k’æ
‘eh-ts, do-leh kying-ts, jü-hyang, mah-yiah hyin peh Gyi

tso li-veh. ¹² *Keh-sing poh-lao* mong li-hyang teh-djôh
meh-z, eo gyi m-nao cün-ky'i kyin Hyi-lih; ziu dzong bih-
da lu kyü tao zi-go di-fông ky'i-de.

⁷ 箇遭希律私下謳箇星博老來，仔細盤問其，箇星宿咋時候出現。就差其拉到伯利恆去，是介話：「爾拉仔細去打聽箇奶花個事幹。打聽着，就來報向我道，撥我也好去拜拜其。」⁹ 其拉聽國王個說話去了。來東邊看見過個星宿就引導其拉，一直到奶花來間烏蕩上頭，就庵落了。¹⁰ 博老看見星宿，了弗得歡喜。¹¹ 走進屋落，看見奶花等其阿孃馬利亞，就撲倒拜箇個奶花。還有搵開盒子，馱勒金子、乳香、沒藥獻撥其做禮物。¹² 箇星博老夢裏向得着默示，謳其嘸得好轉去見希律，就從別埭路歸到自個地方去了。

¹³ Kyü-ky'i ts-'eo, Cü-go t'in-s mong li-hyang yin-c'ih, teng Iah-seh wô, "Bô-ky'i, ta-leh Na-hwun teng Gyi ah-nyiang dao tao Yiæ-gyih ky'i; læ keh-deo deng-kæn, teng-tao ngô tsæ wô hyiang ng dao: ing-we Hyi-lih iao zing keh-go Na-hwun hao djü-mih Gyi sing-ming." ¹⁴ Iah-seh

ziu bô-ky'i, lin-yia ta-leh Na-hwun teng Gyi ah-nyiang,
pun tao Yiæ-gyih ky'i; ¹⁵ læ keh-deo ih-dzih deng tao Hyi-
lih ling-cong: hao s-teh Cü t'ôh ih-go sin-cü-nying kông-
ko-go shih-wô yiu yiao-nyiaen, z-ka wô, "Ngô dzong Yiæ-
gyih yiu Ngô Ng-ts eo-c'ih-læ-de." ['O. 11.1.]

¹³ 歸去之後，主個天使夢裏向現出，等約瑟話：「爬
起，帶勒奶花等其阿孃逃到埃及去。來箇頭庵間，等到我
再話向爾道。因爲希律要尋箇個奶花好除滅其性命。」¹⁴
約瑟就爬起，連夜帶勒奶花等其阿孃，搬到埃及去。¹⁵ 來
箇頭一直庵到希律臨終。好使得主託一個先知人講過個說
話有效驗，是介話：「我從埃及有我兒子謳出來了。」['O.
11.1.]

¹⁶ Keh-tsao Hyi-lih teh-cü be keh-sing poh-lao hong-
p'in, long-do fah-ông; ziu tsiao gyi læ poh-lao u-dông
meng-c'ih-læ-go z-'eo, ts'a nying ky'i pô Pah-li-'eng zing-
li teng s-hyang z liang-shü yi-'ô-go siao-wæn long-tsong
djü-mih-diao. ¹⁷ Keh-tsao sin-cü Yiæ-li-mi kông-ko-liao
shih-wô yiu yiao-nyiaen, z-ka wô, ¹⁸ "Læ Lah-mô di-fông

t'ing-meng 'ao-li-da-k'oh, long-do pe-shông-go sing-hyang; ziu-z Lah-kyih læ-tih k'oh gyi-go ng-ts, feh k'eng t'ing ky'ün, ing-we ng-ts m-neh-de.” [Yl. 31. 15.]

¹⁶ 箇遭希律得知被箇星博老哄騙，弄大發快。就照其來博老烏蕩問出來個時候，差人去把伯利恆城裏等四鄉是兩歲以下個小娃攏總除滅掉。¹⁷ 箇遭先知耶利米講過了說話有效驗，是介話：¹⁸ 「來拉瑪地方聽聞號淚大哭，弄大悲傷個聲響。就是拉結來的哭其個兒子，弗肯聽勸，因為兒子嚙得了。」 [Yl. 31. 15.]

¹⁹ Hyi-lih si-ts, [¹]yiu Cü-go t'in-s læ Yiæ-gyih di-fông mong li-hyang yin-c'ih, teng Iah-seh wô, ²⁰ “Bô-ky'i, ta-leh Siao-ǎæn teng Gyi ah-nyiang, tao Yi-seh-lih di-fông ky'i: ing-we iao meo-æ Siao-ǎæn sing-ming cü-kwu yi-kying si-de.” ²¹ Iah-seh ziu bô-ky'i, ta-leh Siao-ǎæn teng Gyi ah-nyiang tao Yi-seh-lih di-fông læ-de. ²² T'ing-meng Üô-kyi-lao tsih gyi ah-tia Hyi-lih-go we, tso Yiu-t'a koh-go wông, feh-ken tao keh-deo ky'i. Mong li-hyang yi teh-djôh meh-z, ziu cün-ǎæn tao Kyüô-li-li di-fông ky'i; ²³

deng-lôh ih-go zing-li, kyiao-leh Nô-sah-leh: hao s-teh
keh-sing sin-cü-nying kông-ko-liao shih-wô yiu yiao-
nyiæn, z-ka wô, “Nying-kô we ts’ing-hwu Gyi z Nô-sah-leh
nying.”

¹⁹ 希律死仔^[1]，有主個天使來埃及地方夢裏向現出，
等約瑟話：²⁰ 「爬起，帶勒小娃等其阿孃，到以色列地方
去。因為要謀害小娃性命主顧已經死了。」²¹ 約瑟就爬
起，帶勒小娃等其阿孃到以色列地方來了。²² 聽聞亞基老
接其阿爹希律個位，做猶太國個王，弗敢到箇頭去。夢裏
向又得着默示，就轉彎到加利利地方去。²³ 庵落一個城
裏，叫勒拿撒勒。好使得箇星先知人講過了說話有效驗，
是介話：「人家會稱呼其是拿撒勒人。」

[1] *Pi da-kæ eo “Yiæ-su kyüông-seng keh nyin” tsao sæn nyin.* 比大概
謳「耶穌降生箇年」早三年。（原註）

Mt. III.

Keh-go z-‘eo ‘Ang-si-li-go lah-‘en tao Yiu-t‘a koh-go kw‘ông-iæ di-fông læ djün kyiao, z-ka wô, ² “Ng-lah hao we-sing-cün-i; ing-we t‘in-koh gying-long-læ-de.” ³ Sin-cü Yi-sæ-üô sô wô, “Kw‘ông-iæ di-fông yiu nying-go sing-hyang læ-kæn eo, z-ka wô, ‘Ng-lah hao ky‘i be-bæn Cü-go lu, p‘u-dzih Gyi-go ka-dao,” [Y. 4O. 3.] keh ziu-z gyi. ⁴ Keh lah-‘en c‘ün-go i-zông z loh-do mao; kyi-go kyiao-sing-ta z bi-go; ky‘üoh-zih z wông-djong teng yia mih-dông.

箇個時候行洗礼個約翰到猶太國個曠野地方來傳教，是介話：² 「爾拉好回心轉意，因為天國近攏來了。」³ 先知以賽亞所話：「曠野地方有人個聲響來間謳，是介話：『爾拉好去備辦主個路，鋪直其個街道，』」 [Y. 4O. 3.] 箇就是其。⁴ 箇約翰穿個衣裳是駱駝毛，繫個繖身帶是皮個，喫食是蝗蟲等野蜜糖。

⁵ Keh-go z-‘eo Yiæ-lu-sah-leng, teng ‘en Yiu-t‘a di-fông, wa-yiu long-tsong deng læ lah-dæn ‘o pin-yin go nying, tu tseo-c‘ih tao gyi u-sen læ; ⁶ tsiao-jing zi-go ze-ky‘in, læ lah-dæn ‘o ziu lah-‘en-go si-li.

⁵ 箇個時候耶路撒冷，等咸猶太地方，還有攏總庵來約
但河邊沿個人，都走出到其烏碎來，⁶ 招認自個罪愆，來約
但河受約翰個洗禮。

⁷ *Iah- 'en k'en-kyin hyü-to Fah-li-sæ nying teng Sah-*
t'u-kæ nying læ ziu gyi-go si-li, teng gyi-lah wô, "Doh-dzô-
go cong-tông! jü ts-ying ng-lah to-bi tsiang-læ-go ô-wông?

⁸ *Ka-ni, hao kyih we-sing-cün-i cü-kwu kæ kyih go ko-ts.* ⁹
Yia hao-vong zi læ-tih wô, "Üô-pah-lah-hen z ah-lah-go
tsu-tsong: ngô wô hyiang ng-lah dao, Ziu-z keh-sing zah-
deo, Jing-ming yia neng-keo s-teh gyi we tso Üô-pah-lah-
hen-go ts-seng. ¹⁰ *Tsæ-wô, fu-deo yi-kying en-leh jü keng-*
deo: væn-pah feh kyih hao ko-ts go jü, pih iao tsôh-tao tiu-
leh ho-li. ¹¹ *Ngô z yüong shü teng ng-lah 'ang we-sing-*
cün-i-go si-li: dæn-z 'eo-jü ngô læ-go Cü-kwu, Gyi-go
neng-ken do-jü ngô, ziu-z teng Gyi do 'a ngô yia ky'in hao;
Gyi we yüong Sing-Ling teng ho, 'ang si-li peh ng-lah. ¹²
Gyi siu-li yiu feng-kyi do-tih, we yiang ken-zing Gyi sa-

dziang-li-go koh; Gyi-go koh we siu-tsing ts'ông-li, k'ông-nyiaen yüong feh we u go ho siao-diao.”

⁷ 約翰看見許多法利賽人等撒土該人來受其個洗禮，等其拉話：「毒蛇個種黨！誰指引爾拉躲避將來個啞喲？」⁸ 介呢，好結回心轉意主顧該結個果子。⁹ 也好留自來的話：

『亞伯拉罕是阿拉個祖宗。』我話向爾拉道，就是箇星石頭，神明也能夠使得其會做亞伯拉罕個子孫。¹⁰ 再話，斧頭已經安勒樹根頭。凡百弗結好果子個樹，必要斫倒丟勒火裏。¹¹ 我是用水等爾拉行回心轉意個洗禮。但是後如我來個主顧，其個能幹大如我，就是等其馱鞋我也欠好。其會用聖靈等火，行洗禮撥爾拉。¹² 其手裏有糞箕馱的，會揚乾淨其曬場裏個穀，其個穀會收進倉裏，糠驗用弗會煇個火燒掉。』

¹³ ^[1]KEH-GO z-‘eo Yiæ-su dzong Kyüô-li-li tseo tao Iah-dæn ‘o, tao Iah-‘en-go u-sen, iao ziu gyi si-li. ¹⁴ Iah-‘en tsih-ih iao t’e-dz, wô, “Ngô ing-kæ ziu Ng-go si-li, Ng fæn-cün tao ngô u-sen læ ma?” ¹⁵ Yiæ-su we-teh gyi wô,

“Næn-kæn ts‘ia ing-hyü z-de; ing-we ih-ts‘ih-go kong-yi ah-lah tu kæ z-ka tso-dzing.” Keh-tsao gyi ing-hyü-de.

¹³ 箇個時候^[1] 耶穌從加利利走到約但河，到約翰個烏碎，要受其洗禮。¹⁴ 約翰執一要推辭，話：「我應該受爾個洗禮，爾反轉到我烏碎來嗎？」¹⁵ 耶穌回答其話：「難間且應許是了，因為一切個公義阿拉都該是介做成。」箇遭其應許了。

[1] Y. ‘E. 27. 耶（穌）後（頭）27（年）。（原註）

¹⁶ Yiæ-su si-li ziu-ko-ts, ziu dzong shü-go u-dông ka tseo-zông-læ: t‘in k‘æ-k‘æ peh Gyi, ziu k‘en-kyin Jing-ming-go Ling ziang ih-tsah beh-keh ka kông-lôh-læ, deng læ Gyi zông-deo: ¹⁷ wa-yiu dzong t‘in-li yiu sing-hyang, z-ka wô, “Keh z Ngô ts‘ing-æ-go Ng-ts, Ngô ting teh-i-go.”

¹⁶ 耶穌洗禮受過仔，就從水個烏蕩介走上來。天開開撥其，就看見神明個靈像一隻鶻鴿介降落來，庵來其上頭。¹⁷ 還有從天裏有聲響，是介話：「箇是我親愛個兒子，我頂得意個。」

Mt. IV.

Keh-tsao Yiæ-su be Sing-Ling ling tao kw'ông-iæ di-fông, hao peh mo-kwe s-s Gyi k'en. ² Gyi s-jih nyih-yia kying-zih, 'eo-deo du-kyi-de. ³ Keh s-s-go cü-kwu tseo-long, teng Gyi wô, "Ng ziah z Jing-ming-go Ng-ts, hao eo keh-sing zah-deo pin tso ky'üoh-zih." ⁴ Yiæ-su we-teh gyi, wô, "*Shü-li* yiu sia-tih, 'Nying feh tæen-tsih k'ao-djôh ky'üoh-zih we weh; z iao k'ao-djôh Jing-ming-go k'eo-li kông-c'ih-læ kyü-tang-kyü shih-wô.' [Sm. 8. 3.]"

箇遭耶穌被聖靈領到曠野地方，好撥魔鬼試試其看。² 其四十日夜禁食，後頭肚飢了。³ 箇試試個主顧走攏，等其話：「爾若是神明個兒子，好謳箇星石頭變做喫食。」⁴ 耶穌回答其，話：「書裏有寫的：『人弗單只靠着喫食會活，是要靠着神明個口裏講出來句打句說話。』 [Sm. 8. 3.]」

⁵ Keh-tsao mo-kwe ta Gyi tao sing-dzing li-hyang, peh Gyi lih læ sing-din-go oh-nao-tsin, ⁶ teng Gyi wô, “Ng ziah z Jing-ming-go Ng-ts, hao t’iao-lôh-ky’i, ing-we Shü-li yiu sia-tih, ‘Gyi we feng-fu Gyi-go t’in-s kwu-djôh Ng; gyi-lah siu we læ tông Ng, sæn-leh Ng-go kyiah bang-djôh zah-deo.’[S. 91. 11, 12.]” ⁷ Yiæ-su teng gyi wô, “*Shü-li* wa-yiu sia-tih, “Ng m-nao s-s Cü ng-go Jing-ming k’en.’ [Sm. 6. 16.]”

⁵ 箇遭魔鬼帶其到聖城裏向，撥其立來聖殿個屋腦尖，
⁶ 等其話：「爾若是神明個兒子，好跳落去，因為書裏有寫的：『其會吩咐其個天使顧着爾，其拉手會來擋爾，省勒爾個腳碰着石頭。』」⁷ 耶穌等其話：「書裏還有寫的：『爾嚟得好試試主爾個神明看。』」

⁸ Mo-kwe tsæ ta Gyi tao ih-zo ting kao sæn-teng, pô t’in-’ô væn-koh teng gyi-lah-go yüong-wô peh Gyi k’en, ⁹ ziu teng Gyi wô, “Ng ziah p’oh-tao pa ngô, keh-sing long-tsong ngô we s-peh Ng.” ¹⁰ Keh-tsao Yiæ-su teng gyi wô, “[1]Sah-dæn, tseo-ko: ing-we *Shü-li* yiu sia-tih, “Tông-kæ

pa Cü ng-go Jing-ming, doh-meng voh-z Gyi.” [Sm. 6. 13.]”

¹¹ Keh-tsao mo-kwe li-k'æ Yiæ-su, ky'i-de; ziu yiu t'in-s læ voh-z Gyi.

⁸ 魔鬼再帶其到一座頂高山頂，把天下萬國等其拉個榮華撥其看，⁹ 就等其話：「爾若撲倒拜我，箇星攏總我會賜撥爾。」¹⁰ 箇遭耶穌等其話：「撒但^[1]，走過。因為書裏有寫的：『當該拜主爾個神明，獨門服侍其。』」¹¹ 箇遭魔鬼離開耶穌，去了，就有天使來服侍其。

[1] *Ziu-z Mo-kwe*. 就是魔鬼。（原註）

¹² YIÆ-SU t'ing-meng lah-'en ^[1]ky'ih-lôh *lao-kæn*, ziu kyü tao Kyüô-li-li ky'i: ¹³ li-k'æ-ts Nô-sah-leh, ky'i deng læ ^[2]hæ pin-yin-go Kyüô-pah-nong, ziu-z læ Si-pu-leng teng Neh-da-li-go di-ka: ¹⁴ s-teh sin-cü Yi-sæ-üô kông-ko-liao shih-wô yiu yiao-nyiæn, z-ka wô, ¹⁵ “Si-pu-leng teng Neh-da-li di-fông, læ lah-dæn 'o nga-deo, hæ pin-yin u-sen, ziu-z deng bih-koh-nying go Kyüô-li-li, ¹⁶ heh-en u-sen deng-tih-go pah-sing yiu do-do liang-kwông k'en-kyin;

ziang ing-s ka tsô-en di-fông djü-tih-go cü-kwu, yiu kwông
c'ih-ky'i tsiao-djôh gyi-lah.” [Y. 9. 1, 2.]

¹² 耶穌聽聞約翰挈落牢監^[1]，就歸到加利利去。¹³ 離開仔拿撒勒，去庵來海邊沿個迦百農^[2]，就是來西布倫等納大利個地界。¹⁴ 使得先知以賽亞講過了說話有效驗，是介話：¹⁵ 「西布倫等納大利地方，來約但河外頭，海邊沿烏碎，就是庵別國人個加利利，¹⁶ 黑暗烏碎庵的個百姓有大大亮光看見，像陰司介遮暗地方住的個主顧，有光出去照着其拉。」 [Y. 9. 1, 2.]

[1] Y. 'E. 30. 耶（穌）後（頭）30（年）。

[2] Y. 'E. 31. 耶（穌）後（頭）31（年）。

¹⁷ Dzong-ts'-yi-'eo Yiæ-su ky'i djün kyiao, z-ka wô,
“Ng-lah kæ we-sing-cün-i; ing-we t'in-koh gying-long-læ-de.”

¹⁷ 從此以後耶穌去傳教，是介話：「爾拉該回心轉意，因為天國近攏來了。」

¹⁸ Yiæ-su læ Kyüô-li-li hæ pin-yin læ-kæn tseo, k'en-kyin liang hyüong-di, ziu-z Si-meng kyiao-leh Pe-teh, teng gyi hyüong-di En-teh-lih, hæ-li læ-kæn 'ô mông, ing-we z k'ô-ng-go; ¹⁹ ziu teng gyi-lah wô, "Keng-leh Ngô læ, Ngô we peh ng-lah ky'i k'ô nying." ²⁰ Gyi-lah lih-k'eh ky'i-diao mông, keng-leh Gyi ky'i-de. ²¹ Yiæ-su yi tseo-ko-ky'i, k'en-kyin wa-yiu liang hyüong-di, ziu-z Si-pi-t'a-go ng-ts Yüô-kôh teng gyi hyüong-di Iah-'en, teng ah-tia Si-pi-t'a dô-kô læ jün-li, læ-kæn pu mông; ziu eo gyi-lah. ²³ Gyi-lah lih-k'eh li-k'æ jün teng ah-tia, keng-leh Gyi ky'i-de.

¹⁸ 耶穌來加利利海邊沿來間走，看見兩兄弟，就是西門叫勒彼得，等其兄弟安得烈，海裏來間下網，因為是柯魚個，¹⁹ 就等其拉話：「跟勒我來，我會撥爾拉去柯人。」²⁰ 其拉立刻棄掉網，跟勒其去了。²¹ 耶穌又走過去，看見還有兩兄弟，就是西庇太個兒子雅各等其兄弟約翰，等阿爹西庇太大家來船裏，來間補網，就謳其拉。²³ 其拉立刻離開船等阿爹，跟勒其去了。

²³ YIÆ-SU tseo-pin t'ong Kyüô-li-li di-fông, læ gyi-lah jü-we-dông-li kông dao-li, yi pô t'in-koh-go foh-ing djün-k'æ, wa-yiu i pah-sing-lah yang-yang bing-t'ong, yang-yang tsing-'eo. ²⁴ Gyi-go ming-sing læ t'ong Jü-li-üô di-fông tu yang-k'æ-de. Væn-pah yiu-bing-go, feh-leng soh-go bing-tsing soh-go t'ong-kw'u, wa-yiu jih-mo-go, c'ü-tin-go, fong-t'æn-go keh-sing, tu ta gyi-lah tao Yiæ-su u-dông; Yiæ-su ziu teng gyi i-hao-de. ²⁵ Dzung Kyüô-li-li, Di-kyüô-po-li, Yiæ-lu-sah-leng, Yiu-t'a, teng lah-dæn 'o-nga, keh-sing di-fông, tu yiu deh-ma-dziao nying læ keng-djôh Gyi.

²³ 耶穌走遍統加利利地方，來其拉聚會堂裏講道理，又把天國個福音傳開，還有醫百姓拉樣樣病痛，樣樣症候。²⁴ 其個名聲來統敘利亞地方都揚開了。凡百有病個，弗論啥個病症啥個痛苦，還有入魔個、癡癲個、風癱個箇星，都帶其拉到耶穌烏蕩，耶穌就等其醫好了。²⁵ 從加利利、第加波利、耶路撒冷、猶太，等約但河外，箇星地方，都有特買潮人來跟着其。

Mt. V.

Yiæ-su k'en-kyin keh-do-dziao nying, tseo-zông sæn-teng: Gyi zo-lôh-ts, meng-du tseo-long-læ. ² *Yiæ-su* k'æ k'eo kao-hyüing gyi-lah, z-ka wô:—

耶穌看見箇大潮人，走上山頂。其坐落仔，門徒走攏來。² 耶穌開口教訓其拉，是介話：——

³ “KEH-SING” sing li-hyang gyüong-go yiu foh-ky'i; ing-we t'in-koh z gyi-lah-go.

³ 「箇星心裏向窮個有福氣，因為天國是其拉個。

⁴ “Keh-sing pe-shông-go yiu foh-ky'i; ing-we gyi-lah we teh-djôh en-ŵe.

⁴ 「箇星悲傷個有福氣，因為其拉會得着安慰。

⁵ “Keh-sing ŵeng-ziu-go yiu foh-ky'i; ing-we gyi-lah we teh-djôh di-t'u tso ts'æn-nyih.

⁵ 「箇星溫柔個有福氣，因為其拉會得着地土做產業。

⁶ “Keh-sing ziang du-kyi k’eo-k’eh ka ky’i-mo kong-yi, yiu foh-ky’i; ing-we gyi-lah we teh-djôh i-sing-mun-tsoh.

⁶ 「箇星像肚飢口渴介去慕公義，有福氣，因爲其拉會得着依心滿足。

⁷ “Keh-sing yiu æ-lin-sing go yiu foh-ky’i; ing-we gyi-lah we teh-djôh æ-lin.

⁷ 「箇星有哀憐心個有福氣，因爲其拉會得着哀憐。

⁸ “Keh-sing sing-li ts’ing-kyih-go yiu foh-ky’i; ing-we gyi-lah we k’en-kyin Jing-ming.

⁸ 「箇星心裏清潔個有福氣，因爲其拉會看見神明。

⁹ “Keh-sing ky’ün nying-kô ‘o-moh go yiu foh-ky’i; ing-we gyi-lah we ts’ing-hwu z Jing-ming-go ng-nô.

⁹ 「箇星勸人家和睦個有福氣，因爲其拉會稱呼是神明個兒因。

¹⁰ “We-leh kong-yi-go yün-kwu peh nying-kô pih-næn go, yiu foh-ky‘i; ing-we t‘in-koh z gyi-lah-go.

¹⁰ 「爲了公義個緣故撥人家逼難個，有福氣，因爲天國是其拉個。

¹¹ “Ziah yiu nying-kô we-leh Ngô-go yün-kwu zôh-mô ng-lah, pih-næn ng-lah, yüong yang-yang ôh shih-wô hwông-wô ng-lah, ng-lah tao yiu foh-ky‘i. ¹² Hao hwunhyi kw‘a-weh; ing-we læ t‘in-zông ng-lah-go pao-ing do-leh-kying: ing-we pi ng-lah zin-deo keh-sing sin-cü-nying, nying-kô yia z-ka pih-næn gyi.

¹¹ 「若有人家爲了我個緣故警罵爾拉，逼難爾拉，用樣樣惡說話謊話爾拉，爾拉倒有福氣。¹² 好歡喜快活，因爲來天上爾拉個報應大勒緊，因爲比爾拉前頭箇星先知人，人家也是介逼難其。

¹⁸ “NG-LAH z t‘in-‘ô-go yin. Yin ziah shih-diao gyi ‘æn-go mi-dao, wa-yiu soh-si hao long gyi ‘æn ni? ‘Eo-deo

z yiang-yiang m-yüong, tsih hao tao-leh nga-deo, peh nying-kô dah-diao.

¹⁸ 「爾拉是天下個鹽。鹽若失掉其鹹個味道，還有啥西好弄其鹹呢？後頭是樣樣無用，只好倒勒外頭，撥人家踏掉。

¹⁴ “Ng-lah z shü-kæn-zông-go liang-kwông. Ih-zo dzing-ts kyin læ sæn-teng, tsæ-ve k'en-feh-kyin-go. ¹⁵ Nying-kô tsæ-ve tin teng-tsæn fông-leh teo-dong-‘ô, tsong z fông-leh teng-dæ-zông go, ziu tsiao-djôh ‘o-kô li-hyang nying. ¹⁶ Ng-lah-go liang-kwông yia z-ka kæ tsiao læ nying-kô min-zin; s-teh gyi-lah k'en-kyin ng-go hao ‘ang-we, ziu we tsæn-me ng-lah t'in-zông-go Ah-tia.

¹⁴ 「爾拉是世間上個亮光。一座城子建來山頂，再簷看弗見個。¹⁵ 人家再簷點燈盞放勒斗桶下，總是放勒燈檯上個，就照着和家裏向人。¹⁶ 爾拉個亮光也是介該照來人家面前，使得其拉看見爾個好行爲，就會讚美爾拉天上個阿爹。

¹⁷ “M-nao ts’eng Ngô læ, z iao hwe-diao lih-fah teng sin-cü-nying *shih-wô*; Ngô læ, feh-z iao hwe-diao gyi, z iao wun-djün gyi. ¹⁸ Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Keh-go lih-fah, yiang-yiang wa feh-zing yiu yiao-nyiaen de, ziu-z ih-tin ih-wah, ih-dzih tao t’in-di fi-diao-go z-‘eo, tu feh we fi-diao-go. ¹⁹ Keh-sing lih-li ziu-z ih-diao ting siao-go, ziah yiu nying we-be gyi, wa iao kao bih-nying ky’i we-be, keh-go nying læ t’in-koh-li iao sön gyi z ting siao-go. Ziah yiu nying i-dzong gyi, wa we kao bih-nying *ky’i i-dzong*, keh-go nying læ t’in-koh-li iao sön gyi z do-go. ²⁰ Ngô wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah-go kong-yi ziah feh ko-jü doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying-go *kong-yi*, ng-lah tön feh neng-keo tseo-tsing t’in-koh-li ky’i.

¹⁷ 「𠵿得好忖我來，是要毀掉律法等先知人說話。我來，弗是要毀掉其，是要完全其。¹⁸ 我真話向爾拉道，箇個律法，樣樣還弗曾有效驗了，就是一點一劃，一直到天地廢掉個時候，都弗會廢掉個。¹⁹ 箇星律例就是一條頂小個，若有人違背其，還要教別人去違背，箇個人來天國裏

要算其是頂小個。若有人依從其，還會教別人去依從，箇個人來天國裏要算其是大個。²⁰ 我話向爾拉道，爾拉個公義若弗過如讀書人等法利賽人個公義，爾拉斷弗能夠走進天國裏去。

²¹ “Ng-lah t’ing-meng ^[1]kwu-z-tsin nying yiu ka wô, ‘M-nao sah nying; væn-pah sah-nying-go, pih iao ding-ze.’

²² Ngô wô hyiang ng dao, Væn-pah vu-yün-vu-kwu ô-wông gyi hyüong-di cü-kwu, pih iao ding-ze: ziah yiu nying wô gyi hyüong-di, ^[2]Lah-kyüô, kwun-fu pih iao ding-ze: ziah yiu nying wô hyüong-di, ^[3]Mo-li, pih iao ding di-nyüoh-li-go ho siao. ²³ Keh-lah ng ta li-veh tao tsi-dæn-zin, læ keh-deo ziah kyî-teh hyüong-di teng ng yiu soh-go ün-‘eng, ²⁴ ng-go li-veh læ tsi-dæn-zin fông-kæn-ts, sin ky’i teng hyüong-di siang-‘o, ‘eo-deo læ hyin li-veh. ²⁵ Ng teng te-deo wa dô-kô læ lu-zông, yüong kw’a-kw’a teng gyi kông-‘o; k’ong-p’ô te-deo song ng peh kwun-fu, kwun-fu kao-fu peh ts’a-nying, ziu ky’ih ng lôh lao-kæn-li. ²⁶ Ngô tsing wô

hyiang ng dao, Ziah yiu ih-go dong-din wa m-neh wæn-wun, ng tsong feh neng-keo lao-kæn-li tseo-c'ih-læ.

²¹ 「爾拉聽聞古時節^[1]人有介話：『噉得好殺人，凡百殺人個，必要定罪。』²² 我話向爾道，凡百無緣無故啞噉其兄弟主顧，必要定罪。若有人話其兄弟，拉加^[2]，官府必要定罪。若有人話兄弟，魔利^[3]，必要定地獄裏個火燒。²³ 箇勒爾帶禮物到祭壇前，來箇頭若記得兄弟等爾有嗰個冤恨，²⁴ 爾個禮物來祭壇前放間仔，先去等兄弟相和，後頭來獻禮物。²⁵ 爾等對頭還大家來路上，用快快等其講和，恐怕對頭送爾撥官府，官府交付撥差人，就挈爾落牢監裏。²⁶ 我真話向爾道，若有一個銅鈿還噉得還完，爾總弗能夠牢監裏走出來。

[1] 'Ôh tsia wô, yiu kông peh kwu-z-tsin nying t'ing, z-ka wô. 或者話，有講撥古時節人聽是介話。（原註）

[2] [3] Lah-kyüô, teng Mo-li, ziu-z Yiu-t'a nying zôh-mô shih-wô.
拉加等魔利，就是猶太人謾罵說話。（原註）

²⁷ “Ng-lah t’ing-meng kwu-z-tsin nying yiu ka wô, ‘M-nao kæn-ying.’ ²⁸ Ngô wô hyiang ng dao, Væn-pah k’en-kyin nyü-nying ky’i ying-sing go cü-kwu, sing-li z yi-kying kæn-ying gyi ko-de. ²⁹ Ng-go jing-tsah ngæn-tsing ziah-z ta-li ng væn-ze, hao leo-c’ih, tiu-diao-ts: neng-s pah-t’i li-hyang ky’üih ih-ying, feh iao weng-sing tiu-lôh di-nyüoh-li ky’i. ³⁰ Ng jing-tsah siu ziah-z ta-li ng væn-ze, hao tsæn-lôh, tiu-diao-ts: neng-s pah-t’i li-hyang ky’üih ih-ying, feh iao weng-sing tiu-lôh di-nyüoh-li ky’i.

²⁷ 「爾拉聽聞古時節人有介話：『嚟得好姦淫。』」²⁸ 我話向爾道，凡百看見女人起淫心個主顧，心裏是已經姦淫其過了。²⁹ 爾個順隻眼睛若是帶累爾犯罪，好剗出，丟掉仔。能使百體裏向缺一樣，弗要渾身丟落地獄裏去。³⁰ 爾順隻手若是帶累爾犯罪，好斬落，丟掉仔。能使百體裏向缺一樣，弗要渾身丟落地獄裏去。

³¹ “Yi yiu ka wô, ‘Ziah yiu nying iao li-diao lao-nyüing, ing-kæ sia li-shü peh gyi.” ³² Ngô wô hyiang ng dao, Ziah yiu nying, feh-z we-leh tso ǝa-nying go yün-kwu, li-diao

lao-nyüing, z 'æ gyi ky'i tso kæn-ying: ziah yiu nying ky'i
c'ü li-diao-go *lao-nyüing*, yia z tso kæn-ying.

³¹ 「又有介話：『若有人要離掉老嫗，應該寫離書撥其。』³² 我話向爾道，若有人，弗是爲了做壞人個緣故，離掉老嫗，是害其去做姦淫。若有人去娶離掉個老嫗，也是做姦淫。

³³ “Ng-lah wa-yiu t'ing-meng kwu-z-tsin nying yiu ka wô, 'M-nao we-be vah-tsiu-go shih-wô; ng hyü-nyün peh Cü, tsong iao wæn-go.’³⁴ Ngô wô hyiang ng dao, Ih-ngæn m-nao vah-tsiu. Yia m-nao pô t'in *vah-tsiu*, ing-we *t'in* z Jing-ming-go zo-we.³⁵ Yia m-nao pô di *vah-tsiu*, ing-we *di* z Gyi-go dah-kyiah-teng. Yia m-nao tin-tin Yiæ-lu-sah-leng *vah-tsiu*, ing-we *Yiæ-lu-sah-leng* z keh-we do-do Wông-ti-go kying-dzing.³⁶ Yia m-nao pô zi-go deo vah-tsiu, ing-we ziu-z ih-keng deo-fah peh gyi bah, peh gyi heh, ng tu tso-feh-læ.³⁷ Dæn-z ng-lah-go shih-wô kæ ka kông, Z, wô z; feh-z, wô feh-z: ziah yiu kô-ts'eo, z dzong ôh-go i-s ka læ.

33 「爾拉還有聽聞古時節人有介話：『𪛗得好違背罰咒個說話，爾許願撥主，總要還個。』」³⁴ 我話向爾道，一眼𪛗得好罰咒。也𪛗得好把天罰咒，因為天是神明個座位。³⁵ 也𪛗得好把地罰咒，因為地是其個踏腳凳。也𪛗得好點點耶路撒冷罰咒，因為耶路撒冷是箇位大大皇帝個京城。³⁶ 也𪛗得好把自個頭罰咒，因為就是一根頭髮撥其白，撥其黑，爾都做弗來。³⁷ 但是爾拉個說話該介講，是，話是；弗是，話弗是。若有加湊，是從惡個意思介來。

38 “Ng-lah t’ing-meng yiu ka wô, ‘Ngæn-tsing ti-wæn ngæn-tsing, ngô-ts’ ti-wæn ngô-ts’.”³⁹ Ngô wô hyiang ng dao, M-nao ky’i ti-dih ôh-nying: ziah yiu nying kwah ng jing-siu-pin pô-công, tsia-siu-pin yia hao nyin-cün peh gyi kwah.⁴⁰ Ziah yiu nying iao ng-go pu-sæn tang-tsiang teng ng ky’üoh kwun-s, lin bao-ts yia hao peh gyi do-ky’i.⁴¹ Ziah yiu nying ngang-iao ng tseo ih-li lu; yia hao teng gyi tseo liang li.⁴² T’ao ng go cü-kwu, hao peh gyi; iao tsia ng go cü-kwu, m-nao we-foh gyi.

38 「爾拉聽聞有介話：『眼睛抵還眼睛，牙齒抵還牙齒。』³⁹ 我話向爾道，𠵼得好去抵敵惡人。若有人刮爾順手邊巴掌，借手邊也好扭轉撥其刮。⁴⁰ 若有人要爾個布衫打賬等爾喫官司，連袍子也好撥其馱去。⁴¹ 若有人硬要爾走一里路，也好等其走兩里。⁴² 討爾個主顧，好撥其；要借爾個主顧，𠵼得好回覆其。

⁴³ “Ng-lah t’ing-meng yiu ka wô, ‘Ng-go ling-sô-kô hao æ-sih gyi; ng-go ün-kô hao u-su gyi.’⁴⁴ Ngô wô hyiang ng dao, Ng-go ün-kô yüong æ-sih gyi; tsiu-mô ng-lah cü-kwu, yüong coh-foh gyi; u-su ng-lah cü-kwu, yüong tao gyi hao; long-song ng pih-næn ng go cü-kwu, yüong t’i gyi tao-kao.⁴⁵ Z-ka ni, hao tso ng-lah T’in-Vu-go ng-nô; ing-we ǃa-nying teng hao-nying, Gyi tu s-teh Gyi-go nyih-deo c’ih-ky’i tsiao-djôh gyi; wa-yiu tsing-dzih nying teng feh tsing-dzih nying, tu kông-lôh yü peh gyi.⁴⁶ Ng-lah ziah ky’i æ-sih æ-sih ng-lah go cü-kwu, yiu soh-go pao-ing ni? Ziu-z keh-sing siu-zin-liang-go, gyi-lah zi næn-dao feh yia z-ka tso ma?⁴⁷ Ziah-z tæen tsiao-tsih zi-go hyüong-di, ka

tso yiu soh-go kah-nga hao ni? Ziu-z keh-sing siu-zin-liang-go, gyi-lah næn-dao feh yia z-ka tso ma? ⁴⁸ Keh-lah ng-lah tso-nying kæ djün-be, ziang ng-lah T'in-Vu ka djün-be.

⁴³ 「爾拉聽聞有介話：『爾個鄰舍家好愛惜其，爾個冤家好惡慊其。』⁴⁴ 我話向爾道，爾個冤家用愛惜其；咒罵爾拉主顧，用祝福其；惡慊爾拉主顧，用到其好；弄送爾逼難爾個主顧，用替其禱告。⁴⁵ 是介呢，好做爾拉天父個兒囡。因為壞人等好人，其都使得其個日頭出去照着其。還有正直人等弗正直人，都降落雨撥其。⁴⁶ 爾拉若去愛惜愛惜爾拉個主顧，有啥個報應呢？就是箇星收錢糧個，其拉自難道弗也是介做嗎？⁴⁷ 若是單招接自個兄弟，介做有啥個格外好呢？就是箇星收錢糧個，其拉難道弗也是介做嗎？⁴⁸ 箇勒爾拉做人該全備，像爾拉天父介全備。

Mt. VI.

“NG-LAH tso hao z-ken, tön m-nao deh-we læ nying-kô min-zin hao peh gyi k'en: ziah-z ka, ng-lah-go T'in-Vu u-sen feh neng-keo teh-djôh pao-ing.

「爾拉做好事幹，斷嘸得好特爲來人家面前好撥其看。若是介，爾拉個天父烏碎弗能夠得着報應。

² “Keh-lah ‘ang hao-z z-‘eo, m-nao læ zi-go min-zin c’ü ‘ao-deo, ziang keh-sing kô-hao-nying læ jü-we-dông-li teng do-ka-zông læ-kæn tso, deh-we hao peh nying-kô ts’ing-tsæn. Ngô tsing wô hyiang ng dao, Gyi-lah-go pao-ing yi-kying teh-djôh-de. ³ Dæn-z ng-noh ‘ang hao-z, jing-tsah siu sô tso-go, m-nao peh tsia-tsah siu teh-cü, ⁴ s-teh ng-go hao-z we en-dong-dong-go: ka-ni ng-go Ah-tia, lin en-dong-dong *u-dông* tu k’en-kyin-go, Zi we ming-tông-tông pao ng.

² 「箇勒行好事時候，嘸得好來自個面前吹號頭，像箇星假好人來聚會堂裏等大街上來間做，特爲好撥人家稱讚。我真話向爾道，其拉個報應已經得着了。³ 但是爾儂行好事，順隻手所做個，嘸得好撥借隻手得知，⁴ 使得爾個好

事會暗洞洞個。介呢爾個阿爹，連暗洞洞烏蕩都看見個，自會明當當報爾。

⁵ “Tsæ-wô tao-kao z-‘eo, m-nao ziang keh-sing kô-hao-nying ka: gyi-lah hwun-hyi læ jü-we-dông-li teng do-ka-zông-go s-ts‘ô-lu-k‘eo lih-ts tao-kao, deh-we hao peh nying-kô k‘en. Ngô tsing wô hyiang ng dao, Gyi-lah-go pao-ing yi-kying teh-djôh-de. ⁶ Dæn-z ng-noh tao-kao z-‘eo, hao tseo-tsing zi-go mih-feh-dong-fong vông-li, meng kwæn-ts, hao gyiu-gyiu ng-go Ah-tia lin en-dong-dong *u-dông* tu læ-tong-go: ka-ni ng-go Ah-tia, lin en-dong-dong *u-dông* tu k‘en-kyin-go, we ming-tông-tông pao ng.

⁵ 「再話禱告時候，嘸得好像箇星假好人介。其拉歡喜來聚會堂裏等大街上個四岔路口立仔禱告，特爲好撥人家看。我真話向爾道，其拉個報應已經得着了。⁶ 但是爾儂禱告時候，好走進自個密弗洞風房裏，門關仔，好求求爾個阿爹連暗洞洞烏蕩都來東個。介呢爾個阿爹，連暗洞洞烏蕩都看見個，會明當當報爾。

⁷ “Ng-lah tao-kao, m-nao kông-ko yi kông, ziang keh-sing bih-koh-nying ka: ing-we gyi-lah ts’eng, we-leh shih-wô kông-leh to pih-ding k’eng t’ing. ⁸ M-nao ziang gyi ka: ing-we feh-zing t’ao Gyi zin-deo, ng-lah sô iao-go tong-si, ng-go Ah-tia yi-kying hyiao-teh-de. ⁹ Keh-lah ng-lah kæ z-ka tao-kao:——

⁷ 「爾拉禱告，嘸得好講過又講，像箇星別國人介。因爲其拉忖，爲了說話講勒多必定肯聽。⁸ 嘸得好像其介。因爲弗曾討其前頭，爾拉所要個東西，爾個阿爹已經曉得了。⁹ 箇勒爾拉該是介禱告：——

“Ah-lah Ah-tia læ t’in-zông-go, dæn-nyün *long-tsong* tseng-kying Ng-go ming-deo: ¹⁰ dæn-nyün Ng-go koh we læ: dæn-nyün Ng-go ts-i we tso-dzing, læ di-‘ô ziang læ t’in-zông ka-go. ¹¹ Iao ky’üoh go k’eo-liang kyih-mih s-peh ah-lah. ¹² Sô-diao ah-lah ze, ziang ah-lah sô-diao keh-sing teh-ze ah-lah go cü-kwu ka. ¹³ M-nao peh ah-lah tseo-tsing mi-‘ôh li-hyang, iao kyiuh ah-lah c’ih hyüong-ôh li-

hyiang: ing-we koh-veng teng neng-ken teng yüong-wô,
tao shü-shü-dæ-dæ tu z Ng-go. Üô-meng.

「阿拉阿爹來天上個，但願攏總尊敬爾個名頭。¹⁰ 但願爾個國會來。但願爾個旨意會做成，來地下像來天上介個。¹¹ 要喫個口糧今末賜撥阿拉。¹² 赦掉阿拉罪，像阿拉赦掉箇星得罪阿拉個主顧介。¹³ 嚟得好撥阿拉走進迷惑裏向，要救阿拉出兇惡裏向。因為國份等能幹等榮華，到世世代代都是爾個。亞們。

¹⁴ “Ing-we ng-lah ziah sô-diao nying-kô-go ko-shih, ng-lah t'in-zông-go Ah-tia yia we sô-diao ng-lah-go ko-shih. ¹⁵ Ng-lah ziah feh k'eng sô-diao nying-kô-go ko-shih, ng-lah Ah-tia yia feh k'eng sô-diao ng-lah-go ko-shih.

¹⁴ 「因為爾拉若赦掉人家個過失，爾拉天上個阿爹也會赦掉爾拉個過失。¹⁵ 爾拉若弗肯赦掉人家個過失，爾拉阿爹也弗肯赦掉爾拉個過失。

¹⁶ “Wa-yiu kying-zih-go z-‘eo, m-nao yiu iu-meng-go siang-mao, ziang keh-sing kô-hao-nying ka: ing-we gyi-lah

pin-wun min-seh, hao peh nying-kô k'en-c'ih gyi z læ-tih kying-zih. Ngô tsing wô hyiang ng dao, Gyi-lah pao-ing yi-kying teh-djôh-de. ¹⁷ Dæn-z ng-noh kying-zih, hao fu-fu deo, gyiang-gyiang min; ¹⁸ feh iao peh nying-kô k'en-c'ih, tsih iao peh ng lin en-dong-dong *u-dông* tu læ-tong-go Ah-tia hao k'en-c'ih ng z læ-tih kying-zih: ng-go Ah-tia, lin en-dong-dong *u-dông* tu k'en-kyin-go, we ming-tông-tông pao ng.

¹⁶ 「還有禁食個時候，嘅得好有憂悶個相貌，像箇星假好人介。因為其拉變換面色，好撥人家看出其是來的禁食。我真話向爾道，其拉報應已經得着了。¹⁷ 但是爾儂禁食，好撒撒頭，澆澆面，¹⁸ 弗要撥人家看出，只要撥爾連暗洞洞烏蕩都來東個阿爹好看爾是來的禁食。爾個阿爹，連暗洞洞烏蕩都看見個，會明當當報爾。

¹⁹ “NG-LAH m-nao tsih-jü dzæ-veh læ di-zông, z cü-djong cü-diao, fah-siu me-læn, dao-zeh ts'ah dong t'eo-ky'i-go *u-dông*: ²⁰ iao tsih-jü dzæ-veh læ t'in-zông, z cü-djong ve cü-diao, ve fah-siu me-læn, dao-zeh ve ts'ah

dong t'eo-ky'i go u-dông. ²¹ Ing-we ng-lah-go dzæ-veh læ
'ah-li, ng-lah-go sing yia we læ 'ah-li.

¹⁹ 「爾拉嘸得好積聚財物來地上，是蛀蟲蛀掉，發鏽
黴爛，盜賊拆洞偷去個烏蕩。²⁰ 要積聚財物來天上，是蛀
蟲齧蛀掉，齧發鏽黴爛，盜賊齧拆洞偷去個烏蕩。²¹ 因為
爾拉個財物來何裏，爾拉個心也會來何裏。

²² Ngæn-tsing z kyi-sing-go teng-tsæn. Ng-go ngæn-
tsing ziah hao-go, weng-sing we liang-go. ²³ Ng-go ngæn-
tsing ziah ǃa-go, weng-sing we en-go. Ng-go kwông ziah-z
en-go, keh-go en soh-go yiu ka en ni?

²² 眼睛是肌身個燈盞。爾個眼睛若好個，渾身會亮
個。²³ 爾個眼睛若壞個，渾身會暗個。爾個光若是暗個，
箇個暗啥個有介暗呢？

²⁴ “M-yiu ih-go nying neng-keo voh-z liang-go cü-
nying-kô: 'ôh-tsia u-su dông-deo, æ-kying keh-deo; 'ôh-
tsia ts'ing-gying dông-deo, k'en-ky'ing keh-deo. Jing-
ming teng dzæ-veh ng feh neng-keo tu voh-z. ²⁵ Keh-lah

Ngô wô hyiang ng-lah dao, M-nao we-leh sing-ming zeo-meng, soh-go hao ky'üoh, soh-go hao hah: yia m-nao we-leh kyi-sing *zeo-meng*, soh-go hao c'ün. Sing-ming soh feh-z pi ky'üoh-zih wa kwe-djong; kyi-sing *soh feh-z* pi c'ün-tsiah *wa kwe-djong* ma? ²⁶ Ts'ia k'en-k'en keh-sing t'in-li-go tiao; gyi-lah feh 'ô iang, feh siu-keh, yia feh siu-tsing koh-ts'ông-li, ng-lah-go T'in-Vu yia we iang gyi. Ng-lah soh feh-z pi gyi kwe-djong ma? ²⁷ Tsæ-wô ng-lah, ziu-z zeo-meng, jü neng-keo to tso ih-k'eh nying? ²⁸ Wa-yiu dza-we læ-tih zeo i-c'ün? Hao ts'eng-ts'eng keh-sing din-li-go tsông-lông hwô, gyi dza do-ky'i-læ; gyi yi feh lao-loh, yi feh tso pu: ²⁹ Ngô wô hyiang ng dao, Ziu-z Sô-lo-meng ting üong-go z-'eo, gyi-go c'ün-tsiah yia feh gyih-jü ih-tô tsông-lông hwô. ³⁰ Keh-go yia-ts'ao, kyih-mih wa læ-tong, ming-tsiao ziu tiu-leh ho-lu-li, Jing-ming wa we z-ka tsông-pæn gyi; 'o-hwông ng-lah, siao siang-sing go cü-kwu ma? ³¹ Keh-lah hao-vong zeo-meng, læ-tih wô, Ah-lah yiu soh-go hao ky'üoh, soh-go hao hah, soh-go hao c'ün? ³² (keh-sing

tu z bih-koh-nying sô tang-sön-go:) ing-we keh-sing ih-ts'ih-go tong-si, ng-lah-go T'in-Vu hyiao-teh tu z ng iao yüong-go. ³³ Ng-lah sin ky'i tang-sön Jing-ming-go koh, teng Gyi-go kong-yi; keh-sing ih-ts'ih tu we kô-ts'eo peh ng. ³⁴ Keh-lah m-nao we-leh ming-tsiao zeo-meng: ming-tsiao we zeo-meng ming-tsiao-go z-ken. Ih-nyih kwun ih-nyih-go lao-kw'u keo-de.

²⁴ 「噯有一個人能夠服侍兩個主人家。或者惡慥蕩頭，愛敬箇頭；或者親近蕩頭，看輕箇頭。神明等財物爾弗能夠都服侍。²⁵ 箇勒我話向爾拉道，噯得好爲了性命愁悶，啥個好喫，啥個好喝。也噯得好爲了肌身愁悶，啥個好穿。性命啥弗是比喫食還貴重，肌身啥弗是比穿着還貴重嗎？²⁶ 且看看箇星天裏個鳥，其拉弗下秧，弗收割，也弗收進穀倉裏，爾拉個天父也會養其。爾拉啥弗是比其貴重嗎？²⁷ 再話爾拉，就是愁悶，誰能夠多做一刻人？²⁸ 還有咋會來的愁衣穿？好忖忖箇星田裏個螳螂花，其咋大起來。其又弗勞碌，又弗做布。²⁹ 我話向爾道，就是所羅門頂勇個時候，其個穿着也弗及如一朵螳螂花。³⁰ 箇個野

草，今末還來東，明朝就丟勒火爐裏，神明還會是介裝扮其，何況爾拉，小相信個主顧嗎？³¹ 箇勒好畱愁悶，來的話，阿拉有啥個好喫，啥個好喝，啥個好穿？³² （箇星都是別國人所打算個。）因為箇星一切個東西，爾拉個天父曉得都是爾要用個。³³ 爾拉先起打算神明個國，等其個公義。箇星一切都會加湊撥爾。³⁴ 箇勒嚙得好爲了明朝愁悶，明朝會愁悶明朝個事幹。一日管一日個勞苦夠了。

Mt. VII.

“NG-LAH m-nao p'i-bing *nying-kô*, *nying-kô* yia ve læ p'i-bing ng-lah: ² ing-we ng-lah p'i-bing *nying-kô* dza-go, p'i-bing ng-lah yia we dza-go; ng-lah liang peh *nying-kô* dza-go, liang peh ng-lah yia we dza-go. ³ Ng dza-we k'en-c'ih hyüong-di ngæn-tsing li-hyang yiu ih-ngæn hwe-dzing, feh ts'eng-tao zi-go ngæn-tsing yiu ih-keng tong-liang læ-tih? ⁴ Ng dza-we hao teng hyüong-di wô, 'Ng-go ngæn-tsing-li keh ih-ngæn hwe-dzing peh ngô i-c'ih-ts;'

ng-zi-go ngæn-tsing tao yiu ih-keng tong-liang læ-tih? ⁵
Kô-hao-nying, sin i-c'ih ng-zi ngæn-tsing-li-go tong-liang;
'eo-deo ng neng-keo k'en ming-bah, ky'i i-c'ih hyüong-di
ngæn-tsing-li-go hwe-dzing.

「爾拉嘸得好批評人家，人家也膾來批評爾拉。² 因為
爾拉批評人家咋個，批評爾拉也會咋個。爾拉量撥人家咋
個，量撥爾拉也會咋個。³ 爾咋會看出兄弟眼睛裏向有一眼
灰塵，弗忖到自個眼睛有一根棟樑來的？⁴ 爾咋會好等兄弟
話：『爾個眼睛裏箇一眼灰塵撥我拈出仔。』爾自個眼睛
倒有一根棟樑來的？⁵ 假好人，先拈出爾自眼睛裏個棟樑，
後頭爾能夠看明白，去拈出兄弟眼睛裏個灰塵。

⁶ “Tseng-ky'i-go tong-si m-nao peh wun-kyi; ng-lah-
go cü-ts yia m-nao tiu læ nyi-cü min-zin; zông-k'ong-p'ô
nyi-cü kyiah dah-diao-ts, wa iao nyin-cün læ ngao ng.

⁶ 「尊起個東西嘸得好撥黃狗，爾拉個珠子也嘸得好丟
來泥豬面前，尚恐怕泥豬腳踏掉仔，還要扭轉來咬爾。

⁷ “Ng-lah” ky’i t’ao, tsong we peh ng; ky’i zing, tsong we zing-djôh; ky’i tao meng, tsong we k’æ peh ng. ⁸ Ing-we væn-pah z t’ao-go cü-kwu, tu teh-djôh; z zing-go cü-kwu, tu zing-djôh; z tao meng go cü-kwu, tu we k’æ peh gyi. ⁹ Ng-lah-go cong-nyiang ‘ah-li ih-go nying, ziah-z zi-go ng-ts læ t’ao ih-go mun-deo, we coh ih-kw’e zah-deo peh gyi? ¹⁰ læ t’ao ih-kwang ng, we coh ih-kwang dzô peh gyi ma? ¹¹ Ng-lah se-tsih z ôh-nying, ziah hyiao-teh pô hao tong-si s-peh ng-nô, ‘o-hwông ng-lah t’in-zông Ah-tia feh keng-kô iao pô hao tong-si s-peh gyiu Gyi go cü-kwu ma?

⁷ 「爾拉去討，總會撥爾；去尋，總會尋着；去搗門，總會開撥爾。⁸ 因爲凡百是討個主顧，都得着；是尋個主顧，都尋着；是搗門個主顧，都會開撥其。⁹ 爾拉個中央何裏一個人，若是自個兒子來討一個饅頭，會給一塊石頭撥其？¹⁰ 來討一梗魚，會給一梗蛇撥其嗎？¹¹ 爾拉雖即是惡人，若曉得把好東西賜撥兒囡，何況爾拉天上阿爹弗更加要把好東西賜撥求其個主顧嗎？

¹² “Keh-lah ze-bin ng-lah iao nying-kô dza dæ ng, ng yia iao z-ka ky‘i dæ gyi: keh-kyü yiu lih-fah teng sin-cü-nying-go *shih-wô* pao-kweh-tsing dzæ-nen.

¹² 「箇勒隨便爾拉要人家咋待爾，爾也要是介去待其。箇句有律法等先知人個說話包括進在內。

¹³ “NG-LAH hao dzong keh ih-deo ‘ah-tsah-go meng tseo-tsing-ky‘i; ing-we tao mih-vông ky‘i, keh-go meng yia kw‘eh-ts‘iah, keh-go lu yia kw‘un-do, dzong gyi ka tseo-tsing-ky‘i-go cü-kwu yia to: ¹⁴ dæn-z tao weh-ming ky‘i, keh-go meng yia ‘ah-tsah, keh-go lu yia gyih-gah, zing-djôh-go cü-kwu yia ky‘üih.

¹³ 「爾拉好從箇一頭狹窄個門走進去。因爲到滅亡去，箇個門也闊綽，箇個路也寬大，從其介走進去個主顧也多。¹⁴ 但是到活命去，箇個門也狹窄，箇個路也及輒，尋着個主顧也缺。

¹⁵ “Ng-lah hao kwu-djôh keh-sing kô sin-cü-nying, gyi-lah tao ng-go u-dông læ, *nga-deo* z c‘ün-leh yang bi, li-

deo z hyüong-ôh-go za-lông. ¹⁶ Ng-lah k'en gyi kyih-go ko-ts, hao hyiao-teh gyi. Dzong ts'-bang cong-nyiang næn-dao yiu tsah ts-bu-dao ma? dzong ts'-hwu cong-nyiang næn-dao *yi*u *tsah* vu-hwô-ko ma? ¹⁷ Z-ka-go, z hao jü, tsong kyih hao ko-ts; z ǃa jü, tsong kyih ǃa ko-ts. ¹⁸ Hao jü feh neng-keo kyih ǃa ko-ts; ǃa jü yia feh neng-keo kyih hao ko-ts. ¹⁹ Væn-pah feh kyih hao ko-ts go jü, tu tsôh-tao tiu læ ho-li. ²⁰ Ka-ni k'en gyi-lah ko-ts, hao hyiao-teh gyi.

¹⁵ 「爾拉好顧着箇星假先知人，其拉到爾個烏蕩來，外頭是穿勒羊皮，裏頭是兇惡個豺狼。¹⁶ 爾拉看其結個果子，好曉得其。從刺棚中央難道有摘紫葡萄嗎？從刺虎中央難道有摘無花果嗎？¹⁷ 是介個，是好樹，總結好果子；是壞樹，總結壞果子。¹⁸ 好樹弗能夠結壞果子，壞樹也弗能夠結好果子。¹⁹ 凡百弗結好果子個樹，都斫倒丟來火裏。²⁰ 介呢看其拉果子，好曉得其。

²¹ “Bing feh-z væn-pah ts'ing-hwu Ngô 'Cü! Cü!' go, tu hao tseo-tsing t'in-koh-li ky'i; tsih-yiu i Ngô t'in-zông Ah-tia ts-i tso-go cü-kwu *hao tseo-tsing-ky'i*. ²² Tao keh ih-nyih

yiü hyü-to nying we teng Ngô wô, 'Cü! Cü! ah-lah t'ôh Ng-go ming-deo næn-dao m̃-teh mi-læ z-ken kông-ko ma? t'ôh Ng-go ming-deo næn-dao m̃-teh ôh-kyü ken-c'ih-ko ma? t'ôh Ng-go ming-deo næn-dao m̃-teh hyü-to jing-tsih tso-ko ma?' ²³ Keh-tsao Ngô we ming-ming wô hyiang gyi-lah dao, Ngô dzong-læ m-neh nying-teh ng-lah; ng-lah tso fi-li z-ken cü-kwu hao li-k'æ Ngô ky'i.'

²¹ 「並弗是凡百稱呼我『主！主！』個，都好走進天國裏去。只有依我天上阿爹旨意做個主顧好走進去。²² 到箇一日有許多人會等我話：『主！主！阿拉託爾個名頭難道𠵼得未來事幹講過嗎？託爾個名頭難道𠵼得惡鬼趕出過嗎？託爾個名頭難道𠵼得許多神蹟做過嗎？』²³ 箇遭我會明明話向其拉道：『我從來𠵼得認得爾拉，爾拉做非禮事幹主顧好離開我去。』

²⁴ “Keh-lah væn-pah t'ing-meng Ngô keh-sing shih-wô, i-leh gyi ky'i tso-go cü-kwu, Ngô pi-fông gyi ziang ih-go ts'ong-ming nying ky'i-zao gyi-go oh læ zah-deo-zông:
²⁵ yü lôh-lôh-læ, kông-shü meh-zông-læ, fong c'ü-ko-læ,

tu djông-djôh keh-tsing oh, gyi m-neh tih-tao; ing-we
ziang-kyiah fông læ zah-deo-zông. ²⁶ Væn-pah t'ing-meng
Ngô keh-sing shih-wô feh ky'i tso go cü-kwu, hao-pi-ziang
ih-go nyü-beng nying, ky'i-zao gyi-go oh læ sô-nyi-zông: ²⁷
yü lôh-lôh-læ, kông-shü meh-zông-læ, fong c'ü-ko-læ, tu
djông-djôh keh-tsing oh, gyi ziu tih-tao: gyi-go tih-tao li-
'æ-go."

²⁴ 「箇勒凡百聽聞我箇星說話，依勒其去做個主顧，
我比方其像一個聰明人去造其個屋來石頭上。²⁵ 雨落落
來，江水沒上來，風吹過來，都撞着箇進屋，其嚙得跌
倒。因爲像腳放來石頭上。²⁶ 凡百聽聞我箇星說話弗去做
個主顧，好比像一個愚笨人，去造其個屋來沙泥上。²⁷ 雨
落落來，江水沒上來，風吹過來，都撞着箇進屋，其就跌
倒。其個跌倒厲害個。」

²⁸ YIÆ-SU keh-sing shih-wô kông-hao, keh-do-dziao
nying tu hyi-gyi Gyi-go kao-hyüing: ²⁹ ing-we kao-hyüing
gyi-lah ziang yiu gyün-ping go, feh ziang keh-sing doh-
shü-nying ka.

²⁸ 耶穌箇星說話講好，箇大潮人都稀奇其個教訓。²⁹

因爲教訓其拉像有權柄個，弗像箇星讀書人介。

Mt. VIII.

YIÆ-SU tseo-lôh sæn, yiu ih-do-dziao nying keng-djôh Gyi.

耶穌走落山，有一大潮人跟着其。

² Ziu yiu ih-go sang da-mô-fong cü-kwu læ pa Gyi, wô, “Cü, Ng ziah k’eng-go, neng-keo i ngô ken-zing.” ³ Yiæ-su siu sing-c’ih-læ, en gyi ih-en, wô, “Ngô k’eng-go, ng hao ken-zing.” Da-mô-fong bing lih-k’eh ziu ken-zing-de. ⁴ Yiæ-su teng gyi wô, “Tön m-nao wô hyiang nying-kô dao; tæen-tsih ky’i peh tsi-s k’en ih-k’en, wa-yiu hyin-zông Mo-si sô feng-fu-go foh-li, hao peh gyi-lah tso bing-kyü.”

² 就有一個生大麻風主顧來拜其，話：「主，爾若肯個，能夠醫我乾淨。」³ 耶穌手伸出來，按其一按，話：

「我肯個，爾好乾淨。」大麻风病立刻就乾淨了。⁴ 耶穌等其話：「斷𩚑得好話向人家道，單只去撥祭司看一看，還有獻上摩西所吩咐個福禮，好撥其拉做憑據。」

⁵ Yiæ-su tseo-tsing Kyüô-pah-nong go z-‘eo, yiu ih-go pah-tsong tseo-læ gyiu-gyiu Gyi, z-ka wô, ⁶ “Cü, ngô-go yüong-nying sang fong-t’æn bing oh-lô kw’eng-kæn, t’ong-leh kw’u-feh-ko.” ⁷ Yiæ-su teng gyi wô, “Ngô ky’i i gyi hao.” ⁸ Pah-tsong we-teh Gyi wô, “Cü, Ng tao ah-lah sô-pin læ, ngô feh ken-tông: Ng tsih-siao wô ih-kyü, ngô-go yüong-nying ziu we hao-gyi. ⁹ Ing-we ngô z voh bih-nying kæ-kwun, yia yiu ping voh ngô kæ-kwun: ngô eo ih-go ky’i, ziu ky’i; eo ih-go læ, ziu læ; eo ngô nu-boh ky’i tso ih-yiang z-ken, gyi ziu ky’i tso.” ¹⁰ Yiæ-su t’ing-meng ziu hyi-gyi, teng keh-sing keng-kæn-go nying wô, “Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Ka do siang-sing-go sing, ziu-z læ Yi-seh-lih *pah-sing* cong-nyiang Ngô yia m-neh p’ong-kyin-ko. ¹¹ Wa-yiu Ngô wô hyiang ng dao, Dzong tong-pin dzong si-pin yiu hyü-to nying we læ, teng Üô-pah-lah-hen,

Yi-sah, Yüô-kôh, læ t'in-koh-li dô-kô zo-zih: ¹² dæn-z keh-sing t'in-koh-go ng-ts iao ken-c'ih tao nga-deo heh-en-go di-fông; keh-deo pih yiu ngao-leh ngô-ts' di-k'oh-go sing-hyang.” ¹³ Yiæ-su yi teng pah-tsong wô, “Hao kyü-ky'i; tsiao ng siang-sing-go sing hao teng ng tso-dzing.” Gyi-go yüong-nying k'eo-k'eo keh-go z-'eo ziu hao-de.

⁵ 耶穌走進迦百農個時候，有一個百總走來求求其，是介話：⁶ 「主，我個傭人生風癱病屋落睏間，痛勒苦弗過。」⁷ 耶穌等其話：「我去醫其好。」⁸ 百總回答其話：「主，爾到阿拉舍邊來，我弗敢當。爾只消話一句，我個傭人就會好其。」⁹ 因為我是服別人該管，也有兵服我該管。我謳一個去，就去；謳一個來，就來。謳我奴僕去做一樣事幹，其就去做。」¹⁰ 耶穌聽聞就稀奇，等箇星跟間個人話：「我真話向爾拉道，介大相信個心，就是來以色列百姓中央我也嘸得碰見過。」¹¹ 還有我話向爾道，從東邊從西邊有許多人會來，等亞伯拉罕、以撒、雅各，來天國裏大家坐席。¹² 但是箇星天國個兒子要趕出到外頭黑暗個地方，箇頭必有咬勒牙齒啼哭個聲響。」¹³ 耶穌又等百總

話：「好歸去，照爾相信個心好等爾做成。」其個傭人扣扣箇個時候就好了。

¹⁴ YIÆ-SU tseo-tsing Pe-teh-go oh-li, k'en-kyin gyi-go dziang-m fah dziao-nyih kw'eng-kæn: ¹⁵ ziu en-en gyi-go siu, dziao-nyih bing ziu t'e-de: *keh-go nyü-nying* bô-ky'i-læ kong-ing gyi-lah.

¹⁴ 耶穌走進彼得個屋裏，看見其個丈姆發潮熱暈間。
¹⁵ 就按按其個手，潮熱病就退了。箇個女人爬起來供應其拉。

¹⁸ Tao yia-kw'a yiu nying ta-leh hyü-to jih-mo-go cü-kwu tao Yiæ-su u-dông læ: *Yiæ-su* yüong ih-kyü shih-wô ken-c'ih keh-sing kyü, wa-yiu i-hao keh-sing long-tsong sang-bing-go nying: ¹⁷ s-teh sin-cü Yi-sæ-üô kông-ko-liao shih-wô yiu yiao-nyiæn, z-ka wô, "Ah-lah-go kw'u-næn Gyi-zi ting-leh-ky'i; ah-lah-go bing-t'ong *Gyi-zi* t'iao-leh-ky'i." [Y. 53. 4.]

¹⁶ 到夜快有人帶勒許多入魔個主顧到耶穌烏蕩來。耶
穌用一句說話趕出箇星鬼，還有醫好箇星攏總生病個人。¹⁷
使得先知以賽亞講過了說話有效驗，是介話：「阿拉個苦
難其自頂勒去，阿拉個病痛其自挑勒去。」 [Y. 53. 4.]

¹⁸ YIÆ-SU k'en-kyin yiu deh-ma-dziao nying Zi-go
sing-pin dön-ky'ün læ-tong, ziu feng-fu *meng-du* tao te-
ngen ky'i. ¹⁹ Yiu ih-go doh-shü-nying tseo-long-læ, teng
Gyi wô, "Sin-sang, Ng feh-leng tao 'ah-li ky'i, ngô iao
keng-leh-ky'i." ²⁰ Yiæ-su teng gyi wô, "Wu-li yiu dong,
t'in-li-go tiao yiu k'o; dæn-z Nying-go Ng-ts m̃-teh deng-
sing-ts c'ü." ²¹ Gyi-go meng-du li-hyang yi yiu ih-go teng
Gyi wô, "Cü, peh ngô kyü-ky'i, ah-tia sin en-tsông-hao." ²²
Yiæ-su teng gyi wô, "Keng Ngô læ; peh keh-sing si-nying
ky'i tsông gyi-zi-go si-nying."

¹⁸ 耶穌看見有特買潮人自個身邊團圈來東，就吩咐門
徒到對岸去。¹⁹ 有一個讀書人走攏來，等其話：「先生，
爾弗論到何裏去，我要跟勒去。」²⁰ 耶穌等其話：「狐狸
有洞，天裏個鳥有窠，但是人個兒子嘸得庖身之處。」²¹

其個門徒裏向又有一個等其話：「主，撥我歸去，阿爹先安葬好。」²² 耶穌等其話：「跟我來，撥箇星死人去葬其自個死人。」

²³ Yiæ-su t'iao-lôh jün, Gyi meng-du keng-leh-ky'i. ²⁴ Hæ-li-go shü long-do hen-ky'i-læ, s-teh jün be lông kæ-djü: Yiæ-su kw'eng-joh-tih. ²⁵ Meng-du tseo-long-ky'i, eo Gyi diao-kao, wô, "Cü, kyi ah-lah: ah-lah iao tao-meh-de!" ²⁶ Yiæ-su teng gyi-lah wô, "Siao siang-sing go cü-kwu, tæen-ts dza-we ka siao?" Ze-siu bô-ky'i-læ, tsah-vah fong teng hæ; ziu t'a-t'a-bing-bing-de. ²⁷ Keh-sing nying tu hyi-gyi, z-ka wô, "Keh-go nying dza do! lin fong teng hæ tu we i-jing Gyi."

²³ 耶穌跳落船，其門徒跟勒去。²⁴ 海裏個水弄大撼起來，使得船被浪蓋住。耶穌睏熟的。²⁵ 門徒走攏去，謳其調覺，話：「主，救阿拉。阿拉要倒沒了！」²⁶ 耶穌等其拉話：「小相信個主顧，膽子咋會介小？」隨手爬起來，責罰風等海。就太太平平了。²⁷ 箇星人都稀奇，是介話：「箇個人咋大！連風等海都會依順其。」

²⁸ Yiæ-su ih tao te-nge Keh-keh-sô di-fông, yiu liang-go jih-mo cü-kwu ting li-‘æ, s-teh m-nying ken tseo-ko keh-da lu, dzong veng-k’o-li tseo-c’ih-læ p’ong-djôh Gyi:
²⁹ ziu hyiang-hyiang eo-ky’i-læ, wô, “Jing-ming-go Ng-ts Yiæ-su, ah-lah teng Ng yiu soh-go siang-ken? z-‘eo m-neh tao, Ng we dông-deo læ mo-næn ah-lah ma?” ³⁰ Yün-tin u-dông yiu ih-do-dziao nyi-cü læ-kæn ky’üoh zih. ³¹ Keh-sing kyü gyiu Yiæ-su, z-ka wô, “Ng ziah ken ah-lah c’ih, hao peh ah-lah tseo-tsing nyi-cü de-li ky’i.” ³² Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ky’i.” Gyi-lah tseo-c’ih, ziu tao nyi-cü de-li ky’i: ‘o-dziao nyi-cü ziu dzong sæn-ngæn ts’ön-lôh hæ-li, tsing-sah-de. ³³ K’en nyi-cü go nying peng-leh-ky’i, pô keh-sing ih-ts’ih-go z-ken, lin jih-mo cü-kwu z-ken, tao zing-li ky’i t’ong-cü. ³⁴ ‘Eh zing-li tu tseo-c’ih-læ, we-we Yiæ-su: ih k’en-kyin, ziu gyiu Gyi li-k’æ gyi-lah-go di-ka.

²⁸ 耶穌一到對岸革革沙地方，有兩個入魔主顧頂厲害，使得無人敢走過箇埭路，從墳窠裏走出來碰着其。²⁹ 就響響謳起來，話：「神明個兒子耶穌，阿拉等爾有啥個

相干？時候嘅得到，爾會蕩頭來磨難阿拉嗎？」³⁰ 遠點烏蕩有一大潮泥豬來間喫食。³¹ 箇星鬼求耶穌，是介話：「爾若趕阿拉出，好撥阿拉走進泥豬隊裏去。」³² 耶穌等其拉話：「去。」其拉走出，就到泥豬隊裏去。和潮泥豬就從山岩竄落海裏，浸煞了。³³ 看泥豬個人奔勒去，把箇星一切個事幹，連入魔主顧事幹，到城裏去通知。³⁴ 合城裏都走出來，會會耶穌。一看見，就求其離開其拉個地界。

Mt. IX.

Yiæ-su t'iao-lôh jün, du-ko tao Gyi-zi-go peng-dzing læ.

耶穌跳落船，渡過到其自個本城來。

² *Yiu ih-go fong-t'æn cü-kwu, p'u-pæn kw'eng-ts, nying-kô dæ tao Gyi u-sen læ. Yiæ-su k'en-kyin gyi-lah yiu siang-sing-go sing, teng fong-t'æn cü-kwu wô, “Ngô ng-ts,*

hao fông-sing; ng-go ze sô-diao-de.”³ Yiu kyî-go doh-shü-nying sing-li z-ka wô, “Keh-go Nying læ-tih kông sih-doh-go shih-wô.”⁴ Yiæ-su hyiao-teh gyi-lah-go i-s, ziu wô, “Ng-lah sing-li dza-we dzeng ǃa i-s?”⁵ Wa-z wô, Ng-go ze sô-diao-de, wa-z wô, Bô-ky’i-læ tseo, ——tao-ti ‘ah-li ih-ying yüong-yi?”⁶ Næn-kæn peh ng-lah hao hyiao-teh Nying-go Ng-ts læ shü-kæn-zông yiu sô-ze-go gyün-ping, (ziu teng fong-t’æn cü-kwu wô,) Hao bô-ky’i-læ, do-leh p’u-pæn kyü oh-li ky’i.”⁷ Gyi ziu bô-ky’i, kyü oh-li ky’i-de.⁸ Keh-do-dziao nying k’en-kyin tu hyi-gyi; ziu ts’ing-tsæn Jing-ming, ing-we Gyi yiu ka do gyün-ping s-peh nying.

² 有一個風癱主顧，鋪板睏仔，人家抬到其烏碎來。耶穌看見其拉有相信個心，等風癱主顧話：「我兒子，好放心，爾個罪赦掉了。」³ 有幾個讀書人心裏是介話：「箇個人來的講褻瀆個說話。」⁴ 耶穌曉得其拉個意思，就話：

「爾拉心裏咋會存壞意思？」⁵ 還是話，爾個罪赦掉了，還是話，爬起來走，到底何裏一樣容易？⁶ 難間撥爾拉好曉得人個兒子來世間上有赦罪個權柄，」（就等風癱主顧話，）

「好爬起來，馱勒鋪板歸屋裏去。」⁷ 其就爬起，歸屋裏去了。⁸ 箇大潮人看見都稀奇，就稱讚神明，因為其有介大權柄賜撥人。

⁹ YIÆ-SU dzong keh u-sen ka ky'i, k'en-kyin ih-go nying, ming-z kyiao-leh Mô-t'a, læ wu-liang-vông zo-kæn, teng gyi wô, "Keng Ngô læ." Gyi ziu bô-ky'i-sing, keng-leh Yiæ-su ky'i-de.

⁹ 耶穌從箇烏碎介去，看見一個人，名字叫勒馬太，來戶糧房坐間，等其話：「跟我來。」其就爬起身，跟勒耶穌去了。

¹⁰ Yiæ-su læ gyi oh-lô zo-zih, yiu hyü-to siu-zin-liang nying teng ze-nying tseo-læ, teng Yiæ-su lin meng-du dô-kô zo-lôh. ¹¹ Fah-li-sæ nying k'en-kyin, teng Gyi meng-du wô, "Ng-lah-go Sin-sang dza-we teng siu-zin-liang nying ze-nying dô-kô ky'üoh-væn?" ¹² Yiæ-su t'ing-meng, teng gyi-lah wô, "K'ông-gyin-go nying hao-vong i-sang, yiu-bing-go nying iao-go. ¹³ 'Ngô sô hwun-hyi, feh-z foh-li, z dz-pe-sing,' ['O. 6. 6.] keh-tsih shü dza-go i-s, ng-lah hao

ky'i ts'eng ming-bah: ing-we Ngô læ, feh-z eo tsing-dzih-go nying we-sing-cün-i, z eo ze-nying we-sing-cün-i."

¹⁰ 耶穌來其屋落坐席，有許多收錢糧人等罪人走來，等耶穌連門徒大家坐落。¹¹ 法利賽人看見，等其門徒話：「爾拉個先生咋會等收錢糧人罪人大家喫飯？」¹² 耶穌聽聞，等其拉話：「康健個人好留醫生，有病個人要個。¹³『我所歡喜，弗是福禮，是慈悲心，』[‘O. 6. 6.] 箇節書咋個意思，爾拉好去忖明白。因為我來，弗是謳正直個人回心轉意，是謳罪人回心轉意。」

¹⁴ Keh-go z-'eo lah-'en-go meng-du tao Yiæ-su u-dông læ, wô, "Ah-lah teng Fah-li-sæ nying peh-djông læ-tih kying-zih, Ng-go meng-du tao feh kying-zih, keh z dza-go?" ¹⁵ Yiæ-su teng gyi-lah wô, "'O hao-nyih go nying-k'ah, sing-lông wa teng gyi-lah dô-kô læ-tong, dza hao pe-shông ni? dæn-z tsiang-læ-go nyih-ts sing-lông we teng gyi-lah li-k'æ, keh-tsao we kying-zih-gyi. ¹⁶ M-yiu nying yüong ih-kw'e ^[1]sing pu ky'i pu gyiu i-zông; ing-we keh-kw'e pu-tih-go iao pang-se keh-gyin i-zông, gyi-go p'o-

dzæn ziu yü-kô do-de.¹⁷ Yia feh yüong gyiu bi-dæ tsi sing tsiu; k'ong-p'ô bi-dæ pao-k'æ, tsiu yia tao-diao, bi-dæ yia long-wæn: tsong z yüong sing bi-dæ tsi sing tsiu, ka liang-yiang tu pao-djün-de.”

¹⁴ 箇個時候約翰個門徒到耶穌烏蕩來，話：「阿拉等法利賽人不常來的禁食，爾個門徒倒弗禁食，箇是咋個？」¹⁵ 耶穌等其拉話：「賀好日個人客，新郎還等其拉大家來東，咋好悲傷呢？但是將來個日子新郎會等其拉離開，箇遭會禁食其。¹⁶ 嘸有人用一塊新^[1]布去補舊衣裳。因為箇塊補的個要綳碎箇件衣裳，其個破綻就愈加大了。¹⁷ 也弗用舊皮袋齒新酒。恐怕皮袋爆開，酒也倒掉，皮袋也弄環。總是用新皮袋齒新酒，介兩樣都保全了。」

[1] 'Ôh-tsia wô, ngang-sao-sao, m-néh ngô-kwông-go. 或者話，硬燥燥，嘸得研光個。（原註）

¹⁸ YIÆ-SU tsing-hao teng gyi-lah læ-tong kông keh-sing shih-wô, yiu ih-go kwun læ pa Gyi, wô, “Ngô-go nön keh-zông z si-kæn-de: tsih-yiu Ng læ, siu en gyi ih-en, we

weh-gyi.” ¹⁹ Yiæ-su ziu lih-ky‘i-læ, keng-leh gyi ky‘i; meng-du yia dô-kô ky‘i.

¹⁸ 耶穌正好等其拉來東講箇星說話，有一個管來拜其，話：「我個因箇晌是死間了。只有爾來，手按其一按，會活其。」 ¹⁹ 耶穌就立起來，跟勒其去。門徒也大家去。

²⁰ Yiu ih-go nyü-nying hyüih-leo bing yiu jih-nyi nyin de, læ Yiæ-su ‘eo-pe tseo-long-læ, moh-moh Gyi i-zông ken-den. ²¹ Ing-we gyi sing li-hyang wô, “Ngô tæen-tsih-siao moh-moh Gyi i-zông, ziu yiu kyi-sing.” ²² Yiæ-su nyin-cün, k‘en-kyin gyi, wô, “Nön, ng hao fông-sing; z ng siang-sing-go sing kyi ng de.” Keh-go nyü-nying tông-z ziu hao-de.

²⁰ 有一個女人血漏病有十二年了，來耶穌後背走攏來，摸摸其衣裳杆頭。²¹ 因為其心裏向話：「我單只消摸摸其衣裳，就有救星。」 ²² 耶穌扭轉，看見其，話：

「因，爾好放心。是爾相信個心救爾了。」箇個女人當時就好了。

²³ Yiæ-su ih tao kwun-go oh-lô, k'en-kyin ih-pæn c'ü-
'ông wa-yiu ih-do-dziao nying nao-nyih-bang-sang, ²⁴ ziu
teng gyi-lah wô, "Tseo-ko-ts; nyiang-ts m-neh si-de, z
kw'eng-joh-tih." Gyi-lah ziu lang-siao Gyi. ²⁵ Keh-dziao
nying ken-c'ih-ts, Yiæ-su tseo-tsing-ky'i nyiah gyi siu,
nyiang-ts ziu bô-ky'i-læ. ²⁶ Keh-go fong-sing ziu læ keh-
t'ah di-fông tao-c'ü yiang-k'æ-de.

²³ 耶穌一到管個屋落，看見一班吹行還有一大潮人鬧
熱彭生，²⁴ 就等其拉話：「走過仔。孃子嘅得死了，是睏
熟的。」其拉就冷笑其。²⁵ 箇潮人趕出仔，耶穌走進去捏
其手，孃子就爬起來。²⁶ 箇個風聲就來箇埭地方到處揚開
了。

²⁷ Yiæ-su dzong keh-deo ka ky'i, yiu liang-go hah-ts
keng-leh Gyi, hyiang-hyang læ-tih eo, z-ka wô, "Da-bih-go
Ng-ts, æ-lin ah-lah." ²⁶ Tseo-tsing ih-tsing oh-li, hah-ts
tseo-long Gyi u-sen; Yiæ-su teng gyi-lah wô, "Keh-go z-
ken, ng-lah siang-sing Ngô neng-keo tso feh?" Gyi-lah wô,
"Cü, ah-lah siang-sing-go." ²⁹ Yiæ-su ziu moh-moh gyi-lah

ngæn-tsing, z-ka wô, “Tsiao ng-lah siang-sing-go sing hao teng ng tso-dzing.” ³⁰ Gyi-lah ngæn-tsing ziu k’æ-k’æ-de. Yiæ-su ting-côh gyi-lah, wô, “Ts’in-ding m-nao peh nying-kô teh-cü.” ³¹ Dæn-z gyi-lah ih tseo-c’ih, pô Gyi ming-sing læ keh-t’ah di-fông tao-c’ü yang-k’æ-de.

²⁷ 耶穌從箇頭介去，有兩個瞎子跟勒其，響響來的謳，是介話：「大關個兒子，哀憐阿拉。」²⁸ 走進一進屋裏，瞎子走攏其烏碎。耶穌等其拉話：「箇個事幹，爾拉相信我能夠做弗？」其拉話：「主，阿拉相信個。」²⁹ 耶穌就摸摸其拉眼睛，是介話：「照爾拉相信個心好等爾做成。」³⁰ 其拉眼睛就開開了。耶穌叮囑其拉，話：「千定無得好撥人家得知。」³¹ 但是其拉一走出，把其名聲來箇埭地方到處揚開了。

³² Gyi-lah tseo-c’ih-go z-‘eo, yiu nying ta-leh ih-go kyü vu-tih-go ô-ts tao Gyi u-sen læ. ³³ Keh-go kyü ih ken-c’ih, ô-ts ziu kông-c’ih shih-wô læ-de: keh-do-dziao nying tu hyi-gyi, z-ka wô, “Læ Yi-seh-lih di-fông dzong m-neh

yiuh keh-cü-ka z-ken k'en-kyin-ko.”³⁴ Dæn-z Fah-li-sæ nying wô, “Gyi z k'ao-djôh kwe-wông ken-c'ih kyü.”

³² 其拉走出個時候，有人帶勒一個鬼附的個啞子到其烏碎來。³³ 箇個鬼一趕出，啞子就講出說話來了。箇大潮人都稀奇，是介話：「來以色列地方從嘅得有箇株介事幹看見過。」³⁴ 但是法利賽人話：「其是靠着鬼王趕出鬼。」

³⁵ YIÆ-SU tseo-cün kôh zing-li kôh hyiang-ts'eng, læ gyi-lah jü-we-dông-li kông dao-li, yi pô t'in-koh-go foh-ing djün-k'æ, wa-yiu i pah-sing-lah yang-yang bing-t'ong, yang-yang tsing-'eo.³⁶ K'en-kyin keh-do-dziao nying, ziu fah dz-pe-sing æ-lin gyi-lah, ing-we^[1] læ-tih t'eh-lih, yi liu-lôh-t'a-hyang, tsing-ziang m-nying dzing-kwun-go yang ka.³⁷ Keh-tsao teng meng-du wô, “Nyin-dzing da-joh, tso-kong-go nying ky'üih: ³⁸ keh-lah ng-lah kæ gyiu siu-keh-go Cü-nying-kô ts'a kong-nying c'ih-læ hao siu-keh.”

³⁵ 耶穌走轉各城裏各鄉村，來其拉聚會堂裏講道理，又把天國個福音傳開，還有醫百姓拉樣樣病痛，樣樣症候。³⁶ 看見箇大潮人，就發慈悲心哀憐其拉，因為來的^[1]脫力，又流落他鄉，正像無人成管個羊介。³⁷ 箇遭等門徒話：「年成大熟，做工個人缺。³⁸ 箇勒爾拉該求收割個主人家差工人出來好收割。」

[1] 'Ôh-tsia wô, dziah-lih-de. 或者話，着力了。（原註）

Mt. X.

Ziu eo-long Gyi jih-nyi-go meng-du, s-peh gyi-lah gyün-ping hao ken-c'ih ao-tsao kyü, wa-yiu hao i yang-yang bing-t'ong, yang-yang tsing-'eo.

就謳攏其十二個門徒，賜撥其拉權柄好趕出麤糟鬼，還有好醫樣樣病痛，樣樣症候。

² Keh jih-nyi s-du-go ming-z z ka-go: di-ih, Si-meng kyiao-leh Pe-teh, teng gyi hyüong-di En-teh-lih; Si-pi-t'a-

go *ng-ts* Yüô-kôh, teng gyi hyüong-di lah-‘en; ³ Fi-lih, teng Pô-to-lo-mæ; To-mô, teng siu-zin-liang-go Mô-t‘a; Üô-leh-fi-go *ng-ts* Yüô-kôh, teng Leh-pæ, ziu-z ts‘ing-hwu Dah-t‘a go; ⁴ Kyüô-nô-go Si-meng, teng Kyüô-liah-go Yiu-da, ziu-z ma-diao Yiæ-su go cü-kwu.

² 箇十二使徒個名字是介個：第一，西門叫勒彼得，等其兄弟安得烈；西庇太個兒子雅各，等其兄弟約翰；³ 腓力，等巴多羅買；多馬，等收錢糧個馬太；亞勒腓個兒子雅各，等勒拜，就是稱呼達太個；⁴ 迦拿個西門，等加略個猶大，就是賣掉耶穌個主顧。

⁵ Yiæ-su ts‘a keh jih-nyi-go nying c‘ih-ky‘i, feng-fu gyi-lah, z-ka wô:——

⁵ 耶穌差箇十二個人出去，吩咐其拉，是介話：——

“M-nao tao bih-koh-nying di-fông ky‘i, yia m-nao tseo-tsing Sah-mô-li-üô nying-go zing-li: ⁶ neng-s tao Yi-seh-lih keh-dzoh shih-diao-kæn-go yiang u-dông ky‘i. ⁷ Ng-lah i-lu hao djün kyiao, z-ka wô, ‘T‘in-koh gying-long-

læ-de.’⁸ Bing-nying, ng-lah hao i gyi hao; da-mô-fong, hao long gyi ken-zing; si-nying, hao weh gyi cün-læ; kyü, hao ken gyi c’ih: ng-lah z bah-bah teh-læ-go, hao bah-bah s-peh nying-kô.

「𠵼得好到別國人地方去，也𠵼得好走進撒瑪利亞人個城裏。⁶ 能使到以色列箇族失掉間個羊烏蕩去。⁷ 爾拉依路好傳教，是介話：『天國近攏來了。』⁸ 病人，爾拉好醫其好；大麻瘋，好弄其乾淨；死人，好活其轉來；鬼，好趕其出。爾拉是白白得來個，好白白賜撥人家。

⁹ “Ng-lah-go liao-kyiao-li m-nao [¹]kyiao kying-ts, nying-ts, dong-din; ¹⁰ lu-zông yüong-go ho-zih, shông-t’ao i-zông, ‘a, æ-dziang, *tu m-nao ta: ing-we kong-nying teh-djôh gyi ky’üoh-yüong z ing-kæ-go.* ¹¹ Ng-lah tseo-tsing ze-bin soh-go zing-li, soh-go hyiang-ts’eng, iao tang-t’ing keh-t’ah u-sen jü-lah z k’o-yi-go; ziu hao deng-lôh keh-deo, ih-dzih tao ky’i-go z-’eo. ¹² Tseo-tsing keh-veng nying-kô, iao ts’æn-nyiæn gyi bing-en. ¹³ Keh-veng nying-kô ziah k’o-yi teh-djôh-go, ng-lah sô *ts’æn-nyiæn-go* bing-

en hao ling-djôh gyi: keh-veng nying-kô ziah feh k'o-yi
teh-djôh-go, keh-go bing-en dzing-gyiu hao kwe peh ng-
lah zi. ¹⁴ Ziah yiu nying feh k'eng tsih-ziu ng-lah, feh
k'eng t'ing ng-lah-go shih-wô; tseo-c'ih keh-veng nying-
kô, 'ôh-tsia keh-zo zing-li, hao tæen-diao ng kyiah-li-go
hwe-dzing. ¹⁵ Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Tao sing-
p'un nyih-ts, Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah-go ying-vah pi
keh-go zing-li wa ky'ing-k'o.

⁹ 「爾拉個繚繳裏嘸得好繳^[1]金子、銀子、銅鈿。¹⁰ 路上用個伙食、雙套衣裳、鞋、哀杖，都嘸得好帶。因爲工人得着其喫用是應該個。¹¹ 爾拉走進隨便啥個城裏、啥個鄉村，要打聽箇埭烏碎誰拉是可以個。就好庵落箇頭，一直到去個時候。¹² 走進箇份人家，要懺唸其平安。¹³ 箇份人家若可以得着個，爾拉所懺唸個平安好臨着其。箇份人家若弗可以得着個，箇個平安仍舊好歸撥爾拉自。¹⁴ 若有人弗肯接受爾拉，弗肯聽爾拉個說話。走出箇份人家，或者箇座城裏，好擲掉爾腳裏個灰塵。¹⁵ 我真話向爾拉道，到審判日子，所多瑪等蛾摩拉個刑罰比箇個城裏還輕可。

[1]*Peng-veng wô be-bæn*. 本文話備辦。(原註)

¹⁶ “Ngô ts’a ng-lah ky’i, tsing-ziang yiang *tseo-tsing* za-lông cong-nyiang ka: keh-lah tông-kæ ziang dzô ka ts’ong-ming, ziang beh-keh ka lao-jih. ¹⁷ Ng-lah yüong kwu-djôh nying-kô: ing-we gyi-lah we song ng-lah tao ngô-meng-li, læ gyi-lah jü-we-dông-li yia we yüong pin-ts tang ng-lah; ¹⁸ wa-yiu we-leh Ngô-go yün-kwu ng-lah iao k’ô tao keh-sing tsong-toh teng keh-sing wông-ti-go min-zin, iao tso te-tsing peh gyi-lah teng bih-koh-nying. ¹⁹ Gyi-lah tsiang ng-lah song kwun z-‘eo, hao-vong zeo soh-go shih-wô hao kông, ôh-tsia dza-go kông-fah; tao keh-go z-‘eo, kæ kông go shih-wô, tsong we s-peh ng. ²⁰ Ing-we læ-tih kông-go, feh-z ng-lah zi, z ng-lah Ah-tia-go *Sing-Ling* tsia ng-lah cü-pô kông-go. ²¹ Hyüong-di we pô hyüong-di song kwun bæen gyi si-ze; ah-tia *we pô ng-ts song kwun bæen gyi si-ze*: ng-nô yia we dong-siu long-sah do-nying. ²² Ping-ts’ia ng-lah we-leh Ngô-go ming-deo we peh cong-nying k’eh-ts’eng: dæn-z jing-næ tao ti go, keh-go cü-kwu hao

teh-djôh kyiu. ²³ Ziah-z dông-deo zing-li gyi-lah pih-næn
ng-lah, hao dao tao keh-deo zing-li ky'i: ing-we Ngô tsing
wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah wa feh-zing ^[1]tseo-pin Yi-
seh-lih di-fông-go zing-li, Nying-go Ng-ts iao læ-gyi.

¹⁶ 「我差爾拉去，正像羊走進豺狼中央介。箇勒當該
像蛇介聰明，像鶉鴿介老實。¹⁷ 爾拉用顧着人家。因爲其
拉會送爾拉到衙門裏，來其拉聚會堂裏也會用鞭子打爾
拉。¹⁸ 還有爲了我個緣故爾拉要柯到箇星總督等箇星皇帝
個面前，要做對證撥其拉等別國人。¹⁹ 其拉將爾拉送官時
候，好甯愁啥個說話好講，或者咋個講法。到箇個時候，
該講個說話，總會賜撥爾。²⁰ 因爲來的講個，弗是爾拉
自，是爾拉阿爹個聖靈借爾拉嘴巴講個。²¹ 兄弟會把兄弟
送官辦其死罪；阿爹會把兒子送官辦其死罪。兒因也會動
手弄煞大人。²² 並且爾拉爲了我個名頭會撥衆人刻忖。但
是忍耐到底個，箇個主顧好得着救。²³ 若是蕩頭城裏其拉
逼難爾拉，好逃到箇頭城裏去。因爲我真話向爾拉道，爾
拉還弗曾走遍^[1]以色列地方個城裏，人個兒子要來其。

[1] 'Ôh-tsia wô, tseo-wun. 或者話，走完。（原註）

²⁴ “‘Oh-sang-ts ǎ-teh ko-ü gyi sin-sang; nu-boh yia
 ǎ-teh ko-ü gyi cü-nying-kô. ²⁵ ‘Ôh-sang-ts ziang gyi sin-
 sang, nu-boh ziang gyi cü-nying-kô, ka keo-de. Kô-cü,
 nying-kô zông-ts’ia wô Gyi ^[1]Bih-si-poh, ‘o-hwông Gyi-go
 kô-nying ni! ²⁶ Keh-lah hao-vong p’ô gyi-lah: ing-we m-yiu
 ih-yiang en-dzông z-ken feh we lu-c’ih-læ; m-yiu ih-yiang
 s-‘ô z-ken feh we peh nying-kô hyiao-teh. ²⁷ Ngô teng ng-
 lah læ en-en u-sen sô wô-go, ng-lah læ liang-liang di-fông
 hao kông-c’ih: ng-lah ng-to keng-deo sô t’ing-meng-go, læ
 oh-ngô-teng hao djün-k’æ-ky’i. ²⁸ Keh-sing *tsih neng-keo*
 sah kyi-sing, feh neng-keo sah weh-ling cü-kwu, hao-vong
 p’ô gyi: wa-z læ di-nyüoh-li neng-keo mih-diao weh-ling
 lin kyi-sing, —keh-go Cü-kwu, z ng-lah kæ p’ô go. ²⁹
 Liang-tsah mô-tsiang ky’i feh-z ih-feng nying-ts hao ma-
 de? ziah-z ng-lah-go Ah-tia feh ing-hyü, gyi-cong ih-tsah tu
 feh we tih-lôh di-yiang-li. ³⁰ Dæn-z ng-lah ni, ziu-z deo-
 fah yia keng-keng tu shü-hao-liao. ³¹ Keh-lah hao-vong
 p’ô; ng-lah z pi hyü-to mô-tsiang wa kwe-djong. ³² Ka-ni,

væn-pah læ nying-kô min-zin we tsiao-jing Ngô cü-kwu,
læ Ngô t'in-zông Ah-tia min-zin Ngô yia we tsiao-jing gyi:
³³ læ nying-kô min-zin feh tsiao-jing Ngô cü-kwu, læ Ngô
t'in-zông Ah-tia min-zin Ngô yia feh tsiao-jing gyi.

²⁴ 「學生子嘸得過於其先生；奴僕也嘸得過於其主人家。²⁵ 學生子像其先生，奴僕像其主人家，介夠了。家主，人家尚且話其別西卜 ^[1]，何況其個家人呢！²⁶ 箇勒好留怕其拉。因為嘸有一樣暗藏事幹弗會露出來；嘸有一樣私下事幹弗會撥人家曉得。²⁷ 我等爾拉來暗暗烏碎所話個，爾拉來亮亮地方好講出。爾拉耳朵根頭所聽聞個，來屋瓦頂好傳開去。²⁸ 箇星只能夠殺肌身，弗能夠殺活靈主顧，好留怕其。還是來地獄裏能夠滅掉活靈連肌身，——箇個主顧，是爾拉該怕個。²⁹ 兩隻麻雀豈弗是一分銀子好買了？若是爾拉個阿爹弗應許，其中一隻都弗會跌落地垵裏。³⁰ 但是爾拉呢，就是頭髮也根根都數好了。³¹ 箇勒好留怕。爾拉是比許多麻雀還貴重。³² 介呢，凡百來人家面前會招認我主顧，來我天上阿爹面前我也會招認其。³³ 來

人家面前弗招認我主顧，來我天上阿爹面前我也弗招認其。

[1]*Ziu-z kwe-wông*. 就是鬼王。（原註）

³⁴ “Ng-lah m-nao ts’eng Ngô læ z peh t’in-’ô t’a-bing; Ngô læ, feh-z peh gyi t’a-bing, z peh gyi dong ken-ko. ³⁵ Ing-we Ngô læ, z s-teh ng-ts teng ah-tia, nön teng ah-nyiang, sing-vu teng ah-bo, tu we su-sæn-k’æ. ³⁶ Zi-kô-nying we tso gyi ün-kô. ³⁷ Æ-kying tia-nyiang ko-jü Ngô, feh k’o-yi tso Ngô meng-du: æ-sih ng-nô ko-jü Ngô, feh k’o-yi tso Ngô meng-du. ³⁸ Wa-yiu feh pe zi jih-z-kô keng Ngô læ go, yia feh k’o-yi tso Ngô meng-du. ³⁹ Ziah yiu zing-djôh zi sing-ming cü-kwu, *fæn-cün* we sông-diao gyi: we-leh Ngô sông-diao zi sing-ming cü-kwu, *fæn-cün* we zing-djôh gyi.

³⁴ 「爾拉嚙得好忖我來是撥天下太平。我來，弗是撥其太平，是撥其動干戈。³⁵ 因爲我來，是使得兒子等阿爹，因等阿孃，新婦等阿婆，都會疏散開。³⁶ 自家人會做其冤家。³⁷ 愛敬爹孃過如我，弗可以做我門徒。愛惜兒因

過如我，弗可以做我門徒。³⁸ 還有弗背自十字架跟我來個，也弗可以做我門徒。³⁹ 若有尋着自性命主顧，反轉會喪掉其。爲了我喪掉自性命主顧，反轉會尋着其。

⁴⁰ “Væn-pah tsih-ziu ng-lah, ziu-z tsih-ziu Ngô; tsih-ziu Ngô, ziu-z tsih-ziu ts’a Ngô læ go Cü-kwu. ⁴¹ Ziah yiu nying k’en-kyin gyi z sin-cü-nying, ziu ky’i tsih-ziu keh. sin-cü-nying, gyi we teh-djôh sin-cü-nying-go pao-ing: ziah yiu nying k’en-kyin gyi z tsing-dzih-go nying, ziu ky’i tsih-ziu keh tsing-dzih-go nying, gyi we teh-djôh tsing-dzih nying-go pao-ing. ⁴² Ziah yiu nying k’en-kyin keh-sing siao-nying li-hyang ih-go z-go meng-du, tæen-tsih coh ih-pe lang-shü peh gyi ky’üoh, Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, gyi tsong feh we shih-diao pao-ing.”

⁴⁰ 「凡百接受爾拉，就是接受我。接受我，就是接受差我來個主顧。⁴¹ 若有人看見其是先知人，就去接受箇先知人，其會得着先知人個報應。若有人看見其是正直個人，就去接受箇正直個人，其會得着正直人個報應。⁴² 若

有人看見箇星小人裏向一個是個門徒，單只給一杯冷水撥其喫，我真話向爾拉道，其總弗會失掉報應。」

Mt. XI.

Yiæ-su jih-nyi-go meng-du feng-fu-hao-ts, ziu li-k'æ keh-deo, tao gyi-lah-go zing-li ky'i kông dao-li djün kyiao ky'i.

耶穌十二個門徒吩咐好仔，就離開箇頭，到其拉個城裏去講道理傳教去。

² IAH-‘EN læ lao-kæn-li t'ing-meng Kyi-toh tso-go z-ken, ts'a zi liang-go meng-du ky'i meng Gyi, wô, ³ “Tông-kæ læ go Cü-kwu z Ng feh, wa-z ah-lah tsæ siang-vông bih-nying ni?” ⁴ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, “Ng-lah sô t'ing-meng-go sô k'en-kyin-go z-ken, hao ky'i pao hyiang Iah-‘en dao: ⁵ yiu hah-ts we k'en-kyin, kwa-kyiah we tseo lu, da-mô-fong we ken-zing, long-bang we t'ing-meng, si-

nying weh-cün-læ, yiu foh-ing dao-li djün peh gyüong-nying t'ing. ⁶ Wa-yiu væn-pah feh in-tseng ky'i-diao Ngô cü-kwu yiu foh-ky'i."

² 約翰來牢監裏聽聞基督做個事幹，差自兩個門徒去問其，話：³ 「當該來個主顧是爾弗，還是阿拉再相望別人呢？」⁴ 耶穌回答其拉，話：「爾拉所聽聞個所看見個事幹，好去報向約翰道。⁵ 有瞎子會看見，拐腳會走路，大痲瘋會乾淨，聾聲會聽聞，死人活轉來，有福音道理傳撥窮人聽。⁶ 還有凡百弗嫌憎棄掉我主顧有福氣。」

⁷ Gyi-lah ky'i-go z-'eo, Yiæ-su teng keh-do-dziao nying kông-ky'i lah-'en-go z-ken læ, z-ka wô:—

⁷ 其拉去個時候，耶穌等箇大潮人講起約翰個事幹來，是介話：——

“Ng-lah 'æn-tsao tseo-c'ih tao kw'ông-iæ di-fông ky'i k'en soh-si? Wa-z ky'i k'en ih-keng be fong c'ü-dong-go luk-ken feh? ⁸ Ng-lah tseo-c'ih, tao-ti ky'i k'en soh-si? Wa-z ky'i k'en ih-go c'ün nyün-siang i-zông go nying feh? Keh-

sing c'ün nyün-siang i-zông go z deng læ wông-kong li-
hyiang. ⁹ Ng-lah tseo-c'ih, tao-ti ky'i k'en soh-si? Wa-z ky'i
k'en ih-go sin-cü-nying feh? Ngô wô hyiang ng dao, Z-go
sin-cü-nying; ping-ts'ia wa ko-jü sin-cü-nying. ¹⁰ Shü-li sô
sia-tih, 'Ngô tang-fah Ngô-go ts'a-s læ Ng-go min-zin, ky'i
be-bæn Ng zin-deo-go lu,' [Ml. 3. 1.] ziu-z ts-tin gyi. ¹¹ Ngô
tsing wô hyiang ng-lah dao, Z nyü-nying sô sang-go, m-yiu
ih-go do-jü 'Ang-si-li-go Iah-'en c'ih-ko: dæn-z læ t'in-
koh-li ting siao-go cü-kwu wa pi gyi do. ¹² Z dzong 'Ang-si-
li-go Iah-'en z-'eo tao næn-kæn, t'in-koh be nying-kô
gyiang-deh, z gyiang-go cü-kwu we deh-leh-ky'i. ¹³ Ing-we
long-tsong sin-cü-nying teng lih-fah-go shü kông mi-læ z-
ken, tu z ih-dzih tao Iah-'en z-'eo. ¹⁴ Ng-lah ziah k'eng
tsih-ziu keh-go shih-wô, tông-kæ læ go Yi-li-üô, ziu-z Iah-
'en. ⁵ Yiu ng-to we t'ing go cü-kwu, kæ t'ing.

「爾拉閒早走出到曠野地方去看啥西？還是去看一根
被風吹動個蘆竿弗？⁸ 爾拉走出，到底去看啥西？還是去看
一個穿軟相衣裳個人弗？箇星穿軟相衣裳個是庵來王宮裏

向。⁹ 爾拉走出，到底去看啥西？還是去看一個先知人弗？
我話向爾道，是個先知人。並且還過如先知人。¹⁰ 書裏所
寫的：『我打發我個差使來爾個面前，去備辦爾前頭個
路，』 [M1. 3. 1.] 就是指點其。¹¹ 我真話向爾拉道，是女人
所生個，嘸有一個大如行洗礼個約翰出過。但是來天國裏
頂小個主顧還比其大。¹² 是從行洗礼個約翰時候到難間，
天國被人家強奪，是強個主顧會奪勒去。¹³ 因為攏總先知
人等律法個書講未來事幹，都是一直到約翰時候。¹⁴ 爾拉
若肯接受箇個說話，當該來個以利亞，就是約翰。¹⁵ 有耳
朵會聽個主顧，該聽。

¹⁶ “Dæn-z Ngô yüong soh-si hao pi yin-dzæ keh-dæ
nying? K’o-pi-ziang siao-ŵæn zo læ z-min-zông, eo gyi-lah
de-ho, z-ka wô, ¹⁷ ‘Ah-lah teng ng c’ü dih-ts, ng-lah m̃-teh
t’iao-vu; ah-lah teng ng di-k’oh, ng-lah m̃-teh pe-shông.’ ¹⁸
Ing-we lah-‘en læ, yi feh ky’üoh yi feh hah; gyi-lah wô,
‘Gyi z jih-mo-go:’ Nying-go Ng-ts læ, yi ky’üoh yi hah; gyi-
lah wô, ‘Gyi z t’en-zih t’en-tsiu-go nying, yia z Siu-zin-

liang-go teng ze-nying-go beng-yiu.' Dæn-z ts'ong-ming-go nying we bin-c'ih ts'ong-ming Cü-kwu-go dao-yi læ."

¹⁶ 「但是我用啥西好比現在箇代人？可比像小娃坐來市面上，謳其拉隊夥，是介話：¹⁷ 『阿拉等爾吹笛子，爾拉嘸得跳舞；阿拉等爾啼哭，爾拉嘸得悲傷。』¹⁸ 因為約翰來，又弗喫又弗喝。其拉話：『其是入魔個。』人個兒子來，又喫又喝。其拉話：『其是貪食貪酒個人，也是收錢糧個等罪人個朋友。』但是聰明個人會辨出聰明主顧個道義來。』

²⁰ YIÆ-SU yiu ting to jing-tsih tso-kæn keh-sing zing-li, ing-we wa m-neh we-sing-cün-i, keh-tsao tsah-vah gyi, z-ka wô: ²¹ "Ng K'o-lah-sing yiu 'o-se! Ng Pih-sæ-da yiu 'o-se! ing-we læ ng-lah cong-nyiang sô tso-go jing-tsih ziah tso læ T'e-lo Si-teng, gyi-lah lao-tsao c'ün-leh mô-i tsao-leh hwe-dzing we-sing-cün-i-de. ²² Dæn-z Ngô wô hyiang ng-lah dao, Tao sing-p'un nyih-ts, T'e-lo Si-teng-go ying-vah pi ng-lah ky'ing-k'o. ²³ Wa-yiu ng Kyüô-pah-nong, yi-kying kyü-zông ih-dzih tao t'in ka, tsiang-læ iao t'e ng lôh

ih-dzih tao ing-s-li ka: ing-we læ ng-go cong-nyiang sô tso-go jing-tsih, ziah tso læ Sô-to-mô, gyi tao jü-kying wa læ-tong-de. ²⁴ Dæn-z Ngô wô hyiang ng-lah dao, Tao sing-p'un nyih-ts, Sô-to-mô di-fông-go ying-vah pi ng ky'ing-k'o."

²⁰ 耶穌有頂多神蹟做間箇星城裏，因為還嘅得回心轉意，箇遭責罰其，是介話：²¹ 「爾可拉汎有禍崇！爾必賽大有禍崇！因為來爾拉中央所做個神蹟若做來推羅、西頓，其拉老早穿勒麻衣遭勒灰塵回心轉意了。²² 但是我話向爾拉道，到審判日子，推羅、西頓個刑罰比爾拉輕可。²³ 還有爾迦百農，已經舉上一直到天介，將來要推爾落一直到陰司裏介。因為來爾個中央所做個神蹟，若做來所多瑪，其到如今還來東了。²⁴ 但是我話向爾拉道，到審判日子，所多瑪地方個刑罰比爾輕可。」

²⁵ Keh-go z-'eo Yiæ-su k'æ k'eo, z-ka wô, "Ah-tia, t'in teng di-go Cü-tsæ, Ngô zia-zia Ng, ing-we Ng tsô-djü keh-sing z-ken feh peh ts'ong-ming dzæ-neng-go cü-kwu

hyiao-teh, fæn-cün hyin-c'ih peh na-hwun ming-bah. ²⁶
Ah-tia, z-go; ing-we Ng-go ts-i, hwun-hyi z-ka-go.

²⁵ 箇個時候耶穌開口，是介話：「阿爹，天等地個主宰，我謝謝爾，因為爾遮住箇星事幹弗撥聰明才能個主顧曉得，反轉顯出撥奶花明白。²⁶ 阿爹，是個。因為爾個旨意，歡喜是介個。

²⁷ “Væn-veh tu z Ngô Ah-tia kao-dæ Ngô go. Djü-leh Ah-tia ts-nga, m-nying hyiao-teh Ng-ts; djü-leh Ng-ts teng Ng-ts k'eng hyin-c'ih *Ah-tia* peh gyi cü-kwu ts-nga, yia m-nying hyiao-teh Ah-tia.

²⁷ 「萬物都是我阿爹交代我個。除了阿爹之外，無人曉得兒子。除了兒子等兒子肯顯出阿爹撥其主顧之外，也無人曉得阿爹。

²⁸ “Ng-lah væn-pah lao-k'wu t'iao djong-tæn cü-kwu, hao tao Ngô u-dông læ; Ngô we peh ng-lah en-tæn. ²⁹ Ngô yiu ǃeng-ziu ky'in-hyü-go sing; hao læ ziu Ngô-go ah, dzong Ngô tso sin-sang; ng-lah ziu we teh-djôh weh-ling-

go en-tæn. ³⁰ Ing-we Ngô-go ah z yüong-yi-go; Ngô-go
tæn-deo z ky'ing-go.”

²⁸ 「爾拉凡百勞苦挑重擔主顧，好到我烏蕩來。我會
撥爾拉安耽。²⁹ 我有溫柔謙虛個心。好來就我個軛，從我
做先生。爾拉就會得着活靈個安耽。³⁰ 因為我個軛是容易
個；我個擔頭是輕個。」

Mt. XII.

Keh-go z-'eo Yiæ-su en-sih-nyih tseo-ko mah-din-li;
Gyi-go meng-du du-kyi, ky'i tsah-leh mah-be ky'üoh-
ky'üoh. ² Fah-li-sæ nying k'en-kyin, teng Gyi wô, “Nô! Ng-
go meng-du læ-kæn tso en-sih-nyih feh ing-kæ tso go z-
ken.” ³ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Da-bih teng gyi dong-de
nying du-kyi z-'eo, Da-bih sô tso-go z-ken, ng-lah soh m-
neh doh-ko ma? ⁴ ziu-z tseo-tsing Jing-ming-go oh-lô,
ky'üoh pa-kæn-go ping; keh-go ping gyi-zi teng dong-de-

go nying tu feh ing-kæ ky'üoh, tsih-yiu tsi-s keh-sing hao ky'üoh. ⁵ Wa-yiu lih-fah-li sô wô, en-sih-nyih tsi-s læ sing-din-li væn-djôh en-sih-nyih, yia m-kao ze;— ng-lah soh m-neh doh-ko ma? ⁸ Ngô wô hyiang ng-lah dao, Đông-deo læ-tong yiu *Ih-go* pi sing-din wa do. ⁷ 'Ngô iao dz-pe feh iao foh-li,' ['O. 6. 6.] *keh-kyü shih-wô* dza-go i-s, ng-lah ziah-z ming-bah, m-ze-go nying ng-lah tsæ-ve ky'i ding gyi ze. ⁸ Ing-we Nying-go Ng-ts yia z en-sih-nyih-go Cü."

箇個時候耶穌安息日走過麥田裏。其個門徒肚飢，去摘勒麥佩喫喫。² 法利賽人看見，等其話：「喏！爾個門徒來間做安息日弗應該做個事幹。」³ 耶穌等其拉話：「大關等其同隊人肚飢時候，大關所做個事幹，爾拉啥嘸得讀過嗎？⁴ 就是走進神明個屋落，喫擺間個餅。箇個餅其自等同隊個人都弗應該喫，只有祭司箇星好喫。⁵ 還有律法裏所話，安息日祭司來聖殿裏犯着安息日，也嘸告罪。——爾拉啥嘸得讀過嗎？⁶ 我話向爾拉道，蕩頭來東有一個比聖殿還大。⁷ 『我要慈悲弗要福禮，』 ['O. 6. 6.] 箇句說話咋個意

思，爾拉若是明白，嘸罪個人爾拉再膾去定其罪。⁸ 因爲人個兒子也是安息日個主。」

⁹ *Yiæ-su* li-k'æ keh-deo, tseo tao gyi-lah-go jü-we-dông-li; ¹⁰ yiu ih-go nying læ-kæn, gyi ih-tsah siu fong-de. Gyi-lah ziu meng *Yiæ-su*, z-ka wô, "En-sih-nyih i bing, tsôh-hying feh tsôh-hying?" *gyi-lah-go* i-s iao-siang kao Gyi zông. ¹¹ *Yiæ-su* teng gyi-lah wô, "Ng-lah cong-nyiang jü-noh yiu ih-tsah yang, keh-tsah en-sih-nyih tih-lôh di-k'ang-li, feh iao ky'i cô-leh gyi liao-zông-læ ma? ¹² Nying teng yang kwe-zin ts'ô to-siao ni! Ka k'en-ky'i-læ, en-sih-nyih tso hao z-ken z tsôh-hying-go." ¹³ Keh-tsao *Yiæ-su* teng keh-go nying wô, "Ng-go siu sing-tæn-c'ih-læ." Gyi sing-c'ih-læ; *siu* ziu djün-yü, ziang bih-tsah ka-go. Fah-li-sæ nying ziu tseo-c'ih-ky'i, dô-kô siang-liang dza-go hao long-sah *Yiæ-su*.

⁹ 耶穌離開箇頭，走到其拉個聚會堂裏。¹⁰ 有一個人來間，其一隻手風了。其拉就問耶穌，是介話：「安息日醫病，作興弗作興？」其拉個意思要想告其上。¹¹ 耶穌等其

拉話：「爾拉中央誰儂有一隻羊，箇隻安息日跌落地坑裏，弗要去揸勒其撩上來嗎？¹² 人等羊貴賤差多少呢！介看起來，安息日做好事幹是作興個。」¹³ 箇遭耶穌等箇個人話：「爾個手伸帶出來。」其伸出來。手就痊癒，像別隻介個。法利賽人就走出去，大家商量咋個好弄煞耶穌。

¹⁵ Yia-su hyiao-teh, ziu li-k'æ keh-deo: yiu ih-dodziao nying keng-leh Gyi ky'i, Gyi ziu i-hao gyi-lah longtsong; ¹⁶ yi ting-côh gyi-lah m-nao yang Gyi-go ming-sing: ¹⁷ hao s-teh sin-cü Yi-sæ-üô kông-ko-liao-shih-wô yiu yiao-nyiæn, z-ka wô, ¹⁸ "Ts'ia-k'en Ngô Nu-boh, z Ngô sô t'iao-shün-go; Ngô ts'ing-æ-go Cü-kwu, z Ngô sing-li sô hwun-hyi-go: Ngô we s-peh Gyi Ngô-go Ling, Gyi ziu we djün tsing-dzih-go dao-li tao bih-koh ky'i. ¹⁹ Gyi feh we tsang-zao, feh we wu-long hyiang-liang; læ do-ka-zông nying-kô yia feh we t'ing-meng Gyi-go sing-hyang. ²⁰ Ih-keng sông-seng-liao-go lu-ken, Gyi feh we dön gyi k'æ; wa læ-tih in-go lah-coh-sing, feh we meng gyi u; dzih-teng-

tao s-teh tsing-dzih-go dao-li teh-sing. ²¹ Wa-yiu bih-koh-nying we nyiang-vông Gyi-go ming-deo.” [Y. 42. 1.]

¹⁵ 耶穌曉得，就離開箇頭。有一大潮人跟勒其去，其就醫好其拉攏總。¹⁶ 又叮囑其拉嚙得好揚其個名聲。¹⁷ 好使得先知以賽亞講過了說話有效驗，是介話：¹⁸ 「且看我奴僕，是我所挑選個。我親愛個主顧，是我心裏所歡喜個。我會賜撥其我個靈，其就會傳正直個道理到別國去。¹⁹ 其弗會爭造，弗會胡嚨響亮。來大街上人家也弗會聽聞其個聲響。²⁰ 一根喪生了個蘆竿，其弗會斷其開。還來的煙個蠟燭芯，弗會捫其燭。直等到使得正直個道理得勝。²¹ 還有別國人會仰望其個名頭。」 [Y. 42. 1.]

²² KEH-GO z-‘eo yiu ih-go jih-mo-go nying, yi z hah-ngæn yi z ô-ts, ta tao Yiæ-su u-sen læ: Yiæ-su ziu i gyi hao, s-teh hah-ngæn we k’en, ô-ts we kông. ²³ Cong-nying tu kying-hyæ, z-ka wô, “Keh ky‘i feh-z Da-bih-go ‘Eo-dæ?” ²⁴ Fah-li-sæ nying ih t’ing-meng wô, “Keh-go Cü-kwu ken-c’ih kyü, peh-ko z k’ao-djôh kwe-wông Bih-si-poh go.”

²² 箇個時候有一個入魔個人，又是瞎眼又是啞子，帶到耶穌烏碎來。耶穌就醫其好，使得瞎眼會看，啞子會講。²³ 衆人都驚駭，是介話：「箇豈弗是大關個後代？」²⁴ 法利賽人一聽聞話：「箇個主顧趕出鬼，不過是靠着鬼王別西卜個。」

²⁵ Yiæ-su hyiao-teh gyi-lah sing-siang, teng gyi-lah wô, “Væn-pah ih-koh li-deo feng-lih-k’æ læ-tih zi tang zi, tsong we pin tso hwông-di: væn-pah ih-go zing-li, ‘ôh-tsia ih-kô li-deo, feng-lih-k’æ zi tang zi, tsong lih-feh-lao. ²⁶ Ziah-z Sah-dæn ken-c’ih Sah-dæn, *keh ziu-z* feng-k’æ zi tang zi; ka-ni, gyi-go koh dza-we lih-leh-lao ni? ²⁷ Ngô ken-c’ih kyü ziah-z k’ao-djôh Bih-si-poh, ng-lah-go meng-du ken-c’ih *kyü z* k’ao-djôh jü ni? sô-yi gyi-lah we ding ng-lah-go ze. ²⁸ Ngô ken-c’ih kyü ziah-z k’ao-djôh Jing-ming-go Ling, *keh-meh* Jing-ming-go koh yi-kying tao ng-lah-go sing-pin læ-tong-de. ²⁹ Ôh-tsia jü neng-keo tseo-tsing hao-lao-go oh-lô, ts’iang-deh gyi dzæ-veh? ky’i feh iao sin bo-djü *keh-go* hao-lao, ‘eo-deo hao ts’iang-deh gyi oh-lô-go

tong-si? ³⁰ Feh teng Ngô dong-de cü-kwu, ziu-z; Ngô te-deo: feh teng Ngô siu-long cü-kwu, ziu-z sæn-diao.

²⁵ 耶穌曉得其拉心想，等其拉話：「凡百一國裏頭分裂開來的自打自，總會變做荒地。凡百一個城裏，或者一家裏頭，分裂開自打自，總立弗牢。²⁶ 若是撒但趕出撒但，箇就是分開自打自。介呢，其個國咋會立勒牢呢？²⁷ 我趕出鬼若是靠着別西卜，爾拉個門徒趕出鬼是靠着誰呢？所以其拉會定爾拉個罪。²⁸ 我趕出鬼若是靠着神明個靈，箇末神明個國已經到爾拉個身邊來東了。²⁹ 或者誰能夠走進好佬個屋落，搶奪其財物？豈弗要先縛住箇個好佬，後頭好搶奪其屋落個東西？³⁰ 弗等我同隊主顧，就是，我對頭。弗等我收攏主顧，就是散掉。

³¹ “Sô-yi Ngô wô hyiang ng-lah dao, Nying-go pah-yiang ze-ôh teng sih-doh-go shih-wô, tu hao sô-diao; tsih-yiu nying sih-doh Sing-Ling go shih-wô sô-feh-diao-go. ³² Væn-pah kông shih-wô teh-ze Nying-go Ng-ts, hao sô gyi diao; tsih-yiu kông shih-wô teh-ze Sing-Ling cü-kwu, kying-si ‘ô-si tu sô-feh-diao. ³³ Ih-cü jü, ng-lah ziah sön

gyi hao-go, gyi ko-ts yia z hao-go; ih-cü jü, ziah sön gyi
ǃa-go, gyi ko-ts yia z ǃa-go: ing-we k'en gyi ko-ts, hao sih-
teh gyi jü. ³⁴ Doh-dzô-go cong-tông! ng-lah kyî-jün z ôh-
go, dza neng-keo kông hao *shih-wô*? ing-we cü-pô kông-go,
z dzong sing-li kah-c'ih-læ-go to-deo. ³⁵ Hao-nying, dzong
gyi sing li-hyang k'ông-tih-go hao-c'ü, fah-c'ih hao z-ken
læ; ǃa-nying, dzong gyi *sing li-hyang* k'ông-tih-go ǃa-c'ü,
fah-c'ih ǃa z-ken læ. ³⁶ Ngô wô hyiang ng-lah dao, Nying
sô kông-go hyü-wô, tao sing-p'un nyih-ts sön tsiang, kyü-
tang-kyü tu iao sön-tsing. ³⁷ Ing-we iao sön ng tsing-dzih-
go, z dzong ng-go shih-wô; iao ding ng-go ze, yia z dzong
ng-go shih-wô."

³¹ 「所以我話向爾拉道，人個百樣罪惡等褻瀆個說
話，都好赦掉。只有人褻瀆聖靈個說話赦弗掉個。³² 凡百
講說話得罪人個兒子，好赦其掉。只有講說話得罪聖靈主
顧，今世下世都赦弗掉。³³ 一株樹，爾拉若算其好個，其
果子也是好個。一株樹，若算其壞個，其果子也是壞個。
因爲看其果子，好識得其樹。³⁴ 毒蛇個種黨！爾拉既然是

惡個，咋能夠講好說話？因為嘴巴講個，是從心裏溢出來個多頭。³⁵ 好人，從其心裏向因的個好處，發出好事幹來。壞人，從其心裏向因的個壞處，發出壞事幹來。³⁶ 我話向爾拉道，人所講個虛話，到審判日子算賬，句打句都要算進。³⁷ 因為要算爾正直個，是從爾個說話。要定爾個罪，也是從爾個說話。」

³⁸ KEH-TSAO yiu kyi-go doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying k'æ k'eo, wô, "Sin-sang, ah-lah iao Ng hyin-c'ih ih-go ziao-deo peh ah-lah k'en-k'en." ³⁹ Yiæ-su we-teh gyilah, wô, "Keh-go hyüong-ôh" kæn-ying-go shü-dæ iao-siang gyiu ziao-deo: djü-leh sin-cü Iah-nô-go ziao-deo tsnga, tsong feh peh gyi k'en soh-go ziao-deo. ⁴⁰ Ing-we tsing-ziang Iah-nô sæn nyih sæn yia læ gying-ng du-bi lihyiang; Nying-go Ng-ts yia z-ka we sæn nyih sæn yia læ diyang cong-nyiang. ⁴¹ Nyi-nyi-vi nying tao sing-p'un nyih-ts we teng yin-dzæ keh-dæ *nying* dô-kô bô-ky'i-læ, Nyi-nyi-vi *nying* yia we ding keh-dæ *nying-go* ze: ing-we gyilah t'ing Iah-nô-go kao-hyüing ziu we-sing-cün-i; hwông-ts'ia

dông-deo yiu pi lah-nô wa do-go læ-tong. ⁴² Nen-pin-go nyü-wông tao sing-p'un nyih-ts we teng yin-dzæ keh-dæ nying dô-kô bô-ky'i-læ, keh-go nyü-wông yia we ding gyi-lah ze: ing-we gyi dzong di-go zing-deo tseo-læ t'ing Sô-lo-meng ts'ong-ming-go shih-wô; hwông-ts'ia dông-deo yiu pi Sô-lo-meng wa do-go læ-tong.

³⁸ 箇遭有幾個讀書人等法利賽人開口，話：「先生，阿拉要爾顯出一個兆頭撥阿拉看看。」³⁹ 耶穌回答其拉，話：「箇個兇惡姦淫個世代要想求兆頭。除了先知約拿個兆頭之外，總弗撥其看啥個兆頭。⁴⁰ 因爲正像約拿三日三夜來鯨魚肚皮裏向。人個兒子也是介會三日三夜來地垵中央。⁴¹ 尼尼微人到審判日子會等現在箇代人大家爬起來，尼尼微人也會定箇代人個罪。因爲其拉聽約拿個教訓就回心轉意。況且蕩頭有比約拿還大個來東。⁴² 南邊個女皇到審判日子會等現在箇代人大家爬起來，箇個女皇也會定其拉罪。因爲其從地個盡頭走來聽所羅門聰明個說話。況且蕩頭有比所羅門還大個來東。

⁴³ “Ao-tsao kyü dzong nying-go sing-zông ka tseo-c’ih, ziu læ hwông-‘en di-fông tseo-læ-tseo-ky’i læ-tih zing en-tæn *u-dông*, zing-feh-djôh; ⁴⁴ keh-tsao wô, “Ngô we tseo-cün tao zin-deo tseo-c’ih-go oh-lô ky’i.’ Ih tseo-tao, k’en-kyin pih-zing-ts’ing, sao ken-zing, tsông-sih-hao-de. ⁴⁵ Ziu ky’i, yi ta-ling ts’ih-go kyü pi gyi-zi wa ôh-go, tseo-tsing keh-deo ky’i deng-lôh: keh-go nying kyih-sah-go z-ken pi gyi ky’i-deo keng-kô ǃa-de. Yin-dzæ-go ôh shü-dæ tsiang-læ yia z-ka-go.”

⁴³ 「麤糟鬼從人個身上介走出，就來荒旱地方走來走去來的尋安耽烏蕩，尋弗着。⁴⁴ 箇遭話：『我會走轉到前頭走出個屋落去』」一走倒，看見壁淨清，掃乾淨，裝飾好了。⁴⁵ 就去，又帶領七個鬼比其自還惡個，走進箇頭去庵落。箇個人結煞個事幹比其起頭更加壞了。現在個惡世代將來也是介個。」

⁴⁶ “YIÆ-SU teng cong-nying wa læ-tih kông-go z-‘eo, k’eo-k’eo Gyi-go ah-nyiang teng hyüong-di læ nga-deo lih-kæn, iao-siang teng Gyi kông. ⁴⁷ Yiu ih-go nying teng Gyi

wô, “Ts’ia-k’en, Ng-go ah-nyiang teng hyüong-di nga-deo lih-kæn, iao-siang teng Ng kông.” ⁴⁸ Yiæ-su we-teh t’ong-cü Gyi go cü-kwu, wô, “Ngô ah-nyiang z jü? Ngô hyüong-di z jü?” ⁴⁹ Ziu sing-c’ih siu tin-tin meng-du, wô, “Ts’ia-k’en Ngô ah-nyiang, teng Ngô hyüong-di! ⁵⁰ Ing-we væn-pah i Ngô t’in-zông Ah-tia ts-i tso-go cü-kwu, keh ziu-z Ngô hyüong-di, tsi-me, teng ah-nyiang.”

⁴⁶ 「耶穌等衆人還來的講個時候，扣扣其個阿孃等兄弟來外頭立間，要想等其講。⁴⁷ 有一個人等其話：「且看，爾個阿孃等兄弟外頭立間，要想等爾講。」⁴⁸ 耶穌回答通知其個主顧，話：「我阿孃是誰？我兄弟是誰？」⁴⁹ 就伸出手點點門徒，話：「且看我阿孃，等我兄弟！」⁵⁰ 因爲凡百依我天上阿爹旨意做個主顧，箇就是我兄弟，姊妹，等阿孃。」

Mt. XIII.

Keh ih-nyih Yiæ-su dzong oh-lô tseo-c'ih, zo læ hæ pin-yin. ² Yiu ih-do-dziao nying tseo-long Gyi u-sen læ; s-teh Gyi *tsih hao* t'iao-lôh jün-li zo: 'o-dziao nying tu lih læ hæ-du-zông. ³ Yiæ-su ziu yüong pi-fông shih-wô kông hyü-to z-ken peh gyi-lah t'ing, z-ka wô:——

箇一日耶穌從屋落走出，坐來海邊沿。² 有一大潮人走攏其烏碎來，使得其只好跳落船裏坐。和潮人都立來海塗上。³ 耶穌就用比方說話講許多事幹撥其拉聽，是介話：——

“TS'IA-T'ING, yiu ih-go tsah iang-ts cü-kwu tseo-c'ih tsah iang-ts ky'i. Gyi tsah-k'æ-ky'i, yiu-sing tih-lôh lu pin-yin; tiao ziu fi-læ ky'üoh-diao-de. ⁵ Yiu-sing tih-lôh yiu zah-deo u-dông, na-nyi feh to: we-leh na-nyi feh sing go yün-kwu, ze-siu ts'iu-c'ih-læ; ⁶ nyih-deo ih c'ih, ziu sapih, ing-we m-neh keng-deo, keh-lah kw'u-lôh-de. ⁷ Yiu-sing tih-lôh ts'-bang vong-li; ts' hying-ky'i-læ tsô-sah gyi. ⁸ Yiu-sing tih-lôh hao nyi-nyüoh-li; ziu kyih-jih, yiu-teh-go

kyih ih-pah be, yiu-teh-go loh-jih be, yiu-teh-go sæn-jih be.

⁹ *Yiu ng-to we t'ing go cü-kwu, kæ t'ing."*

「且聽，有一個扎秧子主顧走出扎秧子去。其扎開去，有星跌落路邊沿，鳥就飛來喫掉了。⁵ 有星跌落有石頭鳥蕩，淖泥弗多。爲了淖泥弗深個緣故，隨手抽出來；⁶ 日頭一出，就曬癢，因爲曬得根頭，箇勒枯落了。⁷ 有星跌落刺棚縫裏，刺興起來遮煞其。⁸ 有星跌落好泥浴裏，就結實，有得個結一百倍，有得個六十倍，有得個三十倍。⁹ 有耳朵會聽個主顧，該聽。」

¹⁰ *Meng-du tseo-long-ky'i, teng Gyi wô, "Ng kông peh gyi-lah t'ing, dza-we yüong pi-fông shih-wô?"* ¹¹ *Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, "Ing-we t'in-koh-go ao-miao z-ken z peh ng-lah hyiao-teh, feh peh gyi-lah hyiao-teh-go.* ¹² *Væn-pah yiu-go cü-kwu, wa iao kô-ts'eo peh gyi, s-teh gyi yiu-yü; væn-pah m̃-teh-go cü-kwu, lin gyi sô yiu-go yia iao teng gyi deh-leh-ky'i.* ¹³ *Ngô sô-yi yüong pi-fông shih-wô kông peh gyi-lah t'ing; ing-we gyi-lah k'en-k'en k'en-feh-c'ih, t'ing-t'ing t'ing-feh-tsing, yia feh ming-bah.* ¹⁴ *Wa-*

yiú Yi-sæ-üô yü-sin kông-go shih-wô ing-djôh gyi-lah sing-zông, z-ka wô, 'Ng-lah t'ing z we t'ing-meng-gyi, tsih-z feh we hyiao-teh; k'en z we k'en-kyin-gyi, tsih-z feh we ming-bah. ¹⁵ Ing-we keh-go pah-sing, gyi sing ngang-de, gyi-lah ng-to læn-teh t'ing, gyi-lah ngæn-tsing pi-tih; k'ong-p'ô ngæn-tsing k'en-kyin, ng-to t'ing-meng, sing-li ming-bah, ziu we-sing-cün-i, peh Ngô i gyi-lah hao.' [Y. 6. 9, 10.] ¹⁶ Dæn-z ng-lah-go ngæn-tsing yiu foh-ky'i, ing-we z k'en-kyin-go: ng-lah-go ng-to *yiú foh-ky'i*, ing-we z t'ing-meng-go. ¹⁷ Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Yiu hyü-to sin-cü-nying teng tsing-dzih nying iao-siang k'en ng-lah sô k'en-kyin-go, m-neh k'en-kyin-ko; *iao-siang* t'ing ng-lah sô t'ing-meng-go, m-neh t'ing-meng-ko.

¹⁰ 門徒走攞去，等其話：「爾講撥其拉聽，咋會用比方說話？」¹¹ 耶穌回答其拉話：「因為天國個奧妙事幹是撥爾拉曉得，弗撥其拉曉得個。」¹² 凡百有個主顧，還要加湊撥其，使得其有餘；凡百無得個主顧，連其所有個也要等其奪勒去。¹³ 我所以用比方說話講撥其拉聽，因為其拉

看看弗出，聽聽聽弗進，也弗明白。¹⁴ 還有以賽亞預先講個說話應着其拉身上，是介話：『爾拉聽是會聽聞其，只是弗會曉得；看是會看見其，只是弗會明白。¹⁵ 因為箇個百姓，其心硬了，其拉耳朵懶得聽，其拉眼睛閉的，恐怕眼睛看見，耳朵聽聞，心裏明白，就回心轉意，撥我醫其拉好。』 [Y. 6. 9, 10.]¹⁶ 但是爾拉個眼睛有福氣，因為是看見個；爾拉個耳朵有福氣，因為是聽聞個。¹⁷ 我真話向爾拉道，有許多先知人等正直人要想看爾拉所看見個，嘸得看見過；要想聽爾拉所聽聞個，嘸得聽聞過。

¹⁸ “Ka-ni, keh-go tsah iang-ts go pi-fông ng-lah hao t'ing: ¹⁹ væn-pah t'ing-meng t'in-koh-go” dao-li feh ming-bah-go nying, keh ôh-go cü-kwu ziu læ, bah-diao gyi sing-li tsah-tih-go iang-ts: keh ziu-z tsah læ lu pin-yin go. ²⁰ Tsah læ yiu zah-deo u-dông go, ziu-z t'ing-meng keh-go dao-li, lih-k'eh hwun-hwun-hyi-hyi tsih-ziu-go cü-kwu: ²¹ dæn-z sing-li m-neh keng-deo, peh-ko z dzæn-z-go; we-leh keh-go dao-li p'ong-djôh yiu ǃe-ky'üoh pih-næn-go z-ken, lih-k'eh ziu pæn-tih. ²² Tsah læ ts'-bang vong-li go, ziu-z

t'ing-meng keh-go dao-li cü-kwu; gyi kying-si-go zeo-meng, teng dzæ-veh-go hong-p'in, tsô-djü keh-go dao-li, ziu m-dao-dzing-de. ²³ Tsah læ hao nyi-nyüoh-li go, ziu-z t'ing-meng ming-bah keh-go dao-li cü-kwu; gyi tao kyih-jih, yiu-teh-go kyih ih-pah *be*, yiu-teh-go loh-jih *be*, yiu-teh-go sæn-jih *be*.”

¹⁸ 「介呢，箇個扎秧子個比方爾拉好聽。¹⁹ 凡百聽聞天國個道理弗明白個人，箇惡個主顧就來，拔掉其心裏扎的個秧子。箇就是扎來路邊沿個。²⁰ 扎來有石頭烏蕩個，就是聽聞箇個道理，立刻歡歡喜喜接受個主顧。²¹ 但是心裏嚙得根頭，不過是暫時個。爲了箇個道理碰着有委曲逼難個事幹，立刻就搥跌。²² 扎來刺棚縫裏個，就是聽聞箇個道理主顧。其今世個愁悶，等財物個哄騙，遮住箇個道理，就嚙陶成了。²³ 扎來好泥浴裏個，就是聽聞明白箇個道理主顧。其倒結實，有得個結一百倍，有得個六十倍，有得個三十倍。」

²⁴ *YIÆ-SU* tsæ di-ky'i ih-go pi-fông peh gyi-lah t'ing, z-ka wô: “T'in-koh k'o-pi ih-go nying tsah hao-hao iang-ts

læ gyi-go din-li: ²⁵ nying-kô tu kw'eng-joh-go z-'eo, cü-nying-kô-go ün-kô læ tsah bô-ts'ao læ mah-go cong-nyiang, ziu ky'i-de. ²⁶ Teng-tao mah ts'iu-miao sang-be-go z-'eo, bô-ts'ao yia k'en-c'ih-de. ²⁷ Cü-nying-kô-go nu-boh ziu tseo-læ, wô, 'Cü! Ng soh feh-z hao iang-ts tsah læ ng-go din-li ma? ka-ni, 'ah-li-læ yiu keh-sing bô-ts'ao?' ²⁸ Cü-nying-kô teng gyi-lah wô, 'Keh z ün-kô tso-go.? Nu-boh. wô, "Ng iao ah-lah ky'i siu-jih gyi feh?' ²⁹ Gyi wô, 'Hao-vong; k'ong-p'ô ng-lah siu-jih bô-ts'ao, lin mah yia iao bah-diao. ³⁰ Ts'ia peh liang-nyang dô-kô do-ky'i-læ ih-dzih tao siu-keh. Siu-keh-go z-'eo ngô we teng siu-keh-go cü-kwu wô, Ng-lah sin siu-jih bô-ts'ao, pô-tang-pô bo-tæn-long hao siao ho: dæn-z mah hao siu-tsing ngô koh-ts'ông-li.'"

²⁴ 耶穌再提起一個比方撥其拉聽，是介話：「天國可比一個人扎好好秧子來其個田裏。²⁵ 人家都睏熟個時候，主人家個冤家來扎稗草來麥個中央，就去了。²⁶ 等到麥抽苗生佩個時候，稗草也看出了。²⁷ 主人家個奴僕就走來，

話：『主！爾啥弗是好秧子扎來爾個田裏嗎？介呢，何裏來有箇星稗草？』²⁸ 主人家等其拉話：『箇是冤家做個。』奴僕話：『爾要阿拉去收拾其弗？』²⁹ 其話：『好甯。恐怕爾拉收拾稗草，連麥也要拔掉。³⁰ 且撥兩樣大家大起來一直到收割。收割個時候我會等收割個主顧話，爾拉先收拾稗草，把打把縛帶攏好燒火。但是麥好收進我穀倉裏。』」

³¹ Tsæ di-ky'i ih-go pi-fông peh gyi-lah t'ing, z-ka wô:
“T'in-koh k'o-pi-ziang ih-lih ka-ts'æ-ts, nying-kô do-leh 'ô
læ gyi din-li. ³² “Væn-pah iang-ts li-deo z ka-ts'æ-ts ting
siao; dziang-ky'i-læ, ts'æ-su cong-nyiang z gyi ting do,
dzing-leh ih-cü jü, s-teh t'in-li-go tiao læ deng-leh gyi ô-ts-
li.”

³¹ 再提起一個比方撥其拉聽，是介話：「天國可比像一粒芥菜子，人家馱勒下來其田裏。³² 凡百秧子裏頭是芥菜子頂小。長起來，菜蔬中央是其頂大，成勒一株樹，使得天裏個鳥來庵勒其樞枝裏。」

³³ Yi kông ih-go pi-fông peh gyi-lah t'ing, z-ka wô:
“T'in-koh” k'o-pi-ziang kao-shü, nyü-nying do-læ k'ông-
leh sæn-teo min-feng cong-nyiang, teng-tao long-tsong
fah-kao.”

³³ 又講一個比方撥其拉聽，是介話：「天國可比像酵
水，女人馱來園勒三斗麪粉中央，等到攏總發酵。」

³⁴ Yiæ-su kông keh-sing ih-ts'ih-go z-ken peh cong-
nying t'ing, tu z yüong pi-fông shih-wô; feh-z pi-fông, feh
teng gyi-lah kông: ³⁵ hao s-teh sin-cü-nying kông-ko-liao
shih-wô yiu yiao-nyiaen, z-ka wô, “Ngô we yüong pi-fông
shih-wô k'æ k'eo; z dzong k'æ-bih t'in-di yi-læ k'ông-tih-
go z-ken, Ngô we wô-c'ih-læ.” [S. 78. 2.]

³⁴ 耶穌講箇星一切個事幹撥衆人聽，都是用比方說
話。弗是比方，弗等其拉講。³⁵ 好使得先知人講過了說話
有效驗，是介話：「我會用比方說話開口。是從開闢天地
以來園的個事幹，我會話出來。」 [S. 78. 2.]

³⁶ KEH-TSAO Yiæ-su sæn-k'æ keh-do-dziao nying, tseo-tsing oh-lô: Gyi meng-du tseo-long-læ, wô, "Keh din-li bô-ts'ao-go pi-fông wô-wô hyiang ah-lah dao." ³⁷ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô: "Tsah hao iang-ts go, ziu-z Nying-go Ng-ts; ³⁸ din, ziu-z shü-ka; hao iang-ts, ziu-z t'in-koh-go ng-ts; bô-ts'ao, ziu-z keh ôh-go cü-kwu ng-ts; ³⁹ tsah bô-ts'ao go ün-kô, ziu-z mo-kwe; siu-keh, ziu-z z-shü mah-go z-'eo; siu-keh-go cü-kwu, ziu-z t'in-s. ⁴⁰ Ka-ni, tsing-ziang bô-ts'ao siu-jih-long ho-li siao-diao, tao keh z-shü mah-go z-'eo yia we z-ka-go: ⁴¹ Nying-go Ng-ts we ts'a Gyi-go t'in-s, dzong Gyi koh li-hyang ky'i siu-jih væn-pah ^[1]ta-li nying væn-ze go, teng tso fi-li z-ken cü-kwu; ⁴² pô gyi-lah tiu læ ho-lu-li: læ keh-deo yiu ngao-leh ngô-ts', di-k'oh-go sing-hyang. ⁴³ Keh-go z-'eo tsing-dzih nying læ gyi-lah Ah-tia koh li-hyang we ziang nyih-deo ka kwông-liang. Yiu ng-to we t'ing go cü-kwu, kæ t'ing.

³⁶ 箇遭耶穌散開箇大潮人，走進屋落。其門徒走攏來，話：「箇田裏稗草個比方話話向阿拉道。」 ³⁷ 耶穌回

答其拉，話：「扎好秧子個，就是人個兒子。³⁸ 田，就是世界；好秧子，就是天國個兒子；稗草，就是箇惡個主顧兒子。³⁹ 扎稗草個冤家，就是魔鬼；收割，就是時世末個時候；收割個主顧，就是天使。⁴⁰ 介呢，正像稗草收拾攏火裏燒掉，到箇時世末個時候也會是介個。⁴¹ 人個兒子會差其個天使，從其國裏向去收拾凡百帶累^[1]人犯罪個，等做非禮事幹主顧。⁴² 把其拉丟來火爐裏。來箇頭有咬勒牙齒啼哭個聲響。⁴³ 箇個時候正直人來其拉阿爹國裏向會像日頭介光亮。有耳朵會聽個主顧，該聽。

[1] 'Ôh-tsia wô, s-teh nying pæn-tih. 或者話，使得人捩跌。

⁴⁴ “T'in-koh yi k'o-pi-ziang din-li k'ông-tih-go wang-dzæ; ih-go nying zing-djôh ziu kæ-sah-ts, we-leh hwun-hyi ziu kyü-ky'i ma-diao gyi long-tsong kô-kyi, ky'i ma keh-go din læ.

⁴⁴ 「天國又可比像田裏囤的個橫財。一個人尋着就蓋煞仔，爲了歡喜就歸去賣掉其攏總家計，去買箇個田來。

⁴⁵ “T’in-koh yi k’o-pi-ziang ih-go k’ah-shông, læ-tih zing hao-go cü-ts; ⁴⁶ zing-djôh ih-lih ting dzih-din-go, ziu kyü-ky’i ma-diao long-tsong kô-kyi, ky’i ma keh-lih cü-ts læ.

⁴⁵ 「天國又可比像一個客商，來的尋好個珠子。⁴⁶ 尋着一粒頂值鈿個，就歸去賣掉攏總家計，去買箇粒珠子來。

⁴⁷ “T’in-koh yi k’o-pi-ziang ih-ting mông, ‘ô læ hæ-li, teo-tsing pah-yiang ng: ⁴⁸ yi-kying mun-de, ziu t’o-zông ngen, zo-lôh, hao-go kæn-tsing shü-dong-li, ǃa-go tiu-diao. ¹⁹ Z-shü mah-go z-‘eo yia z-ka: keh-sing t’in-s we c’ih-læ, dzong tsing-dzih nying-go: cong-nyiang feng-c’ih ôh-nying, ⁵⁰ pô gyi-lah tiu-leh ho-lu-li: læ keh-deo; yiu ngao-leh-ngô-ts’ di-k’oh-go sing-hyang.”

⁴⁷ 「天國又可比像一頂網，下來海裏，兜進百樣魚。

⁴⁸ 已經滿了，就拖上岸，坐落，好個揀進水桶裏，壞個丟掉。⁴⁹ 時世末個時候也是介。箇星天使會出來，從正直人

個中央分出惡人，⁵⁰ 把其拉丟勒火爐裏。來箇頭有咬勒牙齒啼哭個聲響。」

⁵¹ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Keh-sing long-tsong shih-wô ng-lah ming-bah feh?” Gyi-lah wô, “Cü, ming-bah-go.”

⁵² Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Sô-yi væn-pah doh-shü-nying t'in-koh-go dao-li 'ôh-we-de, k'o-pi-ziang ih-go kô-cü, dzong gyi ts'ông-kw'u li-hyang sing tong-si gyiu tong-si tu do-c'ih-læ.”

⁵¹ 耶穌等其拉話：「箇星攏總說話爾拉明白弗？」其拉話：「主，明白個。」⁵² 耶穌等其拉話：「所以凡百讀書人天國個道理學會了，可比像一個家主，從其倉庫裏向新東西舊東西都馱出來。」

⁵³ YIÆ-SU kông-hao keh-sing pi-fông shih-wô, ziu li k'æ keh-deo; ⁵⁴ tseo tao Zi-go peng di-fông, læ gyi-lah jü-we-dông-li kông dao-li peh gyi-lah t'ing; s-teh gyi-lah ky'ih-hoh, z-ka wô, “Keh-go Nying dzong 'ah-li ka teh-djôh keh-go ts'ong-ming, teng keh-sing jing-tsih? ⁵⁵ Gyi ky'i feh-z keh moh-ziang s-vu-go Ng-ts? Gyi ah-nyiang ky'i

feh-z kyiao-leh Mô-li-üô? Gyi hyüong-di ky'i feh-z kyiao-leh Yüô-kôh, Iah-si, Si-meng, Yiu-da? ⁵⁶ Gyi tsi-me ky'i feh-z long-tsong teng ah-lah tso di-fông djü-tong? Ka-ni, Gyi dzong 'ah-li teh-djôh keh-sing long-tsong z-ken?" ⁵⁷ Ziu in-tseng ky'i-diao Gyi. Yiæ-su teng gyi-lah wô, "Sin-cü-nying, ziah feh-z læ gyi-zi-go di-fông zi-go oh-lô, tsæ-ve m-t'i-min-go." ⁵⁸ We-leh gyi-lah feh siang-sing go yün-kwu, Gyi læ keh-deo m̃-teh tso to-siao jing-tsih.

⁵³ 耶穌講好箇星比方說話，就離開箇頭。⁵⁴ 走到自個本地方，來其拉聚會堂裏講道理撥其拉聽。使得其拉喫惟，是介話：「箇個人從何裏介得着箇個聰明，等箇星神蹟？⁵⁵ 其豈弗是箇木匠師父個兒子？其阿孃豈弗是叫勒馬利亞？其兄弟豈弗是叫勒雅各、約西、西門、猶大？⁵⁶ 其姊妹豈弗是攏總等阿拉做地方住東？介呢，其從何裏得着箇星攏總事幹？」⁵⁷ 就嫌憎棄掉其。耶穌等其拉話：「先知人，若弗是來其自個地方自個屋落，再膾嚙體面個。」⁵⁸ 爲了其拉弗相信個緣故，其來箇頭嚙得做多少神蹟。

Mt. XIV.

KEH-GO z-‘eo ^[1]væn-wông Hyi-lih t’ing-meng Yiæ-su-go ming-sing, ² ziu teng dzing-ts wô, “Keh z ‘Ang-si-li-go Iah-‘en: gyi z dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ-go; keh-lah we hyin-c‘ih keh-sing jing-tsih læ.”

箇個時候藩王^[1]希律聽聞耶穌個名聲，² 就等臣子話：
「箇是行洗禮個約翰。其是從死人中央活轉來個，箇勒會顯出箇星神蹟來。」

[1] Y. ‘E. 32. 耶（穌）後（頭）32（年）。（原註）

(³ Keh-go Hyi-lih *zin-deo* ^[1]we-leh gyi hyüong-di Fih-lih-go lao-nyüing Hyi-lo-ti-go z-ken, k’ô Iah-‘en bo-ts, kwæn læ lao-kæn-li. ⁴ Ing-we Iah-‘en teng Hyi-lih wô, “Ng feh ing-kæ c‘ü gyi.” ⁵ *Hyi-lih* tang-tsiang sah Iah-‘en, *tsih-z* p’ô pah-sing, ing-we gyi-lah sön gyi z sin-cü-nying. ⁶ Hyi-lih ^[2]tso-sang z-‘eo, Hyi-lo-ti-go nön læ ^[3]tông-min-zin t’iao-vu, peh Hyi-lih hwun-hyi. ⁷ Keh-lah vah-tsiu, ing-hyü peh nyiang-ts ze-bin iao soh-go tong-si. ⁸ Nyiang-ts be ah-

nyiang t'iao-so, ziu wô, “‘Ang-si-li lah-‘en-go deo, bun-li tsi-ts, dông-deo peh ngô.”⁹ Koh-wông ziu iu-meng: tsih-z we-leh vah-ko-tsiu, yi we-leh dong-zih-go nying-k’ah læ-tong, keh-lah feng-fu peh gyi.¹⁰ Ziu ts’a nying tao lao-kæn-li ky’i tsæn lah-‘en-go deo.¹¹ Gyi-go deo bun-li tsi-ts do-læ, ziu kao-fu nyiang-ts; *nyiang-ts* do-ky’i peh ah-nyiang. lah-‘en-go meng-du tseo-læ, tsiang gyi s-siu en-tsông-hao; ziu ky’i kao-su Yiæ-su.)

(³ 箇個希律前頭爲了^[1]其兄弟腓力個老嫗希羅底個事幹，柯約翰縛仔，關來牢監裏。⁴ 因爲約翰等希律話：「爾弗應該娶其。」⁵ 希律打賬殺約翰，只是怕百姓，因爲其拉算其是先知人。⁶ 希律做生^[2]時候，希羅底個因來當面前^[3]跳舞，撥希律歡喜。⁷ 箇勒罰咒，應許撥孃子隨便要啥個東西。⁸ 孃子被阿孃挑唆，就話：「行洗禮約翰個頭，盤裏齒仔，蕩頭撥我。」⁹ 國王就憂悶。只是爲了罰過咒，又爲了同席個人客來東，箇勒吩咐撥其。¹⁰ 就差人到牢監裏去斬約翰個頭。¹¹ 其個頭盤裏齒仔馱來，就交付孃子。孃子馱

去撥阿孃。約翰個門徒走來，將其屍首安葬好；就去告訴耶穌。）

[1] Y. 'E. 30. 耶（穌）後（頭）30（年）。（原註）

[2] Y. 'E. 32. 耶（穌）後（頭）32（年）。（原註）

[2] *Peng-veng, tông-cong-nyiang*. 本文，當中央。（原註）

¹³ Yia-su t'ing-meng ziu li-k'æ keh-deo, lôh jün, s-ô
tao ih-t'ah kw'ông-iæ di-fông ky'i. Yiu ih-do-dziao nying
teh-cü, ziu dzong kôh zing-li bu-'ang keng-leh Gyi ky'i. ¹⁴
Yia-su tseo-c'ih-læ, k'en-kyin yiu ih-do-dziao nying, ziu
æ-lin gyi-lah, i-hao gyi-lah cong-nyiang yiu-bing-go cü-
kwu.

¹³ 耶穌聽聞就離開箇頭，落船，私下到一埭曠野地方
去。有一大潮人得知，就從各城裏步行跟勒其去。¹⁴ 耶穌
走出來，看見有一大潮人，就哀憐其拉，醫好其拉中央有
病個主顧。

¹⁵ Tao yia-kw'a, meng-du tseo-long-læ, teng Gyi wô,
“Dông-deo z kw'ông-iæ di-fông, z-'eo yi-kying dzi-de; hao

sæn-k'æ keh-do-dziao nying, peh gyi-lah tao keh-sing hyiang-ts'eng zi ky'i ma ky'üoh-zih ky'i." ¹⁶ Yiæ-su teng meng-du wô, "Gyi-lah peh-pih ky'i; ng-lah hao peh gyi ky'üoh." ¹⁷ Meng-du teng Gyi wô, "Ah-lah dông-deo tsih yiu ng-go mun-deo liang-kwang ng læ-tong." ¹⁸ Gyi wô, "Do-læ peh Ngô." ¹⁹ Yiæ-su ziu feng-fu keh-do-dziao nying ts'ing-ts'ao di-zông zo-tæn-lôh; do-leh keh ng-go mun-deo liang-kwang ng, deo dæ-ky'i hyiang t'in ts'æn-nyiaen-kyi; ziu p'ah-k'æ mun-deo, kao-fu meng-du; meng-du *feng peh* keh-do-dziao nying. ²⁰ Long-tsong tu ky'üoh-ko, yi ky'üoh-pao-de: ky'üoh-dzing-go ling-se siu-jih-long, yiu mun-mun jih-nyi læn. ²¹ ky'üoh-go cü-kwu, nen iah-læ yiu ng-ts'in, nyü-nying siao-nying dzæ-nga.

¹⁵ 到夜快，門徒走攏來，等其話：「蕩頭是曠野地方，時候已經遲了，好散開箇大潮人，撥其拉到箇星鄉村自去買喫食去。」 ¹⁶ 耶穌等門徒話：「其拉不必去，爾拉好撥其喫。」 ¹⁷ 門徒等其話：「阿拉蕩頭只有五個饅頭兩梗魚來東。」 ¹⁸ 其話：「馱來撥我。」 ¹⁹ 耶穌就吩咐箇大

潮人青草地上坐帶落。馱勒箇五個饅頭兩梗魚，頭抬起向天懺唸記。就脩開饅頭，交付門徒。門徒分撥箇大潮人。²⁰ 攏總都喫過，又喫飽了。喫剩個零碎收拾攏，有滿滿十二籃。²¹ 喫個主顧，男約來有五千，女人小人在外。

²² Yia-su ze-siu ts'e meng-du lôh jün, sin tao te-nge ky'i; Zi iao teng tao sæn-k'æ keh-do-dziao nying. ²³ Keh-do-dziao nying sæn-k'æ-ts, tseo-zông sæn-teng, s-ô ky'i tao-kao. Yi-kying yia-kw'a, Gyi doh-zi læ-kæn: ²⁴ dæn-z jün læ hæ cong-nyiang læ-kæn, be lông dông-læ-dông-ky'i; ing-we teo-fong yün-kwu.

²² 耶穌隨手催門徒落船，先到對岸去。自要等到散開箇大潮人。²³ 箇大潮人散開仔，走上山頂，私下去禱告。已經夜快，其獨自來間。²⁴ 但是船來海中央來間，被浪盪來盪去；因為鬥風緣故。

²⁵ Tông-yia s-kang z-'eo, Yia-su tao meng-du u-dông læ; z hæ min-teng ka tseo-leh-læ. ²⁶ Meng-du k'en-kyin Gyi hæ min-teng læ-kæn tseo, ky'ih-hoh, wô, "Keh z ih-go hyin-ling:" we-leh p'ô, ziu wæ ih-sing eo-ky'i-læ. ²⁷ Yia-

su lih-k'eh teng gyi-lah kông ih-sing, z-ka wô, “Fông-sing; z Ngô; hao-vong p'ô.” ²⁸ Pe-teh we-teh Gyi, wô, “Cü, ziah z Ng, hao eo ngô shü min-teng tao Ng u-sen læ.” ²⁹ Gyi wô, “Hao læ.” Pe-teh ziu dzong jün-li t'iao-lôh, shü min-teng ka tseo, iao tao Yiæ-su u-sen ky'i. ³⁰ K'en-kyin fong mang, p'ô-ky'i-læ-de; iao dzing-lôh-ky'i, ziu wæ-sing eo-ky'i-læ, wô, “Cü, kyi ngô.” ³¹ Yiæ-su lih-k'eh sing-c'ih siu cô gyi, teng gyi wô, “Ng siao siang-sing go cü-kwu, dza-we nyi-sing?” ³² Gyi-lah tseo-tsing jün-li, fong ziu sih-de. ³³ Jün-li-go nying tu læ pa Gyi, z-ka wô, “Ng tsing-tsing z Jing-ming-go Ng-ts.”

²⁵ 當夜四更時候，耶穌到門徒烏蕩來，是海面頂介走勒來。²⁶ 門徒看見其海面頂來間走，喫惟，話：「箇是一個顯靈。」爲了怕，就懷一聲謳起來。²⁷ 耶穌立刻等其拉講一聲，是介話：「放心，是我，好甯怕。」²⁸ 彼得回答其，話：「主，若是爾，好謳我水面頂到爾烏碎來。」²⁹ 其話：「好來。」彼得就從船裏跳落，水面頂介走，要到耶穌烏碎去。³⁰ 看見風猛，怕起來了，要沉落去，就懷聲

謳起來，話：「主，救我。」³¹ 耶穌立刻伸出手揸其，等其話：「爾小相信個主顧，咋會疑心？」³² 其拉走進船裏，風就息了。³³ 船裏個人都來拜其，是介話：「爾真真是神明個兒子。」

³⁴ Gyi-lah du-ko tao Keh-nyi-sah-leh di-fông. ³⁵ Keh-t'ah di-fông-go nying nying-teh Gyi, ziu ts'a nying s-deh-lön-ky'ün ky'i t'ong-cü, long-tsong yiu-bing-go cü-kwu tu ta tao Gyi u-sen læ-de; ³⁶ gyiu-gyiu Gyi täen-tsih peh gyilah en-en Gyi i-zông ken-den: z en-go cü-kwu tu hao-de.

³⁴ 其拉渡過到革尼撒勒地方。³⁵ 箇埭地方個人認得其，就差人四凸亂圈去通知，攞總有病個主顧都帶到其烏碎來了。³⁶ 求求其單只撥其拉按按其衣裳杆頭，是按個主顧都好了。

Mt. XV.

KEH-GO z-‘eo Yiæ-lu-sah-leng-go doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying tseo tao Yiæ-su u-sen læ, wô, ² “Ng-go meng-du soh z-ken we-be tsu-tsong djün-lôh-læ-go kwu-tin, ky’üoh-væn z-‘eo feh tsôh gyiang siu?” ³ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, “Ng-lah soh z-ken, we-leh ng-lah djün-lôh-læ-go kwu-tin, ky’i we-be Jing-ming-go lih-fah ni? ⁴ Jing-ming feng-fu, z-ka wô, ‘Yüong kying-djong ng-go vu-meo;’ [C. 2. 12.] yi wô, ‘Zôh-mô ah-tia ôh-tsia ah-nyiang cü-kwu, pih iao bæen gyi si-ze.’ [C. 21. 17.] ⁵ Dæn-z ng-lah wô, ‘Ziah yiu nying teng gyi ah-tia ôh-tsia ah-nyiang wô, Ngô ing-tông tao ng go hao-c’ü, tu tseng-ky’i *peh Jing-ming de*; ⁶ gyi ziu hao-vong kying-djong gyi ah-tia teng ah-nyiang.’ Z-ka, we-leh ng-lah djün-lôh-læ-go kwu-tin fi-diao Jing-ming-go lih-fah. ⁷ Kô-hao-nying! Yi-sæ-üô ts-tin ng-lah yü-sin kông-go shih-wô jih-dzæ z-go; gyi wô, ⁸ ‘Keh-go pah-sing k’eo-li ts’ing-gying Ngô, cü-pô kying-djong Ngô; tsih-z gyi-lah-go sing teng Ngô li-yün. ⁹ Gyi-lah yüong nying-go

feng-fu tông *Jing-ming-go* kao-hyüing, z bah-lih-lih voh-z
Ngô.' [Y. 29.13.]”

箇個時候耶路撒冷個讀書人等法利賽人走到耶穌烏碎
來，話：²「爾個門徒啥事幹違背祖宗傳落來個古典，喫飯
時候弗作滂手？」³耶穌回答其拉，話：「爾拉啥事幹，爲
了爾拉傳落來個古典，去違背神明個律法呢？」⁴神明吩咐，
是介話：『用敬重爾個父母；』[C. 2. 12.] 又話：『髻罵阿
爹或者阿孃主顧，必要辦其死罪。』[C. 21. 17.]⁵ 但是爾拉
話：『若有人等其阿爹或者阿孃話，我應當到爾個好處，
都尊起撥神明了。⁶ 其就好甯敬重其阿爹等阿孃。』是介，
爲了爾拉傳落來個古典廢掉神明個律法。⁷ 假好人！以賽亞
指點爾拉預先講個說話實在是個，其話：⁸『箇個百姓口裏
親近我，嘴巴敬重我，只是其拉個心等我離遠。⁹ 其拉用人
個吩咐當神明個教訓，是白力力服侍我。』[Y. 29.13.]

¹⁰ *Yiæ-su* ziu eo-long keh-dziao nying, teng gyi-lah
wô, “Ng-lah kæ t’ing, yia yüong ming-bah: ¹¹ feh-z tseo-
tsing cü-pô-li go tong-si we long nying ao-tsao; tsih-yiu
dzong cü-pô-li c’ih-læ-go, keh z we long gyi ao-tsao.”

¹⁰ 耶穌就謳攏箇潮人，等其拉話：「爾拉該聽，也用明白。¹¹ 弗是走進嘴巴裏個東西會弄人麤糟，只有從嘴巴裏出來個，箇是會弄其麤糟。」

¹² Keh-tsao Gyi meng-du tseo-long-læ, teng Gyi wô, “Fah-li-sæ nying t’ing-meng keh-kyü shih-wô ông-de, Ng teh-cü feh?” ¹³ Yiæ-su we-teh wô, “Væn-pah feh-z Ngô t’in-zông Ah-tia cong-tih-go jü, tsong we lin keng bah-diao. ¹⁴ Ng-lah vong ky’i kwun gyi: gyi-lah z hah-ts læ-tih ling hah-ts-go lu. Ziah-z hah-ts ling hah-ts, liang-’ô tu we tih-lôh den-li.”

¹² 箇遭其門徒走攏來，等其話：「法利賽人聽聞箇句說話快了，爾得知弗？」¹³ 耶穌回答話：「凡百弗是我天上阿爹種的個樹，總會連根拔掉。¹⁴ 爾拉畱去管其。其拉是瞎子來的領瞎子個路。若是瞎子領瞎子，兩下都會跌落窰裏。」

¹⁵ Pe-teh k’æ k’eo teng Gyi wô, “Keh-go pi-fông wô-wô hyiang ah-lah dao.” ¹⁶ Yiæ-su wô, “Lin ng-lah tao jü-kying wa we feh ming-bah! ¹⁷ Soh wa feh hyiao-teh, væn-

pah tseo-tsing cü-pô-li go tong-si z 'ang-lôh du-bi, ziu ka-c'ih k'ang-ts-li de? ¹⁸ dæn-z cü-pô-li tseo-c'ih-læ-go, z dzong sing-li ka fah-c'ih-læ; keh z we long gyi ao-tsao go. ¹⁹ Ing-we ôh-go ts'eng-deo, tso hyüong-siu, t'eo lao-nyüing, biao piao-ts, tso dao-zeh, tso kô te-tsing, teng pông-hwe shih-wô, tu z dzong sing-li ka fah-c'ih-læ: ²⁰ keh-sing z we long nying ao-tsao go: dæn-z feh gyiang siu ky'üoh-væn feh we long nying ao-tsao."

¹⁵ 彼得開口等其話：「箇個比方話話向阿拉道。」¹⁶ 耶穌話：「連爾拉到如今還會弗明白！¹⁷ 啥還弗曉得，凡百走進嘴巴裏個東西是行落肚皮，就介出坑子裏了？¹⁸ 但是嘴巴裏走出來個，是從心裏介發出來，箇是會弄其麤糟個。¹⁹ 因爲惡個忖頭，做兇手，偷老嫗，嫖婬子，做盜賊，做假對證，等謗毀說話，都是從心裏介發出來。²⁰ 箇星是會弄人麤糟個。但是弗澆手喫飯弗會弄人麤糟。」

²¹ YIÆ-SU li-k'æ keh-deo, tsæn tao T'e-lo Si-teng siang-gying-go di-fông. ²² K'eo-k'eo yiu ih-go Kyüô-nen-go nyü-nying dzong keh-go di-ka tseo-c'ih-læ, hyiang-

hyiang eo Gyi, z-ka wô, “Cü, Da-bih-go ‘Eo-dæ, æ-lin ngô: ngô-go nön zia-bing sang-leh li-‘æ-go.”²³ Yiæ-su ih-kyü tu feh we-teh gyi. Meng-du ziu tseo-long-læ, ts’ing-meng Gyi, wô, “Hao peh gyi ky’i; ing-we ah-lah ‘eo-pe gyi wæ-wæ læ-tih hyiang.”²⁴ Yiæ-su we-teh, z-ka wô, “Ngô z tæntsih vong-ts’a tao Yi-seh-lih keh-dzoh shih-diao-kæn-go yang u-dông læ-go.”²⁵ Keh-go nyü-nying tseo-long, pa-pa Gyi, wô, “Cü, pông-dzu ngô.” Yiæ-su we-teh gyi, wô, “M-neh hao do ng-nô-go ky’üoh-zih tiu peh wun-kyi.” Gyi wô, “Cü, z-go: ing-we wun-kyi yia ky’üoh cü-nying-kô coh-teng-‘ô tih-lôh-go ling-se.”²⁸ Keh-tsao Yiæ-su we-teh gyi, wô, “Nyü-nying, ng siang-sing-go sing do-go: hao i ng-go sing-nyün ka tso.” Gyi-go nön tông-z ziu hao-de.

²¹ 耶穌離開箇頭，趲到推羅、西頓相近個地方。²² 扣扣有一個迦南個女人從箇個地界走出來，響響謳其，是介話：「主，大關個後代，哀憐我。我個因邪病生勒厲害個。」²³ 耶穌一句都弗回答其。門徒就走攏來，請問其，話：「好撥其去，因為阿拉後背其懷懷來的響。」²⁴ 耶穌

回答，是介話：「我是單只奉差到以色列箇族失掉間個羊烏蕩來個。」²⁵ 箇個女人走攏，拜拜其，話：「主，幫助我。」耶穌回答其，話：「嘸得好馱兒囡個喫食丟撥黃狗。」其話：「主，是個。因為黃狗也喫主人家桌凳下跌落個零碎。」²⁸ 箇遭耶穌回答其，話：「女人，爾相信個心大個。好依爾個心願介做。」其個囡當時就好了。

²⁹ YIÆ-SU li-k'æ keh-deo, tang Kyüô-li-li hæ pin-yin ka ky'i; tseo-zông ih-zo sæn-teng, zo-kæn. ³⁰ Yiu ih-dodziao nying ta-ling kwa-kyiah, hah-ngæn, ô-ts, dzæn-ky'üih-peh-djün-go, teng hyü-to bih-go *bing-nying*, tseolong Yiæ-su u-sen læ, fông læ Gyi-go kyiah-`ô; Gyi ziu teng gyi-lah i-hao-de: ³¹ s-teh keh-do-dziao nying k'en-kyin ô-ts læ-tih kông, dzæn-ky'üih-go wun-djün, kwa-kyiah-go læ-tih tseo, hah-ngæn læ-tih k'en, tu hyi-gyi; ziu tsæn-me keh-we Yi-seh-lih-go Jing-ming.

²⁹ 耶穌離開箇頭，打加利利海邊沿介去。走上一座山頂，坐間。³⁰ 有一大潮人帶領拐腳，瞎眼，啞子，殘缺不全個，等許多別個病人，走攏耶穌烏碎來，放來其個腳

下。其就等其拉醫好了。³¹ 使得箇大潮人看見啞子來的講，殘缺個完全，拐腳個來的走，瞎眼來的看，都稀奇。就讚美箇位以色列個神明。

³² Yiæ-su eo-long Gyi meng-du, wô, “Ngô æ-lin keh-dziao nying, ing-we teng Ngô dô-kô læ-tong yi-kying sæn nyih de, *næn-kæn* m-kao hao ky’üoh: Ngô yia feh iao peh gyi-lah ngo-leh ky’i, k’ong-p’ô lu-li iao t’eh-lih.” ³³ Meng-du teng Gyi wô, “Ah-lah læ kw’ông-iæ di-fông ‘ah-li-læ yiu keh-tang ky’üoh-zih, hao peh ka ih-do-dziao nying ky’üoh-pao ni?” ³⁴ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ng-lah yiu kyigo mun-deo læ-tong?” Gyi-lah wô, “Ts’ih-go; wa-yiu kyikwang siao-siao ng.” ³⁵ Yiæ-su ziu feng-fu keh-dziao nying di-yiang-li zo-tæn-lôh: ³⁶ do-leh keh ts’ih-go mun-deo teng keh-sing ng, zia-hao-ts, p’ah-k’æ, kao-fu meng-du; meng-du *feng peh* keh-dziao nying. ³⁷ Long-tsong tu ky’üoh-ko, yi ky’üoh-pao-de: siu-jih ky’üoh-dzing-go ling-se, yiu mun-mun ts’ih læn. ³⁸ Ky’üoh-go cü-kwu, nen yiu s-ts’in, nyü-nying siao-nying dzæ-nga.

³² 耶穌謳攏其門徒，話：「我哀憐箇潮人，因為等我大家來東已經三日了，難間嘅告好喫。我也弗要撥其拉餓勒去，恐怕路裏要脫力。」³³ 門徒等其話：「阿拉來曠野地方何裏來有箇打喫食，好撥介一大潮人喫飽呢？」³⁴ 耶穌等其拉話：「爾拉有幾個饅頭來東？」其拉話：「七個，還有幾梗小小魚。」³⁵ 耶穌就吩咐箇潮人地垵裏坐帶落。³⁶ 馱勒箇七個饅頭等箇星魚，謝好仔，脰開，交付門徒。門徒分撥箇潮人。³⁷ 攏總都喫過，又喫飽了。收拾喫剩個零碎，有滿滿七籃。³⁸ 喫個主顧，男有四千，女人小人在外。

³⁹ *Yiæ-su sæn-k'æ keh-do-dziao nying, ziu lôh jün, tao Meh-da-lah-go di-ka læ.*

³⁹ 耶穌散開箇大潮人，就落船，到抹大拉個地界來。

Mt. XVI.

Keh-tsao Fah-li-sæ nying teng Sah-t'u-kæ nying tseo-long-læ s-s Yiæ-su, ts'ing Gyi hyin-c'ih ih-go t'in-li-go ziao-deo peh gyi-lah k'en. ² Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, "Yia-kw'a z-'eo ng-lah wô, 'Yiu hao t'in-kô; ing-we t'in yiu 'ong-ngô:' ³ tsao t'in-nyiang yi wô, 'Kyih-mih yiu fong-yü; ing-we t'in yiu 'ong-ngô teng heh-ky'i.' Kô-hao-nying! ky'i bin-pih t'in-li-go siang-mao, ng-lah tao hyiao-teh-go; yin-dzæ z-shü-go ziao-deo, dza-we bin-feh-c'ih ni? ⁴ Keh-go hyüong-ôh kæn-ying-go shü-dæ iao-siang gyiu ziao-deo: djü-leh sin-cü lah-nô-go ziao-deo ts-nga, tsong feh peh gyi k'en soh-go ziao-deo." Ziu li-k'æ gyi-lah ky'i-de.

箇遭法利賽人等撒土該人走攏來試試耶穌，請其顯出一個天裏個兆頭撥其拉看。² 耶穌回答其拉，話：「夜快時候爾拉話：『有好天家，因為天有紅牙。』」³ 早天亮又話：『今末有風雨，因為天有紅牙等黑氣。』假好人！去辨別天裏個相貌，爾拉倒曉得個，現在時世個兆頭，咋會辨弗出呢？⁴ 箇個兇惡姦淫個世代要想求兆頭。除了先知約拿個兆頭之外，總弗撥其看啥個兆頭。」就離開其拉去了。

⁵ Meng-du du-ko keh-ngen, mông-kyi ta ky'üoh-zih. ⁶ Yiæ-su teng gyi-lah wô, "Yüong siao-sing kwu-djôh Fah-li-sæ nying teng Sah-t'u-kæ nying-go kao-shü." ⁷ Meng-du ziu dô-kô nyi-leng, z-ka wô, "*Keh z we-leh ah-lah feh ta mun-deo go yün-kwu.*" ⁸ Yiæ-su hyiao-teh, ziu teng gyi-lah wô, "Siao siang-sing go cü-kwu, ng-lah dza-we-we-leh feh ta mun-deo læ-tih nyi-leng?" ⁹ Soh wa feh ming-bah, soh feh kyi-teh keh ng-ts'in nying ng-go mun-deo *z-ken*, ng-lah siu-jih *ling-se* yiu kyi læn? ¹⁰ Wa-yiu keh s-ts'in nying ts'ih-go mun-deo *z-ken*, siu-jih *ling-se* yiu kyi læn? ¹¹ Ng-lah dza-we feh ming-bah, Ngô eo ng-lah kwu-djôh Fah-li-sæ nying teng Sah-t'u-kæ nying-go kao-shü, bing feh-z ts-tin mun-deo?" ¹² Keh-tsao gyi-lah hyiao-teh Yiæ-su feh-z eo kwu-djôh mun-deo-go kao-shü; z *iao gyi kwu-djôh* Fah-li-sæ teng Sah-t'u-kæ nying-go dao-li.

⁵ 門徒渡過箇岸，忘記帶喫食。⁶ 耶穌等其拉話：「用小心顧着法利賽人等撒土該人個酵水。」⁷ 門徒就大家議論，是介話：「箇是爲了阿拉弗帶饅頭個緣故。」⁸ 耶穌曉

得，就等其拉話：「小相信個主顧，爾拉咋會爲了弗帶饅頭來的議論？」⁹ 啥還弗明白，啥弗記得箇五千人五個饅頭事幹，爾拉收拾零碎有幾籃？¹⁰ 還有箇四千人七個饅頭事幹，收拾零碎有幾籃？¹¹ 爾拉咋會弗明白，我謳爾拉顧着法利賽人等撒土該人個酵水，並弗是指點饅頭？」¹² 箇遭其拉曉得耶穌弗是謳顧着饅頭個酵水，是要其顧着法利賽人等撒土該人個道理。

¹³ YIÆ-SU tseo tao Fi-lih-go Kæ-sah-li-üô di-fông, ziu meng Gyi meng-du, z-ka wô, “Ngô, Nying-go Ng-ts, nying-kô wô Ngô z jü?” ¹⁴ Gyi-lah wô, “Yiu-teh wô z ‘Ang-si-li-go lah-‘en; yiu-teh wô z Yi-li-üô; wa-yiu wô z Yiæ-li-mi, ‘ôh-tsia sin-cü-nying nen-cong ih-go.” ¹⁵ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ng-lah wô Ngô z jü?” ¹⁶ Si-meng Pe-teh we-teh, z-ka wô, “Ng z keh-we Kyi-toh, keh weh-go Jing-ming-go Ng-ts.”

¹³ 耶穌走到腓力個該撒利亞地方，就問其門徒，是介話：「我，人個兒子，人家話我是誰？」¹⁴ 其拉話：「有得話是行洗禮個約翰；有得話是以利亞；還有話是耶利米，或者先知人內中一個。」¹⁵ 耶穌等其拉話：「爾拉話

我是誰？」¹⁶ 西門彼得回答，是介話：「爾是箇位基督，
箇活個神明個兒子。」

¹⁷ Yia-su we-teh gyi, wô, “Si-meng Pô-lah-nô, ng yiu foh-ky‘i: ing-we *keh-go z-ken* feh-z nyüoh-sing teng hyüih-ky‘i hyin-c‘ih-læ peh ng hyiao-teh, z Ngô t‘in-zông-go Ah-tia *hyin-c‘ih-læ-go*. ¹⁸ Wa-yiu Ngô wô hyiang ng dao, Ng z ^[1]Pe-teh; læ *keh-kw‘e zah-deo-zông* Ngô iao ky‘i-zao Ngô-go kong-we; ing-s-go shü-dao yia long gyi feh-ko. ¹⁹ T‘in-koh-go yiah-z Ngô we kao-dæ ng: væn-pah læ di-‘ô ng sô bo-djü-go, læ t‘in-zông yia we bo-djü gyi; læ di-‘ô ng sô sih-fông-go, læ t‘in-zông yia we sih-fông gyi.”

¹⁷ 耶穌回答其，話：「西門巴約拿，爾有福氣。因爲箇個事幹弗是肉身等血氣顯出來撥爾曉得，是我天上個阿爹顯出來個。¹⁸ 還有我話向爾道，爾是彼得^[1]，來箇塊石頭上我要去造我個公會，陰司個勢道也弄其弗過。¹⁹ 天國個鑰匙我會交代爾。凡百來地下爾所縛住個，來天上也會縛住其；來地下爾所釋放個，來天上也會釋放其。」

[1] Pe-teh go ka-shih ziu-z, zah-deo. 彼得個解說就是石頭。（原註）

²⁰ Keh-tsao ting-côh Gyi meng-du, m-nao teng nying-kô wô Gyi z Yiæ-su keh-we Kyi-toh.

²⁰ 箇遭叮囑其門徒，嘸得好等人家話其是耶穌箇位基督。

³¹ DZONG-TS'-YI-'EO Yiæ-su t'ong-cü meng-du, Gyi-zi pih iao tao Yiæ-lu-sah-leng ky'i, læ tsiang-lao tsi-s-deo doh-shü-nying siu-li ziu hyü-to kw'u-næn, peh gyi-lah long-sah, tao di-sæn nyih yi weh-cün-læ. ²² Pe-teh te-te Gyi, læn-tsu Gyi, z-ka wô, "Cü! hao-sing shih-wô! Ng tsong feh we p'ong-djôh keh-go kw'u-næn." ²³ Yiæ-su nyin-cün, teng Pe-teh wô, "Sah-dæn, tseo-ko; ng z Ngô-go tsu-kah-sing: ing-we ng feh liu-sing Jing-ming-go z-ken, tæen *liu-sing* nying-go z-ken."

²¹ 從此以後耶穌通知門徒，其自必要到耶路撒冷去，來長老祭司頭讀書人手裏受許多苦難，撥其拉弄煞，到第

三日又活轉來。²² 彼得勛勛其，攔阻其，是介話：「主！好心說話！爾總弗會碰着箇個苦難。」²³ 耶穌扭轉，等彼得話：「撒但，走過。爾是我個阻隔心。因爲爾弗留心神明個事幹，單留心人個事幹。」

²⁴ Keh-tsao Yiæ-su teng meng-du wô, “Ziah yiu nying iao keng-djôh Ngô, pih iao p’ih-diao zi-go sing-siang, pe-leh zi jih-z-kô ka læ keng Ngô. ²⁵ Væn-pah iao pao-djün zi ^[1]sing-ming cü-kwu, *fæn-cün* we sông-diao gyi; we-leh Ngô *k’eng* sông-diao sing-ming cü-kwu, *fæn-cün* we zing-djôh gyi. ²⁶ Ziah yiu nying teh-djôh pin-t’in-‘ô-go *dzæ-veh*, shih-diao zi-go ^[2]weh-ling, ka yiu soh-go ih-c’ü ni? ‘Ôh-tsia ih-go nying hao pô soh-go tong-si ky’i c’ü-joh gyi weh-ling ma? ²⁷ Ing-we Nying-go Ng-ts ziu-leh Gyi Ah-tia-go yüong-wô, we teng Gyi t’in-s dô-kô læ-gyi: keh-go z-‘eo pih-ding tsiao kôh-nying-go ‘ang-we pao-ing gyi-lah. ²⁸ Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Dông-deo lih-tong-go yiu nying, feh-zing si-go zin-deo, we k’en-kyin Nying-go Ng-ts tsih-công Gyi koh-kô-go gyün-ping ka læ.”

²⁴ 箇遭耶穌等門徒話：「若有人要跟着我，必要撇掉自個心想，背勒自十字架介來跟我。²⁵ 凡百要保全自性命主顧，反轉會喪掉其。爲了我肯喪掉性命主顧，反轉會尋着其。²⁶ 若有人得着遍天下個財物，失掉自個活靈，介有啥個益處呢？或者一個人好把啥個東西去取贖其活靈嗎？²⁷ 因爲人個兒子受勒其阿爹個榮華，會等其天使大家來其。箇個時候必定照各人個行爲報應其拉。²⁸ 我真話向爾拉道，蕩頭立東個有人，弗曾死個前頭，會看見人個兒子執掌其國家個權柄介來。」

Mt. XVII.

KO-LEH loh nyih, Yia̍-su ta-leh Pe-teh, Yüô-kôh, teng Yüô-kôh-go hyüong-di Iah-‘en, ling gyi-lah tseo-zông ih-zo kao-kao sæn-li, tao s-‘ô u-dông. ² Læ gyi-lah min-zin pin-c’ih kôh-jiang siang-mao: Gyi-go min-k’ong ziang nyih-deo ka t’eo-kwông-go; Gyi-go i-zông ziang liang-kwông ka bah-go. ³ Gyi-lah k’en-kyin Mo-si teng Yi-li-üô yin-c’ih-

tong, teng Yiæ-su læ-tih kông. ⁴ Pe-teh ziu k'æ k'eo teng Yiæ-su wô, "Cü, ah-lah đông-deo læ-tong tao hao-go: Ng ziah k'eng shih-wô, ah-lah đông-deo hao tah sæn-ting tsiang-bong; ih-ting peh ng, ih-ting peh Mo-si, ih-ting peh Yi-li-üô." ⁵ Gyi tsing-hao læ-tong kông-go z-'eo, yiu ih-tô shih-kwah-liang-go yüing kæ-djü gyi-lah: yüing li-hyang yiu sing-ing c'ih-læ, z-ka wô, "Keh z Ngô ts'ing-æ-go Ng-ts, Ngô ting teh-i-go: ng-lah yüong t'ing Gyi." ⁶ Meng-du ih t'ing-meng ziu p'oh-tao *di-ying*, do-nyiang p'ô-ky'i-læ-de. ⁷ Yiæ-su tseo-læ, en gyi-lah ih-en, z-ka wô, "Bô-ky'i-læ, hao-vong p'ô." ⁸ Gyi-lah ngæn-tsing dæ-ky'i, m-neh k'en-kyin bih-nying, tsih-yiu Yiæ-su Zi læ-tong.

過了六日，耶穌帶勒彼得、雅各、等雅各個兄弟約翰，領其拉走上一座高高山裏，到私下烏蕩。²來其拉面前變出各樣相貌。其個面孔像日頭介透光個，其個衣裳像亮光介白個。³其拉看見摩西等以利亞現出東，等耶穌來的講。⁴彼得就開口等耶穌話：「主，阿拉蕩頭來東倒好個。爾若肯說話，阿拉蕩頭好搭三頂帳篷。一頂撥爾，一頂撥

摩西，一頂撥以利亞。」⁵ 其正好來東講個時候，有一朵雪刮亮個雲蓋住其拉。雲裏向有聲音出來，是介話：「箇是我親愛個兒子，我頂得意個。爾拉用聽其。」⁶ 門徒一聽聞就撲倒地埕，大樣怕起來了。⁷ 耶穌走來，按其拉一按，是介話：「爬起來，好畱怕。」⁸ 其拉眼睛抬起，嘸得看見別人，只有耶穌自來東。

⁹ Tseo-lôh sæn z-‘eo, Yiæ-su feng-fu gyi-lah, wô, “Keh k’en-kyin-go z-ken m-nao wô hyiang nying-kô dao, dzih-teng-tao Nying-go Ng-ts dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ.” ¹⁰ Meng-du ziu ts’ing-meng Gyi, z-ka wô, “Ka-ni, doh-shü-nying dza-we wô Yi-li-üô pih iao sin læ?” ¹¹ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, “Yi-li-üô z-jün sin læ, yia iao wæn-we væn-pah z-ken. ¹² Dæn-z Ngô wô hyiang ng-lah dao, Yi-li-üô z yi-kying læ-ko-de, nying-kô yia feh nying-teh gyi, ‘eo zi-go sing-siang ka dæ gyi. Nying-go Ng-ts læ gyi-lah siu-li yia we z-ka ziu kw‘u-næn.” ¹³ Keh-tsao meng-du ming-bah, Yiæ-su teng gyi-lah kông-go z ts-tin ‘Ang-si-li-go lah-‘en.

⁹ 走落山時候，耶穌吩咐其拉，話：「箇看見個事幹嘅得好話向人家道，直等到人個兒子從死人中央活轉來。」¹⁰ 門徒就請問其，是介話：「介呢，讀書人咋會話以利亞一定要先來？」¹¹ 耶穌回答其拉，話：「以利亞自然先來，也要挽回凡百事幹。¹² 但是我話向爾拉道，以利亞是已經來過了，人家也弗認得其，候自個心想介待其。人個兒子來其拉手裏也會是介受苦難。」¹³ 箇遭門徒明白，耶穌等其拉講個是指點行洗禮個約翰。

¹⁴ Gyi-lah tseo tao cong-nying jü-long-kæn u-sen, yiu ih-go nying tseo-long Yiæ-su-go sing-pin, gyü-lôh Gyi min-zin, z-ka wô, ¹⁵ “Cü, æ-lin ngô ng-ts; ing-we gyi yiu tin-bing, do-nyiang ky'üoh-kw'u; gyi peh-djông tih-lôh ho-li, yia peh-djông tih-lôh shü-li. ¹⁶ Ngô yi-kying ta gyi tao Ng-go meng-du u-sen, gyi-lah feh neng-keo i gyi hao.” ¹⁷ Yiæ-su we-teh wô, “E! feh siang-sing wǎng-pang-hyüing-liu-go shü-dæ! Ngô wa iao teng ng-lah dô-kô læ-tong tao kyi-z? wa iao jing-næ ng-lah tao kyi-z? Hao ta gyi

tao Ngô dông-deo læ.”¹⁸ Yiæ-su heng keh-go kyü; kyü ziu tseo-c’ih, siao-nying tông-z hao-de.

¹⁴ 其拉走到衆人聚攏間烏碎，有一個人走攏耶穌個身邊，跪落其面前，是介話：¹⁵ 「主，哀憐我兒子。因爲其有癲病，大樣喫苦。其不常跌落火裏，也不常跌落水裏。¹⁶ 我已經帶其到爾個門徒烏碎，其拉弗能夠醫其好。」¹⁷ 耶穌回答話：「哎！弗相信橫紉勛流個世代！我還要等爾拉大家來東到幾時？還要忍耐爾拉到幾時？好帶其到我蕩頭來。」¹⁸ 耶穌狠箇個鬼，鬼就走出，小人當時好了。

¹⁹ Keh-tsao meng-du s-’ô tseo tao Yiæ-su u-sen, wô, “Ah-lah dza-we feh neng-keo ken gyi c’ih ni?”²⁰ Yia-su teng gyi-lah wô, “We-leh ng-lah feh siang-sing-go sing. Ngô tsing wô hyiang ng dao, Ng-lah ziah yiu siang-sing-go sing ziang ih-lih ka-ts’æ-ts, ziu hao eo keh-zo sæn dzong dông-deo tsæn tao keh-deo, gyi ziu we tsæn-ko-ky’i: ping-ts’ia m-neh ih-ying z ng-lah tso-feh-tao-go.”²¹ Dæn-z keh-cong-ka kyü, ziah feh yüong tao-kao teng kying-zih, tsong feh we tseo-c’ih-læ.”

¹⁹ 箇遭門徒私下走到耶穌烏碎，話：「阿拉咋會弗能夠趕其出呢？」²⁰ 耶穌等其拉話：「爲了爾拉弗相信個心。我真話向爾道，爾拉若有相信個心像一粒芥菜子，就好謳箇座山從蕩頭趲到箇頭，其就會趲過去。並且嘸得一樣是爾拉做弗到個。²¹ 但是箇種介鬼，若弗用禱告等禁食，總弗會走出來。」

²² GYI-LAH læ Kyüô-li-li tseo-læ-tseo-ky'i z-'eo, Yiæ-su teng-meng-du wô, "Nying-go Ng-ts we song peh nying-go siu-li, ²³ peh gyi-lah long-sah, tao di-sæn nyih yi we weh-cün-læ." Gyi-lah ziu long-do iu-meng-de.

²² 其拉來加利利走來走去時候，耶穌等門徒話：「人個兒子會送撥人個手裏，²³ 撥其拉弄煞，到第三日又會活轉來。」其拉就弄大憂悶了。

²⁴ Gyi-lah tseo tao Kyüô-pah-nong, ziu yiu siu ^[1]di-ting nying-ts go cü-kwu tao Pe-teh u-sen læ, wô, "Ng-lah-go Sin-sang di-ting nying-ts do-c'ih feh do-c'ih?" ²⁵ Gyi wô, "Do-c'ih-go." Ih tseo-tsing oh-lô, Yiæ-su sin k'æ k'eo teng gyi wô, "Si-meng, ng-go i-s dza-go? Shü-kæn-zông-go

cong koh-wông hyiang jü-lah siu zin-liang teng se-din?
wa-z hyiang zi-go ng-nô ni, wa-z hyiang bih-nying ni?” ²⁶
Pe-teh teng Gyi wô, “Z hyiang bih-nying.” Yiæ-su wô, “Ka-
ni, feh-z ng-nô-go meng-veng. ²⁷ Dæn-z sæn-leh ah-lah s-
teh gyi-lah pæn-tih, ng hao tao hæ-li ky’i, ‘ô-lôh ih-me
tiao-ng-keo; tiao-zông-læ-go deo-ih-kwang ng hao do-læ,
cü-pô ǃeh-k’æ-ts, ziu we teh-djôh ^[2]ih-kw’e nying-ts: keh
hao do-ky’i peh gyi-lah, sön Ngô teng ng-go *di-ting nying-
ts.*”

²⁴ 其拉走到迦百農，就有收地丁銀子^[1]個主顧到彼得
烏碎來，話：「爾拉個先生地丁銀子馱出弗馱出？」²⁵ 其
話：「馱出個。」一走進屋落，耶穌先開口等其話：「西
門，爾個意思咋個？世間上個衆國王向誰拉收錢糧等稅
鈿？還是向自個兒囡呢，還是向別人呢？」²⁶ 彼得等其
話：「是向別人。」耶穌話：「介呢，弗是兒囡個門份。²⁷
但是省勒阿拉使得其拉捩跌，爾好到海裏去，下落一枚釣
魚鈎。釣上來個頭一梗爾好馱來，嘴巴挖開仔，就會得着
一塊銀子^[2]。箇好馱去撥其拉，算我等爾個地丁銀子。」

[1] *Di-ting nying-ts, kôh-nying do-c'ih liang-din nying-ts.* 地丁銀子，各人馱出兩鈔銀子。（原註）

[2] *Keh-kw'e nying-ts, yiu s-din djong.* 該塊銀子有四鈔重。（原註）

Mt. XVIII.

KEH-GO z-‘eo meng-du tseo-long Yiæ-su-go sing-pin, z-ka wô, “Læ t’in-koh-li z jü do?” ² Yiæ-su ziu eo ih-go siao-nying læ, peh gyi lih læ tông-cong-nyiang, z-ka wô, ³ “Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah ziah feh ling-sing-coh-cün tso ziang siao-nying ka, tön feh neng-keo tseo-tsing t’in-koh-li ky’i. ⁴ Keh-lah keng ti-sing-siao-i ziang keh-go siao-nying ka, læ t’in-koh-li z gyi ting do. ⁵ Ziah yiu nying we-leh Ngô-go ming-deo tsih-ziu keh-cü-ka ih-go siao-nying, ziu-z tsih-ziu Ngô. ⁶ Ziah yiu nying ta-li ih-go siang-sing Ngô go siao meng-du ky’i væn-ze, wa-z

yüong mo-zông-zeng kwô læ gyi deo-kying, dzing-lôh
sing-sing hæ-li, ka-go ying-vah ky'ing-k'o.

箇個時候門徒走攏耶穌個身邊，是介話：「來天國裏是誰大？」² 耶穌就謳一個小人來，撥其立來當中央，是介話：³ 「我真話向爾拉道，爾拉若弗靈性折轉做像小人介，斷弗能夠走進天國裏去。⁴ 箇勒跟低心小意像箇個小人介，來天國裏是其頂大。⁵ 若有人爲了我個名頭接受箇株介一個小人，就是接受我。⁶ 若有人帶累一個相信我個小門徒去犯罪，還是用磨上層掛來其頭頸，沉落深深海裏，介個刑罰輕可。

⁷ “We-leh ta-li nying væn-ze go z-ken, shü-kæn-zông yiu ‘o-se! Keh-sing ta-li væn-ze go z-ken. pih iao læ-go; tsih-z long gyi c’ih-læ keh-go nying yiu ‘o-se! ⁸ Ziah-z ng ih-tsah siu, ôh-tsia ih-tsah kyiah, ta-li ng væn-ze, hao tsæn-lôh tiu-diao-ts: ng neng-s kwa-kyiah teng dzæn-dzih tseo-tsing weh-ming ky’i, feh iao liang-tsah siu liang-tsah kyiah tiu-lôh üong-yün ho-li ky’i. ⁹ Ziah-z ng ih-tsah ngæn-tsing ta-li ng væn-ze, hao leo-c’ih tiu-diao-ts: ng

neng-s doh-ngæn tseo-tsing weh-ming, feh iao shông-ngæn tiu-lôh di-nyüoh-go ho-li.

⁷ 「爲了帶累人犯罪個事幹，世間上有禍祟！箇星帶累犯罪個事幹，必要來個。只是弄其出來箇個人有禍祟！」⁸ 若是爾一隻手，或者一隻腳，帶累爾犯罪，好斬落丟掉仔。爾能使拐腳等殘疾走進活命去，弗要兩隻手兩隻腳丟落永遠火裏去。⁹ 若是爾一隻眼睛帶累爾犯罪，好剷出丟掉仔。爾能使獨眼走進活命，弗要雙眼丟落地獄個火裏。

¹⁰ “Ng-lah yüong kwu-djôh, keh-sing siao *meng-du* ih-go m-nao k'en gyi feh-ky'i: Ngô wô hyiang ng-lah dao, gyi-lah-go t'in-s læ tin-zông dziang-t'ong k'en-kyin Ngô t'in-zông Ah-tia-go min-k'ong. ¹¹ Ing-we Nying-go Ng-ts z deh-we læ kyiuh keh-sing shih-diao-kæn-go. ¹² Ng-lah-go i-s dza-go? ih-go nying yiu ih-pah-tsah yiang, nen-cong ziah yiu ih-tsah mi-lu, gyi næn-dao feh tiu-ky'i keh kyiuh-jih kyiuh tsah, tao sæn-li ky'i zing keh-tsah mi-lu-go ma? ¹³ Ziah-z zing-djôh-de, Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, gyi ziu we-leh keh ih-tsah, pi kyiuh-jih kyiuh tsah m-neh mi-lu-

go yü-kô hwun-hyi. ¹⁴ Ng-lah T'in-Vu-go ts-i yia z-ka; keh-sing siao *meng-du* ih-go tu feh iao peh gyi shih-diao.

¹⁰ 「爾拉用顧着，箇星小門徒一個嘸得好看其弗起。我話向爾拉道，其拉個天使來殿上長通看見我天上阿爹個面孔。¹¹ 因爲人個兒子是特爲來救箇星失掉間個。¹² 爾拉個意思咋個？一個人有一百隻羊，內中若有一隻迷路，其難道弗丟棄箇九十九隻，到山裏去尋箇隻迷路個嗎？¹³ 若是尋着了，我真話向爾拉道，其就爲了箇一隻，比九十九隻嘸得迷路個愈加歡喜。¹⁴ 爾拉天父個旨意也是介。箇星小門徒一個都弗要撥其失掉。

¹⁵ “Ng-go hyüong-di ziah yiu teh-ze ng, hao ky'i, tæntsih ng-zi teng gyi dô-kô læ-tong z-'eo p'i-bing gyi: ziah-z t'ing ng, keh z ng-go hyüong-di peh ng teh-djôh-de. ¹⁶ Ziah-z feh t'ing, lin zi tsæ kô ih-liang-go nying; s-teh yiu liang-sæn-go nying tso te-tsing, kyü-tang-kyü shih-wô hao k'ao-jih-de. ¹⁷ Ziah-z feh t'ing gyi-lah, hao kao-su kong-we: ziah-z feh t'ing kong-we, ng hao tông gyi ziang bih-koh-nying teng siu-zin-liang nying ka k'en-dæ. ¹⁸ Ngô

tsing wô hyiang ng-lah dao, Væn-pah læ di-‘ô z ng-lah sô
bo-djü-go, læ t’in-zông yia we bo-djü gyi; væn-pah læ di-‘ô
z ng-lah sô sih-fông-go, læ t’in-zông yia we sih-fông gyi. ¹⁹
Ngô tsæ wô hyiang ng dao, Ng-lah cong-nyiang ziah yiu
liang-go nying læ di-‘ô ‘eh-k’eo-zi-dong iao gyiu ze-bin
soh-go z-ken, Ngô t’in-zông-go Ah-tia pih-ding teng gyi-
lah tso-dzing. ²⁰ Ing-we feh-leng soh-go u-sen, ziah yiu
liang-sæn-go nying we-leh Ngô-go ming-deo jü-long-kæn,
Ngô læ keh-deo dô-kô læ-kæn.”

¹⁵ 「爾個兄弟若有得罪爾，好去，單只爾自等其大家
來東時候批評其。若是聽爾，箇是爾個兄弟撥爾得着了。¹⁶
若是弗聽，連自再加一兩個人，使得有兩三個人做對證，
句打句說話好靠實了。¹⁷ 若是弗聽其拉，好告訴公會。若
是弗聽公會，爾好當其像別國人等收錢糧人介看待。¹⁸ 我
真話向爾拉道，凡百來地下是爾拉所縛住個，來天上也會
縛住其；凡百來地下是爾拉所釋放個，來天上也會釋放
其。¹⁹ 我再話向爾道，爾拉中央若有兩個人來地下合口齊
動要求隨便啥個事幹，我天上個阿爹必定等其拉做成。²⁰

因爲弗論啥個烏碎，若有兩三個人爲了我個名頭聚攏間，
我來箇頭大家來間。」

²¹ Keh-tsao Pe-teh tseo-long Yiæ-su sing-pin, wô, “Cü, hyüong-di teh-ze ngô, yiu to-siao we-su hao nyün-liang gyi? tao ts’ih-tsao feh?” ²² Yiæ-su teng gyi wô, “Ngô feh teng ng wô, Ts’ih-tsao; z wô, Ts’ih-jih-go ts’ih-tsao. ²³ Sô-yi t’in-koh k’o-pi ih-go wông-ti, iao teng gyi nu-boh sôn tsiang. ²⁴ Gyi kông-kông sôn ky’i-deo, yiu ih-go nying ta-læ, z ky’in wông-ti ts’in-væn-liang nying-ts go. ²⁵ Gyi m-kao hao wæn; cü ziu feng-fu tsiang gyi nying, lin lao-bo ng-nô teng væn-pah sô yiu-go, tu hao ma-diao, wæn tsa. ²⁶ Keh-go nu-boh ziu p’oh-tao pa gyi, wô, ‘Cü, kw’un-’æn ngô, ngô we long-tsong wæn ng gyi.’ ²⁷ Keh nu-boh-go cü fah dz-pe-sing fông gyi c’ih, wa-yiu sô-diao gyi tsa. ²⁸ Keh-go nu-boh ih tseo-c’ih, p’ong-djôh ih-go dong-de nu-boh, z ky’in gyi jih-liang nying-ts go; ziu cô gyi, k’ah gyi wu-long, z-ka wô, ‘Ng ky’in ngô go, hao wæn ngô.’ ²⁹ Gyi-go dong-de nu-boh ziu p’oh-tao gyi kyiah-’ô, gyiu gyi, z-ka

wô, 'Kw'un-'æn ngô, ngô we long-tsong wæn ng gyi.' ³⁰
Gyi feh k'eng; ziu ky'i ky'ih gyi lôh lao-kæn, teng-tao tsa
wæn-wun. ³¹ *Yü-to* dong-de nu-boh k'en-kyin keh-ky'i z-
ken long-do iu-meng; ziu pô keh-go en-gyin long-tsong læ
kao-su gyi-lah-go cü. ³² Keh-tsao keh nu-boh-go cü eo gyi
læ, teng gyi wô, 'Ôh nu-boh! Ng keh-go tsa, kyi-jün gyiu
ngô, ngô long-tsong sô-diao ng de: ³³ ng soh feh ing-kæ æ-
lin ng-go dong-de nu-boh, ziang ngô æ-lin ng ka-go?' ³⁴
Gyi-go cü ziu fah-gyih, pô gyi nying kao-dæ zao-li *ky'i bæ*
gyi, teng-tao ky'in gyi go tsa long-tsong wæn-wun. ³⁵ Ziah-
z ng-lah kôh-nying feh dzing-nyün sô-diao hyüong-di-go
ko-tön, Ngô t'in-zông-go Ah-tia yia we z-ka dæ ng-lah."

²¹ 箇遭彼得走攏耶穌身邊，話：「主，兄弟得罪我，
有多少回數好原諒其？到七遭弗？」²² 耶穌等其話：「我
弗等爾話，七遭。是話，七十個七遭。」²³ 所以天國可比一
個皇帝，要等其奴僕算賬。²⁴ 其剛剛算起頭，有一個人帶
來，是欠皇帝千萬兩銀子個。²⁵ 其嚙告好還，主就吩咐將
其人，連老婆兒囡等凡百所有個，都好賣掉，還債。²⁶ 箇

個奴僕就撲倒拜其，話：『主，寬限我，我會攞總還爾其。』²⁷ 箇奴僕個主發慈悲心放其出，還有赦掉其債。²⁸ 箇個奴僕一走出，碰着一個同隊奴僕，是欠其十兩銀子個。就揸其，招其胡嚨，是介話：『爾欠我個，好還我。』²⁹ 其個同隊奴僕就撲倒其腳下，求其，是介話：『寬限我，我會攞總還爾其。』³⁰ 其弗肯，就去挈其落牢監，等到債還完。³¹ 餘多同隊奴僕看見箇起事幹弄大憂悶，就把箇個案件攞總來告訴其拉個主。³² 箇遭箇奴僕個主謳其來，等其話：『惡奴僕！爾箇個債，既然求我，我攞總赦掉爾了。³³ 爾啥弗應該哀憐爾個同隊奴僕，像我哀憐爾介個？』³⁴ 其個主就發極，把其人交代皂吏去辦其，等到欠其個債攞總還完。³⁵ 若是爾拉各人弗情願赦掉兄弟個果斷，我天上個阿爹也會是介待爾拉。」

Mt. XIX.

[1]YIÆ-SU kông-hao keh-sing shih-wô, ziu li-k'æ
Kyüô-li-li, tang Iah-dæn 'o-nga ka tseo tao Yiu-t'a-go di-ka

læ. ² Yiu ih-do-dziao nying keng-djôh Gyi; Gyi ziu læ keh-deo i gyi-lah bing.

耶穌講好箇星說話^[1]，就離開加利利，打約但河外介走到猶太個地界來。² 有一大潮人跟着其，其就來箇頭醫其拉病。

[1] Y 'E. 33. 耶（穌）後（頭）33（年）。（原註）

³ Yiu Fah-li-sæ nying tseo-long Gyi sing-pin, s-s Gyi, z-ka wô, "Ih-go nying we-leh ze-bin soh-go yün-kwu li-diao lao-nyüing, tsôh-hying feh tsôh-hying?" ⁴ Gyi we-teh gyi-lah, wô, "Ky'i-ts'u zao *nying* go Cü-kwu z 'zao gyi-lah ih-nen ih-nyü;' [Ts. 1. 27.] yi wô, ⁵ 'Sô-yi ih-go nying hao li-k'æ gyi tia-nyiang, ts'ing-gying gyi lao-nyüing; keh liang-go dzing we ih-t'i:' [Ts. 2. 24.] *keh-go shih-wô* ng-lah soh m-neh doh-ko ma? ⁶ Z-ka-go, gyi-lah feh tsæ sön liang-go, tsih sön ih-t'i. Keh-lah Jing-ming sô p'e-long-go, nying m-neh hao feng gyi k'æ." ⁷ Gyi-lah teng Gyi wô, "Ka-ni, Mo-si dza-we feng-fu sia li-shü hao li-diao lao-nyüing?" ⁸ *Yiæ-su* teng gyi-lah wô, "Mo-si ing-hyü ng-lah li-diao lao-nyüing,

z we-leh ng-lah sing-dziang ngang go yün-kwu: dæn-z
ky'i-ts'u feh-z ka-go. ⁹ Ngô yia wô hyiang ng-lah dao, Ziah
yiu nying, feh-z we-leh tso ǃa-nying go yün-kwu li-diao
lao-nyüing, ky'i c'ü bih-go lao-nyüing, keh z tso kæn-ying
z-ken: c'ü li-diao-go lao-nyüing cü-kwu yia z tso kæn-
ying.”

³ 有法利賽人走攏其身邊，試試其，是介話：「一個人
爲了隨便啥個緣故離掉老孃，作興弗作興？」⁴ 其回答其
拉，話：「起初造人個主顧是『造其拉一男一女。』」[Ts. 1.
27.] 又話：⁵ 『所以一個人好離開其爹孃，親近其老孃；箇
兩個成爲一體。』[Ts. 2. 24.] 箇個說話爾拉啥嘸得讀過嗎？
⁶ 是介個，其拉弗再算兩個，只算一體。箇勒神明所配攏
個，人嘸得好分其開。」⁷ 其拉等其話：「介呢，摩西咋會
吩咐寫離書好離掉老孃？」⁸ 耶穌等其拉話：「摩西應許爾
拉離掉老孃，是爲了爾拉心腸硬個緣故。但是起初弗是介
個。⁹ 我也話向爾拉道，若有人，弗是爲了做壞人個緣故離
掉老孃，去娶別個老孃，箇是做姦淫事幹。娶離掉個老孃
主顧也是做姦淫。」

¹⁰ Meng-du teng Gyi wô, “Nen-nyüing teng lao-nyüing z-ken ziah-z ka-go, wa-z feh c’ü hao.” ¹¹ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Keh-go z-ken feh-z long-tsong nying neng-keo tso; z tæen-tsih *Jing-ming* peh gyi tso go cü-kwu hao tso. ¹² Ing-we yiu-sing dzong c’ih nyiang-t’æ ziu tso t’a-kæn go: yiu-sing z nying-kô peh gyi tso t’a-kæn go: yiu-sing z we-leh t’in-koh zi tso t’a-kæn go. Neng-keo tso go cü-kwu hao tso.”

¹⁰ 門徒等其話：「男孃等老孃事幹若是介個，還是弗娶好。」 ¹¹ 耶穌等其拉話：「箇個事幹弗是攏總人能夠做，是單只神明撥其做個主顧好做。 ¹² 因為有星從出孃胎就做太監個，有星是人家撥其做太監個，有星是爲了天國自做太監個。能夠做個主顧好做。」

¹³ KEH-GO z-‘eo yiu siao-nying ling tao Yiæ-su u-sen læ, iao Gyi siu en-en gyi-lah, tao-kao-kyi: meng-du heng gyi-lah. ¹⁴ Yiæ-su wô, “Hao peh keh-sing siao-nying tao Ngô u-sen læ, m-nao tsu-djü gyi-lah; ing-we keh-cong-ka

nying, t'in-koh z gyi-lah-go.”¹⁵ Gyi ziu siu en-en gyi-lah, li-k'æ keh-deo ky'i-de.

¹³ 箇個時候有小人領到耶穌烏碎來，要其手按按其拉，禱告記。門徒狠其拉。¹⁴ 耶穌話：「好撥箇星小人到我烏碎來，嘸得好阻住其拉，因為箇種介人，天國是其拉個。」¹⁵ 其就手按按其拉，離開箇頭去了。

¹⁶ YIU ih-go nying tseo-long-læ, teng Gyi wô, “Hao Sin-sang, ngô kæ tso soh-go hao z-ken, hao teh-djôh üong-yün weh-ming?”¹⁷ Yiæ-su teng gyi wô, “Dza-we ts'ing-hwu Ngô z hao ni? hao-go cü-kwu z m-neh-go; tsih-yiu Ih-we, ziu-z Jing-ming. Ng ziah iao tseo-tsing weh-ming ky'i, yüong pao-siu keh-sing lih-fah.”¹⁸ Gyi wô, “‘Ah-li kyi-diao?’ Yiæ-su wô, “Ziu-z, ‘Ng feh-k'ô sah nying,’ ‘Feh-k'ô kæn-ying,’ ‘Feh-k'ô t'eo-dao,’ ‘Feh-k'ô hwông-kao *nying-kô*,’¹⁹ ‘Yüong kying-djong ng-go vu-meo;’ [C. 2. 12—16.] wa-yiu, ‘Æ-sih-ng-go ling-sô-kô ziang zi ih-yiang-go.’ [Lv. 19. 18.]”²⁰ Keh 'eo-sang teng Gyi wô, “Keh-sing ngô long-tsong dzong siao kwu-djôh-go: wa-yiu soh-go feh tao-kô?”

²¹ Yiæ-su teng gyi wô, “Ng ziah iao djün-be, hao ky’i ma-diao ng-go kô-kyi, feng peh gyüong-nying; ka-ni, ng yiu dzæ-veh læ t’in-zông: ping-ts’ia hao læ keng Ngô.” ²² Keh ‘eo-sang ih t’ing-meng keh-go shih-wô, ziu iu-meng-siang ky’i-de: ing-we yiu do-do kô-kyi.

¹⁶ 有一個人走攏來，等其話：「好先生，我該做啥個好事幹，好得着永遠活命？」¹⁷ 耶穌等其話：「咋會稱呼我是好呢？好個主顧是嘸得個。只有一位，就是神明。爾若要走進活命去，用保守箇星律法。」¹⁸ 其話：「何裏幾條？」耶穌話：「就是，『爾弗可殺人』，『弗可姦淫』，『弗可偷盜』，『弗可謊告人家』，¹⁹ 『用敬重爾個父母』 [C. 2. 12—16.]；還有，『愛惜爾個鄰舍家像自一樣個。』 [Lv. 19. 18.]」²⁰ 箇後生等其話：「箇星我攏總從小顧着個，還有啥個弗到家？」²¹ 耶穌等其話：「爾若要全備，好去賣掉爾個家計，分撥窮人。介呢，爾有財物來天上，並且好來跟我。」²² 箇後生一聽聞箇個說話，就憂悶相去了，因為有大大家計。

²³ Yiæ-su teng meng-du wô, “Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Yiu-lao tseo-tsing t’in-koh-li, næn-leh-kying! ²⁴ Ngô tsæ wô hyiang ng-lah dao, Loh-do c’ün-ko tsing-ngæn, pi yiu-lao tseo-tsing Jing-ming-go koh, wa-z gyi yüong-yi.” ²⁵ Meng-du t’ing-meng, ziu long-do ky’ih-hoh, wô, “Ka-ni, jü neng-keo teh-djôh kyi?” ²⁶ Yiæ-su k’en-k’en gyi-lah, z-ka wô, “Ziah-z nying, z feh neng-keo-go: ziah-z Jing-ming, yiang-yiang tu neng-keo-go.”

²³ 耶穌等門徒話：「我真話向爾拉道，有佬走進天國裏，難勒緊！²⁴ 我再話向爾拉道，駱駝穿過針眼，比有佬走進神明個國，還是其容易。」²⁵ 門徒聽聞，就弄大喫惶，話：「介呢，誰能夠得着救？」²⁶ 耶穌看看其拉，是介話：「若是人，是弗能夠個；若是神明，樣樣都能夠個。」

²⁷ Keh-tsao Pe-teh k’æ k’eo teng Gyi wô, “Ah-lah z yiang-yiang ky’i-diao-ts keng-leh Ng: ka-ni, ah-lah hao teh-djôh soh-si?” ²⁸ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Tao-leh keh djong-sin hying-ky’i-læ z-

‘eo, Nying-go Ng-ts zo-leh Gyi yüong-wô-go zo-we, ng-lah keng-djôh Ngô cü-kwu yia we zo jih-nyi-go zo-we, p’un-tön Yi-seh-lih jih-nyi-go ts-p’a. ²⁹ Wa-yiu væn-pah we-leh Ngô-go ming-deo ky’i-diao oh-yü, hyüong-di, tsi-me, tia-nyiang, lao-bo, ng-nô, din-di *keh-sing*, tsiang-læ hao teh-djôh ih-pah be, wa-yiu üong-yün weh-ming peh gyi tso ts’æn-nyih. ³⁰ Dæn-z hyü-to dzæ-zin-go we lôh-‘eo; hyü-to dzæ-‘eo-go we zông-zin.”

²⁷ 箇遭彼得開口等其話：「阿拉是樣樣棄掉仔跟勒爾。介呢，阿拉好得着啥西？」²⁸ 耶穌等其拉話：「我真話向爾拉道，到了箇重先興起來時候，人個兒子坐勒其榮華個座位，爾拉跟着我主顧也會坐十二個座位，判斷以色列十二個支派。²⁹ 還有凡百爲了我個名頭棄掉屋宇，兄弟，姊妹，爹孃，老婆，兒因，田地箇星，將來好得着一百倍，還有永遠活命撥其做產業。³⁰ 但是許多在前個會落後，許多在後個會上前。」

Mt. XX.

“Ing-we t'in-koh k'o-pi-ziang ih-go kô-cü, tsao t'in-nyiang tseo-c'ih-ky'i kwu kong-nying tao gyi bu-dao-yün-li ky'i. ² Teng kong-nying kông-k'æ ih-din nying-ts ih-nyih, ziu eo gyi-lah tao gyi bu-dao-yün-li ky'i. ³ Mao kyiut tin-cong tseo-c'ih-ky'i, k'en-kyin bih-nying læ z-min-zông k'ong-deo lih-kæn, ziu teng gyi-lah wô, ⁴ ‘Ng-lah yia hao tao bu-dao-yün-li ky'i; ngô we peh ng-lah bing-dzih-go *kong-din*.’ Gyi-lah ziu ky'i-de. ⁵ Mao jih-nyi tin-cong teng ‘ô-pun-nyih sæn tin-cong yi tseo-c'ih-ky'i; yia z-ka tso-fah. Mao ng tin-cong tseo-c'ih-ky'i, yi k'en-kyin yiu nying k'ong-deo lih-kæn, ziu teng gyi-lah wô, ‘Ng-lah dza-we zing-nyih k'ong-deo lih-tong ni?’ ⁷ Gyi-lah wô, ‘Ing-we m-nying kwu ah-lah.’ Gyi wô, ‘Ng-lah yia hao tao bu-dao-yün-li ky'i; z bing-dzih-go *kong-din*, hao do-go.’ ⁸ Tao yia-kw'a, yün-cü teng pô-tsiang sin-sang wô, ‘Eo keh-sing kong-nying læ; dzong kyih-sah-go ky'i-deo, ih-dzih tao deo-ih-

vah *zông-kong-go* we-ts, fah kong-din peh gyi-lah.’⁹ Mao
 ng tin-cong *zông-kong-go* cü-kwu tseo-læ, kôh-nying tu do
 ih-din nying-ts.¹⁰ Deo-ih-vah *zông-kong-go* cü-kwu læ,
 dao-z *gyi-zi* hao do-leh to: gyi-lah kôh-nying yia do-leh ih-
 din nying-ts.¹¹ Gyi-lah do-ts ziu mao-ün kô-cü, z-ka wô,¹²
 ‘Keh-sing kyih-sah *zông-kong-go tsih* tso ih tin-cong kong-
 fu, ah-lah *zing-nyih* ho-nyih-t’ih-t’ah lao-loh; ng tao we
 dæ gyi-lah teng ah-lah ih-ying ma!’¹³ Kô-cü we-teh gyi-
 lah ih-go nying, wô, ‘Beng-yiu, ngô m-kao ǃe-ky’üoh ng:
 ng teng ngô kông-k’æ soh feh-z ih-din nying-ts ma?’¹⁴ Ng-
 zi-go *kong-din* do-leh tseo: ngô cü-sing iao peh keh kyih-
 sah-go teng ng ih-ying-go.¹⁵ Ngô yüong zi-go tong-si,
 næn-dao feh hao zi tso cü-i ma? We-leh ngô hao, ng sang
 tu-gyi-sing ma?’¹⁶ Z-ka ni, dzæ-‘eo-go we zông-zin; dzæ-
 zin-go we lôh-‘eo: ing-we dziao-læ-go to, t’iao-shün-go
 ky’üih.”

「因為天國可比像一個家主，早天亮走出去僱工人到
 其葡萄園裏去。² 等工人講開一鈿銀子一日，就謳其拉到其

葡萄園裏去。³ 毛九點鐘走出去，看見別人來市面上空頭立間，就等其拉話：⁴ 『爾拉也好到葡萄園裏去，我會撥爾拉平直個工鈿。』其拉就去了。⁵ 毛十二點鐘等下半日三點鐘又走出去，也是介做法。毛五點鐘走出去，又看見有人空頭立間，就等其拉話：『爾拉咋會淨日空頭立東呢？』⁷ 其拉話：『因爲無人僱阿拉。』其話：『爾拉也好到葡萄園裏去，是平直個工鈿，好馱個。』⁸ 到夜快，園主等把賬先生話：『謳箇星工人來，從結煞個起頭，一直到頭一伐上工個爲止，發工鈿撥其拉。』⁹ 毛五點鐘上工個主顧走來，各人都馱一鈿銀子。¹⁰ 頭一伐上工個主顧來，道是其自好馱勒多。其拉各人也馱勒一鈿銀子。¹¹ 其拉馱仔就媚怨家主，是介話：¹² 『箇星結煞上工個只做一點鐘工夫，阿拉淨日火熱鐵場勞碌，爾倒會待其拉等阿拉一樣嗎！』¹³ 家主回答其拉一個人，話：『朋友，我嘅告委曲爾。爾等我講開啥弗是一鈿銀子嗎？¹⁴ 爾自個工鈿馱勒走，我注心要撥箇結煞個等爾一樣個。¹⁵ 我用自個東西，難道弗好自做主意嗎？爲了我好，爾生妒忌心嗎？¹⁶ 是介呢，在後個會上前，在前個會落後。因爲召來個多，挑選個缺。』

¹⁷ YIÆ-SU zông Yiæ-lu-sah-leng z-‘eo, lu-zông ta-leh jih-nyi-go meng-du, s-‘ô teng gyi-lah wô, ¹⁸ “Ah-lah keh-tsao zông Yiæ-lu-sah-leng ky’i; Nying-go Ng-ts iao song peh keh-sing tsi-s-deo teng doh-shü-nying; gyi-lah we ding Gyi si-ze, ¹⁹ yi ka-ky’i peh bih-koh-nying ky’i tsao-t’ah Gyi, pin-ts tang Gyi, jih-z-kô-zông ting-sah Gyi; tao di-sæn nyih yi we weh-cün-læ.”

¹⁷ 耶穌上耶路撒冷時候，路上帶勒十二個門徒，私下等其拉話：¹⁸ 「阿拉箇遭上耶路撒冷去，人個兒子要送撥箇星祭司頭等讀書人，其拉會定其死罪，¹⁹ 又解去撥別國人去遭踢其，鞭子打其，十字架上釘煞其。到第三日又會活轉來。」

²⁰ Keh-go z-‘eo Si-pi-t’a ng-ts-go ah-nyiang ta-ling gyi liang-go ng-ts, tseo tao Yiæ-su sing-pin pa Gyi, gyiu Gyi ih-nyiang z-ken. ²¹ Yiæ-su teng gyi wô, “Ng iao soh-si?” Gyi wô, “Iao Ng feng-fu peh ngô keh liang ng-ts zo læ Ng-go koh li-hyang, ih-go læ Ng jing-siu-pin, ih-go læ Ng tsia-siu-pin.” ²² Yiæ-su we-teh wô, “Ng-lah sô gyiu-go z ng-lah

feh hyiao-teh-go. Ngô tsiang-læ ky'üoh-go? pe-ts, ng-lah neng-keo ky'üoh feh? Ngô sô ziu-go si-li, ng-lah neng-keo ziu feh?" Gyi-lah wô, "Neng-keo-go." ²³ *Yiæ-su* teng gyi-lah wô, "Ngô keh-go pe-ts z ng-lah pih-ding ky'üoh-go; Ngô sô ziu-go si-li z ng-lah pih-ding ziu-go: dæn-z zo læ Ngô jing-siu-pin tsia-siu-pin, z tæen-tsih Ngô Ah-tia we-leh gyi-lah yü-be-hao-kæn-go keh-sing nying, Ngô hao peh gyi-lah go."

²⁰ 箇個時候西庇太兒子個阿孃帶領其兩個兒子，走到耶穌身邊拜其，求其一樣事幹。²¹ 耶穌等其話：「爾要啥西？」其話：「要爾吩咐撥我箇兩兒子坐來爾個國裏向，一個來爾順手邊，一個來爾借手邊。」²² 耶穌回答話：

「爾拉所求個是爾拉弗曉得個。我將來喫個杯子，爾拉能夠喫弗？我所受個洗禮，爾拉能夠受弗？」其拉話：「能夠個。」²³ 耶穌等其拉話：「我箇個杯子是爾拉必定喫個，我所受個洗禮是爾拉必定受個。但是坐來我順手邊借手邊，是單只我阿爹爲了其拉預備好間個箇星人，我好撥其拉個。」

²⁴ Keh jih-go meng-du ih t'ing-meng, we-leh keh liang hyüong-di ziu ông-de. ²⁵ Yiæ-su eo gyi-lah læ, wô, "Keh-sing bih-koh-nying-go wông-ti ah-jih pah-sing, gyi-lah do-go cü-kwu tsih-công gyün-ping kwun-djü gyi-lah; keh z ng-lah hyiao-teh-go. ²⁶ Dæn-z ng-lah m-nao z-ka-go: ziah yiu nying siang tso ng-lah do-go, gyi kæ tso ng-lah yüong-nying; ²⁷ ziah yiu nying siang tso ng-lah deo-go, gyi kæ tso ng-lah nu-boh: ²⁸ tsing-ziang Nying-go Ng-ts læ, feh-z iao nying-kô voh-z Gyi, z læ voh-z nying-kô, wa-yiu sô-c'ih Zi-go sing-ming tso hyü-to nying-go t'i-dæ."

²⁴ 箇十個門徒一聽聞，爲了箇兩兄弟就快了。²⁵ 耶穌 謳其拉來，話：「箇星別國人個皇帝壓實百姓，其拉大個主顧執掌權柄管住其拉，箇是爾拉曉得個。²⁶ 但是爾拉嘅得好是介個。若有人想做爾拉大個，其該做爾拉傭人；²⁷ 若有人想做爾拉頭個，其該做爾拉奴僕。²⁸ 正像人個兒子來，弗是要人家服侍其，是來服侍人家，還有捨出自個性命做許多人個替代。」

²⁹ GYI-LAH tseo-c'ih Yiæ-li-ko z-'eo, yiu ih-do-dziao nying keng-djôh Gyi. K'eo-k'eo yiu liang-go hah-ts lu pin-yin zo-kæn, t'ing-meng z Yiæ-su tseo-ko, ziu hyiang-hyiang eo-ky'i-læ, wô, "Cü, Da-bih-go 'Eo-dæ, k'o-lin ah-lah." ³¹ Keh-dziao nying heng gyi-lah, eo gyi m-nao hyiang: gyi-lah fæn-cün yü-kô eo-leh hyiang, wô, "Cü, Da-bih-go 'Eo-dæ, k'o-lin ah-lah." ³² Yiæ-su lih-lôh, eo gyi-lah læ, z-ka wô, "Iao Ngô teng ng-lah tso soh-si?" ³³ Gyi-lah wô, "Cü, *iao* k'æ ah-lah ngæn-tsing." ³⁴ Yiæ-su fah dz-pe-sing, siu en-en gyi-lah ngæn-tsing: ngæn-tsing lih-k'eh k'en-kyin-de, gyi-lah ziu keng-leh Gyi ky'i-de.

²⁹ 其拉走出耶利哥時候，有一大潮人跟着其。扣扣有兩個瞎子路邊沿坐間，聽聞是耶穌走過，就響響謳起來，話：「主，大關個後代，可憐阿拉。」³¹ 箇潮人狠其拉，謳其嘸得好響，其拉反轉愈加謳勒響，話：「主，大關個後代，可憐阿拉。」³² 耶穌立落，謳其拉來，是介話：「要我等爾拉做啥西？」³³ 其拉話：「主，要開阿拉眼

睛。」³⁴ 耶穌發慈悲心，手按按其拉眼睛。眼睛立刻看見了，其拉就跟勒其去了。

Mt. XXI.

GYI-LAH gying-long Yiæ-lu-sah-leng, yi-kying tao
Pah-fah-kyi læ Ken-læn sæn pin-yin, keh-tsao Yiæ-su ts'a
liang-go meng-du, teng gyi-lah wô, ² “Ng-lah hao tao te-
deo-go hyiang-ts'eng ky'i, ziu we p'ong-djôh ih-p'ih ts'-li
công-kæn, wa-yiu ih-p'ih siao-li dô-kô læ-kæn: hao ka-ts,
teng Ngô ky'in-læ. ³ Ziah yiu nying teng ng-lah kông shih-
wô, hao wô, ‘Z Cü iao yüong-djôh gyi-lah;’ gyi ziu we peh
gyi-lah læ.” ⁴ Keh ih-ts'ih-go z-ken tu z-ka tso-fah, hao s-
teh sin-cü-nying kông-ko-liao-go shih-wô yiu yiao-nyiæn,
z-ka wô, ⁵ “Hao ky'i wô hyiang Shing-go nön dao, ‘Ng-go
Wông-ti ti-sing-siao-i, gyi-leh ih-p'ih li-ts teng ih-p'ih siao-
li, tao ng u-sen læ-de.” [Sk. 9. 9.]

其拉近攏耶路撒冷，已經到伯法基來橄欖山邊沿，箇遭耶穌差兩個門徒，等其拉話：²「爾拉好到對頭個鄉村去，就會碰着一匹雌驢椿間，還有一匹小驢大家來間。好解仔，等我牽來。³若有人等爾拉講說話，好話：『是主要用着其拉。』其就會撥其拉來。」⁴箇一切個事幹都是介做法，好使得先知人講過了個說話有效驗，是介話：⁵「好去話向郇個囡道：『爾個皇帝低心小意，騎勒一匹驢子等一匹小驢，到爾烏碎來了。』」[Sk. 9. 9.]

⁶ Meng-du ziu ky'i, i Yiæ-su feng-fu ka tso; ⁷ ky'in-leh ts'-li teng siao-li læ, pô zi-go i-zông fông læ gyi-lah zông-deo, Yiæ-su ziu gyi-zông-ky'i. ⁸ Yiu ih-do-dziao nying do-leh gyi i-zông p'u lu; wa-yiu-sing tsôh-leh jü ô-ts p'u læ lu-li. ⁹ Zin-'eo keh liang-dziao nying hyiang-hyiang eo-ky'i-læ, wô, "O-sæn-nah kwe peh Da-bih-go 'Eo-dæ! K'ao-djôh Cü ming-deo læ-go Cü-kwu z ing-kæ coh-tsæn-go. Læ ting kao u-dông 'O-sæn-nah!"

⁶ 門徒就去，依耶穌吩咐介做，⁷ 牽勒雌驢等小驢來，把自個衣裳放來其拉上頭，耶穌就騎上去。⁸ 有一大潮人馱

勒其衣裳鋪路。還有星斫勒樹桺枝鋪來路裏。⁹ 前後箇兩潮人響響謳起來，話：「和散那歸撥大關個後代！靠着主名頭來個主顧是應該祝讚個。來頂高烏蕩和散那！」

¹⁰ Yiæ-su ih tseo-tsing Yiæ-lu-sah-leng, 'eh-zing-li nying-sing tu yiao-dong, z-ka wô, "Keh z soh-go nying?" ¹¹ Keh-dziao nying wô, "Keh ziu-z Kyüô-li-li Nô-sah-leh-go Sin-cü Yiæ-su."

¹⁰ 耶穌一走進耶路撒冷，合城裏人聲都搖動，是介話：「箇是啥個人？」¹¹ 箇潮人話：「箇就是加利利拿撒勒個先知耶穌。」

¹² Yiæ-su tseo-tsing Jing-ming-go sing-din-li, ken-c'ih sing-din-li long-tsong tso ma-ma go cü-kwu, wa-yiu t'e-tao de dong-din cü-kwü-go gyü-deo, teng ma beh-keh cü-kwu-go ü-ts; ¹³ teng gyi-lah wô, "Shü-li yiu sia-tih, wô, 'Ngô-go oh-lô iao ts'ing-hwu z tao-kao-go oh-lô:' [Y. 56. 7.] ng-lah tao peh gyi tso zeh-k'o de." ¹⁴ Læ sing-din-li yiu hah-ts teng kwa-kyiah tseo-long Yiæ-su-go sing-pin; Gyi ziu i gyi-lah hao. ¹⁵ Keh-sing tsi-s-deo teng doh-shü-nying, k'en-

kyin Gyi tso-c'ih-læ-go hyi-gyi z-ken, wa-yiu keh-sing siao-nying læ sing-din-li wæ-wæ-hyang læ-kæn wô, “O-sæ-nah kwe peh Da-bih-go ‘Eo-dæ;” gyi-lah ziu ông-de, teng Yiæ-su wô, ¹⁶ “Gyi-lah læ-tih wô-go Ng t'ing-meng feh?” Yiæ-su wô, “T'ing-meng-go: *Shü-li sô wô*, ‘Dzong siao-nying teng na-hwun-go k'eo-li Ng hyin-c'ih tsæn-me læ,” [S. 8. 2.] *keh-kyü shih-wô* ng-lah soh m-neh doh-ko ma?” ¹⁷ Ziu li-k'æ gyi-lah, tseo-c'ih zing-nga tao Pah-da-nyi; keh-deo soh-ko yia.

¹² 耶穌走進神明個聖殿裏，趕出聖殿裏攏總做買賣個主顧，還有推倒兌銅鈔主顧個櫃頭，等賣鵓鴿主顧個椅子，¹³ 等其拉話：「書裏有寫的，話：『我個屋落要稱呼是禱告個屋落。』 [Y. 56. 7.] 爾拉倒撥其做賊窠了。」¹⁴ 來聖殿裏有瞎子等拐腳走攏耶穌個身邊，其就醫其拉好。¹⁵ 箇星祭司頭等讀書人，看見其做出來個稀奇事幹，還有箇星小人來聖殿裏懷懷響來問話：「和散那歸撥大關個後代。」其拉就快了，等耶穌話：¹⁶ 「其拉來的話個爾聽聞弗？」耶穌話：「聽聞個。書裏所話：『從小人等奶花個

口裏爾顯出讚美來，』 [S. 8. 2.] 箇句說話爾拉啥嘸得讀過嗎？」¹⁷ 就離開其拉，走出城外到伯大尼，箇頭宿過夜。

¹⁸ TSAO t'in-nyiang cün-læ tao zing-li ky'i z-'eo, dukyi-de. ¹⁹ Lu pin-yin k'en-kyin ih-cü vu-hwô-ko jü, ziu tseo-long-ky'i, tsih k'en-kyin yih, m̃-teh bih-nyiang-kao læ-tih; ziu dziao-leh keh-cü jü wô, "Ng yi-'eo üong feh kyih ko-ts." Vu-hwô-ko jü lih-k'eh ziu kw'u-de.

¹⁸ 早天亮轉來到城裏去時候，肚飢了。¹⁹ 路邊沿看見一株無花果樹，就走攏去，只看見葉，嘸得別樣告來的，就朝勒箇株樹話：「爾以後永弗結果子。」無花果樹立刻就枯了。

²⁰ Meng-du k'en-kyin, hyi-gyi, z-ka wô, "Vu-hwô-ko jü kw'u-leh dza kw'a!" ²¹ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, "Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah ziah yiu siang-sing-go sing, ih-ngæn feh nyi-'ôh, fi-dæn we tso keh vu-hwô-ko jü-go z-ken, ziu-z dziao-leh keh-zo sæn wô, 'Hao yi-ko-ky'i deo-lôh hæ-li,' keh yia we tso-dzing. ²² Wa-yiu tao-kao z-

‘eo ng-lah væn-pah sô gyiu-go, *tsih iao* siang-sing, ziu we teh-djôh.”

²⁰ 門徒看見，稀奇，是介話：「無花果樹枯勒咋快！」²¹ 耶穌回答其拉，話：「我真話向爾拉道，爾拉若有相信個心，一眼弗疑惑，非但會做箇無花果樹個事幹，就是朝勒箇座山話：『好移過去投落海裏，』箇也會做成。²² 還有禱告時候爾拉凡百所求個，只要相信，就會得着。」

²³ YIÆ-SU tseo-tsing sing-din-li, k'eo-k'eo læ-kæn kông dao-li, keh-pæn tsi-s-deo teng pah-sing-go tsiang-lao tseo-long-læ, z-ka wô, “Ng yüong soh-go gyün-ping tso keh-sing z-ken? z jü peh Ng keh-go gyün-ping?” ²⁴ Yia-su we-teh gyi-lah, wô, “Ngô yia iao meng ng-lah ih-kyü; keh ih-kyü ziah wô hyiang Ngô dao, Ngô yüong soh-go gyün-ping tso keh-sing z-ken, yia we wô hyiang ng-lah dao. ²⁵ Iah-‘en-go si-li ‘ah-li læ? wa-z dzong t’in læ? wa-z dzong nying læ?” Gyi-lah s-‘ô siang-liang, z-ka wô, “Ziah wô, Z dzong t’in læ-go, Gyi ziu we teng ah-lah wô, ‘Ka-ni, ng-lah

dza-we feh siang-sing gyi?’²⁶ Ziah wô, Z dzong nying læ-go, ah-lah z p’ô pah-sing; ing-we gyi-lah tu sön lah-‘en z-go sin-cü-nying.”²⁷ Ziu we-teh Yiæ-su, wô, “Ah-lah feh hyiao-teh.” Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô yüong soh-go gyün-ping tso keh-sing z-ken, yia feh wô hyiang ng-lah dao.

²³ 耶穌走進聖殿裏，扣扣來問講道理，箇班祭司頭等百姓個長老走攏來，是介話：「爾用啥個權柄做箇星事幹？是誰撥爾箇個權柄？」²⁴ 耶穌回答其拉，話：「我也要問爾拉一句，箇一句若話向我道，我用啥個權柄做箇星事幹，也會話向爾拉道。²⁵ 約翰個洗禮何裏來？還是從天來？還是從人來？」其拉私下商量，是介話：「若話，是從天來個，其就會等阿拉話：『介呢，爾拉咋會弗相信其？』²⁶ 若話，是從人來個，阿拉是怕百姓，因為其拉都算約翰是個先知人。」²⁷ 就回答耶穌，話：「阿拉弗曉得。」耶穌等其拉話：「我用啥個權柄做箇星事幹，也弗話向爾拉道。」

²⁸ “Ng-lah-go i-s dza-go? Yiu ih-go nying yiu liang-go ng-ts; tseo-læ, teng gyi do-go wô, ‘Ng-ts, kyih-mih tao Ngô bu-dao-yün-li tso sang-weh ky‘i.’ ²⁹ Gyi we-teh wô, ‘Ngô ve ky‘i:’ ‘eo-deo ao-hwe, ziu ky‘i-de. ³⁰ Ah-tia yi tseo-læ, teng di-nyi-go yia z-ka kông-fah. Gyi we-teh wô, ‘Cü, ngô ky‘i-de:’ tsih-z m-neh ky‘i. ³¹ Keh liang-go, ‘ah-li ih-go z i ah-tia sing-siang tso-go?” Gyi-lah wô, “Keh do-go.” Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Siu-zin-liang nying teng piao-ts wa sin-jü ng-lah we tseo-tsing Jing-koh-li ky‘i. ³² Ing-we lah-‘en tso tsing-dzih-go z-ken tao ng-lah u-sen læ, ng-lah feh siang-sing gyi; keh-sing siu-zin-liang nying teng piao-ts fæn-cün siang-sing gyi: ng-lah k‘en-kyin ts-‘eo, yia m-neh ao-hwe ky‘i siang-sing gyi.

²⁸ 「爾拉個意思咋個？有一個人有兩個兒子。走來，等其大個話：『兒子，今末到我葡萄園裏做生活去。』²⁹ 其回答話：『我膽去。』後頭懊悔，就去了。³⁰ 阿爹又走來，等第二個也是介講法。其回答話：『主，我去了。』只是嘸得去。³¹ 箇兩個，何裏一個是依阿爹心想做個？」

其拉話：「箇大個。」耶穌等其拉話：「我真話向爾拉道，收錢糧人等婊子還先如爾拉會走進神國裏去。³² 因為約翰做正直個事幹到爾拉烏碎來，爾拉弗相信其，箇星收錢糧人等婊子反轉相信其。爾拉看見之後，也𠵼得懊悔去相信其。

³³ “Wa-yiu ih-go pi-fông ng-lah hao t’ing: yiu ih-go kô-cü cong ih-yün ts-bu-dao, dön-ky’ün tang-leh ts’iang-pô, yün-li gyüih ih-go tsiu-tsô-den, zao ih-go kao-leo, tsu-c’ih peh cong-din-nying, ziu” c’ih-meng ky’i-de. ³⁴ Ko-ts joh-go z-‘eo kw’a tao, ts’a gyi-go nu-boh tao cong-din-nying u-sen læ siu yün-li-go ko-ts. ³⁵ Cong-din-nying ziu k’ô gyi nu-boh, tang ih-go, sah ih-go, zah-deo k’ang-sah ih-go. ³⁶ Kô-cü yi ts’a bih-go nu-boh læ, pi zin-deo wa to: cong-din-nying yia z-ka long gyi-lah. ³⁷ ‘Eo-deo ts’a zi-go ng-ts læ, z-ka wô, ‘Gyi-lah pih-ding kying-djong ngô ng-ts.’ ³⁸ Cong-din-nying ih k’en-kyin gyi ng-ts, ziu dô-kô z-ka wô, ‘Keh z tsih-djôh ts’æn-nyih go cü-kwu; ah-lah ts’ia sah-leh gyi, deh gyi-go ts’æn-nyih.’ ³⁹ Ziu k’ô-leh gyi, t’e-

c'ih yün-nga, sah-diao. ⁴⁰ Ka-ni, ke-yün-go cü-nying-kô kyü-læ, we dza bæen keh-pæn cong-din-nying?" ⁴¹ Gyi-lah teng Gyi wô, "We sah-k'eo ts'ao-mih keh-pæn ôh-nying, pô bu-dao-yün tsu-c'ih peh bih-go cong-din-nying, tao ko-ts joh-go z-'eo we do-c'ih peh gyi go."

³³ 「還有一個比方爾拉好聽。有一個家主種一園紫葡萄，團圈打勒槍笆，園裏掘一個酒榨窩，造一個高樓，租出撥種田人，就出門去了。³⁴ 果子熟個時候快到，差其個奴僕到種田人烏碎來收園裏個果子。³⁵ 種田人就拷其奴僕，打一個，殺一個，石頭揸煞一個。³⁶ 家主又差別個奴僕來，比前頭還多。種田人也是介弄其拉。³⁷ 後頭差自個兒子來，是介話：『其拉必定敬重我兒子。』³⁸ 種田人一看見其兒子，就大家是介話：『箇是接着產業個主顧，阿拉且殺勒其，奪其個產業。』³⁹ 就拷勒其，推出園外，殺掉。⁴⁰ 介呢，箇園個主人家歸來，會咋辦箇班種田人？」
⁴¹ 其拉等其話：「會煞扣抄滅箇班惡人，把葡萄園租出撥別個種田人，到果子熟個時候會馱出撥其個。」

⁴² Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Sing-shü-li *sia-tih*, ‘Ky’i-oh-go s-vu sô ky’i-diao keh-kw’e zah-deo, z tso-leh *oh* kôh-lôh-den deo-ih-kw’e zah-deo; keh z Cü sô tso-go, dziu ah-lah k’en-læ z hyi-gyi-go:’ [S. 118. 22, 23.] *keh-go shih-wô* ng-lah soh m-neh doh-ko ma? ⁴³ Keh-lah Ngô wô hyiang ng-lah dao, Jing-ming-go koh pih iao dzong ng-lah-go siu-li deh-leh-ky’i, s-peh ih-pæn we kyih Jing-koh-go ko-ts go pah-sing. ⁴⁴ Wa-yiu tih-lôh keh-kw’e zah-deo-zông cü-kwu, pih-ding tih-wu; *keh-kw’e zah-deo* tih-lôh gyi zông-deo, keh-go cü-kwu pih-ding ah-leh feng-se.”

⁴² 耶穌等其拉話：「聖書裏寫的：『起屋個師父所棄掉箇塊石頭，是做勒屋角落頭頭一塊石頭。箇是主所做個，就阿拉看來是稀奇個。』 [S. 118. 22, 23.] 箇個說話爾拉啥無得讀過嗎？⁴³ 箇勒我話向爾拉道，神明個國必要從爾拉個手裏奪勒去，賜撥一班會結神國個果子個百姓。⁴⁴ 還有跌落箇塊石頭上主顧，必定跌糊。箇塊石頭跌落其上頭，箇個主顧必定壓勒粉碎。」

⁴⁵ Keh-sing tsi-s-deo teng Fah-li-sæ nying t'ing-meng
Gyi-go pi-fông shih-wô, hyiao-teh z kông-tao gyi-lah zi. ⁴⁶
Sing-siang iao k'ô Gyi, *tsih-z* p'ô pah-sing, ing-we gyi-lah
sön Gyi z-go sin-cü-nying.

⁴⁵ 箇星祭司頭等法利賽人聽聞其個比方說話，曉得是
講到其拉自。⁴⁶ 心想要柯其，只是怕百姓，因爲其拉算其
是個先知人。

Mt. XXII.

Yiæ-su k'æ k'eo yi yüong pi-fông shih-wô teng gyi-lah
kông, z-ka wô:—

耶穌開口又用比方說話等其拉講，是介話：——

² “T'in-koh k'o-pi ih-go wông-ti, bæn gyi ng-ts-go
hao-nyih-tsiu: ³ ts'a gyi nu-boh ky'i ts'e ts'ing-kæn-go
nying-k'ah læ ky'üoh hao-nyih-tsiu; gyi-lah feh k'eng læ. ⁴
Yi ts'a bih-go nu-boh, z-ka wô, ‘Hao teng ts'ing-kæn-go

nying-k'ah ky'i wô, Ngô-go tsiu-væn yi-kying be-hao-de,
keh-sing ngeo teng công-công sang-k'eo tu sah-hao,
yang-yang tu zi-be-de; hao-nyih-tsiu hao læ ky'üoh-de.' ⁵
Dæn-z gyi-lah feh ts'æ gyi, tseo-leh-ky'i-de; ih-go tao zi
din-deo ky'i, ih-go tso sang-i ky'i. ⁶ Yü-to cô-leh gyi nu-
boh, tsao-t'ah, sah-diao. ⁷ Wông-ti ih t'ing-meng, fah-ông-
de; ziu ts'a ping-mô djü-mih keh-sing hyüong-siu, siao-
diao gyi-lah zing-li. ⁸ Keh-tsao yi teng nu-boh wô, 'Hao-
nyih-tsiu be-hao-tong, tsih-z ts'ing-kæn-go nying-k'ah
ky'in hao. ⁹ Ka-ni, ng-lah hao tao s-ts'ô-lu-k'eo ky'i, væn-
pah sô p'ong-djôh-go, tu eo gyi læ ky'üoh hao-nyih-tsiu.'
¹⁰ Keh-sing nu-boh tseo-c'ih lu-li ky'i, væn-pah sô p'ong-
djôh-go, hao-hao-tæ-tæ tu ling gyi tsing-læ: ky'üoh hao-
nyih-tsiu go nying-k'ah ziu zo-mun-de. ¹¹ Wông-ti tseo-
tsing-læ k'en zo-zih-go nying-k'ah, k'en-kyin ih-go nying,
feh c'ün 'o hao-nyih go do-i; ¹² ziu teng gyi wô, 'Beng-yiu,
ng feh c'ün 'o hao-nyih go do-i, dza-we tseo-tsing đông-
deo læ?' Gyi feh k'æ k'eo. ¹³ Keh-tsao wông-ti teng keh-

sing ti-‘ô-nying wô, ‘Hao bo gyi siu kyiah, t‘o-c‘ih tao nga-deo heh-en-go di-fông; keh-deo yiu ngao-leh ngô-ts‘ di-k‘oh-go sing-hyang.’¹⁴ Ing-we dziao-læ-go to, t‘iao-shün-go ky‘üih.”

² 「天國可比一個皇帝，辦其兒子個好日酒。³ 差其奴僕去催請問個人客來喫好日酒。其拉弗肯來。⁴ 又差別個奴僕，是介話：『好等請問個人客去話，我個酒飯已經備好了，箇星牛等壯壯牲口都殺好，樣樣都齊備了，好日酒好來喫了。』⁵ 但是其拉弗睬其，走了去了。一個到自田頭去，一個做生意去。⁶ 餘多揼勒其奴僕，遭踢，殺掉。⁷ 皇帝一聽聞，發快了。就差兵馬除滅箇星兇手，燒掉其拉城裏。⁸ 箇遭又等奴僕話：『好日酒備好東，只是請問個人客欠好。⁹ 介呢，爾拉好到四岔路口去，凡百所碰着個，都謳其來喫好日酒。』¹⁰ 箇星奴僕走出路裏去，凡百所碰着個，好好歹歹都領其進來。喫好日酒個人客就坐滿了。¹¹ 皇帝走進來看坐席個人客，看見一個人，弗穿賀好日個大衣，¹² 就等其話：『朋友，爾弗穿賀好日個大衣，咋會走進蕩頭來？』其弗開口。¹³ 箇遭皇帝等箇星底下人話：

『好縛其手腳，拖出到外頭黑暗個地方，箇頭有咬勒牙齒啼哭個聲響。』¹⁴ 因爲召來個多，挑選個缺。」

¹⁵ KEH-GO z-‘eo Fah-li-sæ nying ky‘i siang-liang, dza-go hao tsiang *Gyi-go* shih-wô tsông kw‘u-t‘ao-ky‘ün t‘ao Gyi. ¹⁶ Ziu ts‘a zi-go meng-du teng Hyi-lih keh-tông, meng Gyi z-ka wô, “Sin-sang, ah-lah hyiao-teh Ng z dzing-jih-go, jih-jih-we-we kông Jing-ming-go dao-li; ih-ngæn feh gyü-hyih nying-kô, yia feh cing nying-kô-go min-k‘ong. ¹⁷ Ka-ni, hao wô hyiang ah-lah dao, Ng-go i-s dza-go? deo zin-liang peh ^[1]Kæ-sah, z feh-z?” ¹⁸ Yiæ-su hyiao-teh gyi-lah-go ôh-i, ziu wô. “Kô-hao-nying, ng-lah dza-we siang s-s Ngô? ¹⁹ Deo zin-liang go t‘ong-‘ang-dzin do-læ peh Ngô k‘en.” Gyi-lah ziu ^[2]do jih-kw‘e fæn-ping peh Gyi. ²⁰ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Keh-go deo-ts teng ^[3]koh-‘ao z jü-noh-go?” ²¹ Gyi-lah wô, “Z Kæ-sah-go.” Keh-tsao Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ka-ni, z Kæ-sah-go tong-si, hao peh Kæ-sah: z Jing-ming-go tong-si, hao *peh* Jing-ming.” ²² Gyi-lah ih t‘ing-meng tu hyi-gyi; ziu li-k‘æ Gyi ky‘i-de.

15 箇個時候法利賽人去商量，咋個好將其個說話裝箍套圈套其。16 就差自個門徒等希律黨，問其是介話：「先生，阿拉曉得爾是誠實個，實實惠惠講神明個道理，一眼弗懼脅人家，也弗准人家個面孔。17 介呢，好話向阿拉道，爾個意思咋個？頭錢糧撥該撒^[1]，是弗是？」18 耶穌曉得其拉個惡意，就話：「假好人，爾拉咋會想試試我？19 投錢糧個通行錢馱來撥我看。」其拉就馱十塊番餅^[2]撥其。20 耶穌等其拉話：「箇個頭子等國號^[3]是誰儂個？」21 其拉話：「是該撒個。」箇遭耶穌等其拉話：「介呢，是該撒個東西，好撥該撒；是神明個東西，好撥神明。」22 其拉一聽聞都稀奇，就離開其去了。

[1] *Kæ-sah ziu-z Lo-mô wông-ti-go koh-'ao*. 該撒就是羅馬皇帝個國號。（原註）

[2] *Keh-kw'e fæn-ping dzih ih-din nying-ts go: k'en*. Mt. 20.² 該塊番餅值一鈿銀子個。看 Mt. 20. 2

[3] *Peng-veng wô z-ngæn*. 本文話字眼。

²³ Sah-t'u-kæ nying, ziu-z wô weh-cün-læ-go z-ken z
 m̃-teh-go, keh nyih-ts gyi-lah yiu-sing tseo-long-læ, meng
 Gyi, z-ka wô, ²⁴ “Sin-sang, Mo-si wô, ih-go nying ziah-z m-
 neh ng-nô ziu si-de, ah-di kæ c'ü gyi lao-nyüing, hao teng
 ah-ko djün-cong-tsih-dæ. ²⁵ Næn-kæn ah-lah u-sen yiu
 ts'ih hyüong-di: do-go dæ-leh lao-nyüing, si-de; ing-we m-
 neh ng-nô, lao-nyüing yi-lôh peh ah-di: ²⁶ di-nyi, di-sæn,
 ih-dzih tao di-ts'ih, tu z-ka-go. ²⁷ Ting kyih-sah, lao-
 nyüing yia si-de. ²⁸ Ka-ni, weh-cün-læ-go z-'eo, keh ts'ih-
 go cong-nyiang gyi tao-ti sön jü-go lao-nyüing? ing-we tu
 c'ü gyi ko-de.” ²⁹ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, “Ng-lah we-
 leh feh hyiao-teh Sing-shü teng Jing-ming-go neng-ken,
 keh-lah ts'o-de. ³⁰ Ing-we weh-cün-læ-go z-'eo, feh tsôh
 c'ü-tsing kô-c'ih; z ziang Jing-ming-go t'in-s læ t'in-zông
 ih-ying-go. ³¹ Ziah kông-tao si-nying weh-cün-læ z-ken,
 Jing-ming teng ng-lah sô wô, ³² ‘Ngô z Üô-pah-lah-hen-go
 Jing-ming, Yi-sah-go Jing-ming, Yüô-kôh-go Jing-ming,’ [C.
 3. 6.] keh-go shih-wô ng-lah soh m-neh doh-ko ma? Jing-

ming feh-z si-nying-go Jing-ming, z weh-nying-go *Jing-ming*.”³³ Pah-sing t'ing-meng, tu hyi-gyi Gyi-go kao-hyüing.

²³ 撒土該人，就是話活轉來個事幹是嘅得個，箇日子其拉有星走攏來，問其，是介話：²⁴ 「先生，摩西話，一個人若是嘅得兒因就死了，阿弟該娶其老孃，好等阿哥傳宗接代。²⁵ 難間阿拉烏碎有七兄弟。大個抬了老孃，死了。因為嘅得兒因，老孃遺落撥阿弟。²⁶ 第二、第三，一直到第七，都是介個。²⁷ 頂結煞，老孃也死了。²⁸ 介呢，活轉來個時候，箇七個中央其到底算誰個老孃？因為都娶其過了。」²⁹ 耶穌回答其拉，話：「爾拉爲了弗曉得聖書等神明個能幹，箇勒錯了。³⁰ 因為活轉來個時候，弗作娶進嫁出。是像神明個天使來天上一樣個。³¹ 若講到死人活轉來事幹，神明等爾拉所話，³² 『我是亞伯拉罕個神明，以撒個神明，雅各個神明，』 [C. 3. 6.] 箇個說話爾拉啥嘅得讀過嗎？神明弗是死人個神明，是活人個神明。」³³ 百姓聽聞，都稀奇其個教訓。

³⁴ Fah-li-sæ nying t'ing-meng Yiæ-su kông-leh Sah-t'u-kæ nying ve k'æ k'eo, ziu dô-kô jü-jih-long. ³⁵ Nen-cong yiu ih-go, z kao lih-fah go sin-sang, iao s-s Gyi k'en, ziu meng Gyi wô, ³⁶ "Sin-sang, lih-fah li-deo 'ah-li ih-diao do?" ³⁷ Yiæ-su teng gyi wô, "Ng tông-kæ yüong djün-fu sing-dziang, djün-fu tsing-jing, djün-fu dzæ-dzing, æ-kying Cü ng-go Jing-ming.' [Sm. 6. 5.] ³⁸ Keh z deo-ih-go lih-fah, yi z gyi do-go. ³⁹ Di-nyi yia teng gyi siang-ziang, ziu-z, 'Tông-kæ æ-sih ng-go ling-sô-kô ziang zi ih-ying.' [Lv. 19. 18.] ⁴⁰ Long-tsong lih-fah teng sin-cü-nying-go shih-wô, tu z k'ao-djôh keh liang-diao tso-cü."

³⁴ 法利賽人聽聞耶穌講勒撒土該人膾開口，就大家聚集攏。³⁵ 內中有一個，是教律法個先生，要試試其看，就問其話：³⁶ 「先生，律法裏頭何裏一條大？」³⁷ 耶穌等其話：『爾當該用全副心腸，全副精神，全副才情，愛敬主爾個神明。』³⁸ 箇是頭一個律法，又是其大個。³⁹ 第二也等其相像，就是：『當該愛惜爾個鄰舍家像自一樣。』 [Lv.

19. 18.] ⁴⁰ 攏總律法等先知人個說話，都是靠着箇兩條做主。」

⁴¹ Fah-li-sæ nying jü-long-tong-go z-‘eo, Yiæ-su meng gyi-lah, wô, ⁴² “Ng-lah ts‘eng Kyi-toh dza-go? z jü-go ‘Eo-dæ?” Gyi-lah wô, “Da-bih-go.” ⁴³ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Keh-meh dza-we Da-bih be *Sing-Ling* ken-dong ts‘ing-hwu Gyi z Cü, z-ka wô, ⁴⁴ ‘Cü teng ngô-go Cü wô, Hao zo læ Ngô jing-siu-pin, teng-tao Ngô pô Ng-go dziu-dih tso Ng-go dah-kyiah-teng.’ [S. 110. 1.] ⁴⁵ Ka-ni, Da-bih kyi-jün ts‘ing-hwu Gyi z Cü, Gyi dza-we wa z Da-bih-go ‘Eo-dæ?”

⁴¹ 法利賽人聚攏東個時候，耶穌問其拉，話：⁴² 「爾拉忖基督咋個？是誰個後代？」其拉話：「大關個。」⁴³ 耶穌等其拉話：「箇末咋會大關被聖靈感動稱呼其是主，是介話：⁴⁴ 『主等我個主話，好坐來我順手邊，等到我把爾個仇敵做爾個踏腳凳。』 [S. 110. 1.] ⁴⁵ 介呢，大關既然稱呼其是主，其咋會還是大關個後代？」

⁴⁶ M-nying neng-keo we-teh Gyi ih-sing: dzong keh nyih yi-‘eo yia m-nying ken tsæ ky‘i meng Gyi.

⁴⁶ 無人能夠回答其一聲。從箇日以後也無人敢再去問其。

Mt. XXIII.

KEH-GO z-‘eo Yiæ-su kông peh cong-nying teng Zi-go meng-du t’ing, z-ka wô, ² “Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying z zo læ Mo-si ü-ts go: ³ sô-yi gyi-lah væn-pah eo ng-lah pao-siu go, hao ky’i pao-siu, hao ky’i tso: dæn-z m-nao tsiao gyi ‘ang-we ka tso; ing-we gyi-lah tsih we kông, feh we tso. ⁴ Gyi-lah z bo-long djong-djong næn-t’iao-go tænde-o, fông læ nying-kô kyin-kah-deo: gyi-lah zi ziu-z ih-meh ts-deo feh k’eng ky’i dong gyi. ⁵ Gyi-lah væn-pah sô tso-go, tu z deh-we iao peh nying-kô k’en. Gyi-lah cong-hyiao-ta tso-leh kw’eh-kw’eh-go, i-zông ken-den tso-leh do-do-go; ⁶ tsiu-yin-zông iao zo deo-we, jü-we-dông-li iao zo zông-we, ⁷ z-min-zông iao nying ts’ing gyi en; yi hwunhyi nying-kô ts’ing-hwu gyi, Fu-ts, fu-ts!

箇個時候耶穌講撥衆人等自個門徒聽，是介話：²「讀書人等法利賽人是坐來摩西椅子個。³ 所以其拉凡百謳爾拉保守個，好去保守，好去做。但是嘅得好照其行爲介做。因爲其拉只會講，弗會做。⁴ 其拉是縛攏重重難挑個擔頭，放來人家肩胛頭。其拉自就是一末指頭弗肯去動其。⁵ 其拉凡百所做個，都是特爲要撥人家看。其拉忠孝帶做勒闊闊個，衣裳杆頭做勒大大個。⁶ 酒筵上要坐頭位，聚會堂裏要坐上位，⁷ 市面上要人請其安，又歡喜人家稱呼其，夫子，夫子！

⁸ “Dæn-z ng-lah m-nao peh nying-kô ts'ing-hwu fu-ts: ing-we ng-lah tu z hyüong-di; tsih-yiu Ih-go z ng-lah-go Sin-sang, ziu-z Kyi-toh. ⁹ Yia m-nao ts'ing-hwu shü-kæn-zông *nying* z ah-tia: ing-we tsih-yiu Ih-go z ng-lah-go Ah-tia, ziu-z Keh-we læ t'in-zông go. ¹⁰ Yia m-nao peh nying-kô ts'ing-hwu sin-sang: ing-we tsih-yiu Ih-go z ng-lah-go Sin-sang, ziu-z Kyi-toh. ¹¹ Dæn-z ng-lah cong-nyiang do-go cü-kwu, kæ tso ng-lah-go yüong-nying. ¹² Væn-pah zi

sing-zông tso kao go, we kông gyi lôh tso ti; zi kông-lôh tso ti go, we sing gyi zông tso kao.

⁸ 「但是爾拉嘸得好撥人家稱呼夫子。因為爾拉都是兄弟，只有一個是爾拉個先生，就是基督。⁹ 也嘸得好稱呼世間上人是阿爹。因為只有一個是爾拉個阿爹，就是箇位來天上個。¹⁰ 也嘸得好撥人家稱呼先生。因為只有一個是爾拉個先生，就是基督。¹¹ 但是爾拉中央大個主顧，該做爾拉個傭人。¹² 凡百自身上做高個，會降其落做低，自降落做低個，會升其上做高。

¹³ “Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying, ng-lah kô-hao-nying yiu ‘o-se! ing-we læ nying-kô min-zin so-djü t’in-koh-go *meng*: ng-lah zi feh tseo-tsing-ky’i, læ-tih tseo-tsing-go cü-kwu ng-lah yia feh hyü gyi tseo-tsing-ky’i.

¹³ 「讀書人等法利賽人，爾拉假好人有禍崇！因為來人家面前鎖住天國個門。爾拉自弗走進去，來的走進個主顧爾拉也弗許其走進去。

14 “Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying, ng-lah kô-hao-nying yiu ‘o-se! ing-we t’eng-ky’üoh kwu-sông lao-nyüing-go kô-kyi, kô-hyi-deo tao-kao mæn-dziang: keh-lah pih-ding ziu-ze yü-kô djong.

14 「讀書人等法利賽人，爾拉假好人有禍崇！因爲吞喫孤孀老嫗個家計，假嬉頭禱告漫長。箇勒必定受罪愈加重。

15 “Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying, ng-lah kô-hao-nying yiu ‘o-se! ing-we tseo-pin shü-lu ‘en-lu ky’i ky’ün ih-go nying jih zi-go kyiao; yi-kying jih-leh kyiao, *fæn-cün* peh gyi pi ng-lah zi wa iao kô-be tso di-nyüoh-go nying.

15 「讀書人等法利賽人，爾拉假好人有禍崇！因爲走遍水路旱路去勸一個人入自個教。已經入勒教，反轉撥其比爾拉自還要加倍做地獄個人。

18 “Ng-lah ling-lu-go hah-ts yiu ‘o-se! ng-lah wô, ‘Nying ziah-z pô *sing-din* vah-tsiu, keh z m-kao; ziah-z pô

sing-din-li-go kying-ts vah-tsiu, pih iao sön-su,' ¹⁷ Ng-lah nyü-beng-go hah-ngæn cü-kwu! 'ah-li ih-yiang do, wa-z kying-ts do, wa-z *sing-din* do? keh-go kying-ts yia z we-leh *sing-din* tseng-ky'i-go. ¹⁸ Wa-yiu wô, 'Nying ziah-z pô tsi-dæn vah-tsiu, keh z m-kao; ziah-z pô tsi-dæn-zông-go li-veh vah-tsiu, pih iao sön-su. ¹⁹ Ng-lah nyü-beng-go hah-ngæn cü-kwu! 'ah-li ih-yiang do, wa-z li-veh do, wa-z tsi-dæn do? li-veh yia z we-leh tsi-dæn tseng-ky'i-go. ²⁰ Ka-ni, nying ziah-z pô tsi-dæn vah-tsiu, keh z lin tsi-dæn-zông ih-ts'ih-go *li-veh* tu vah-tsing dzæ-nen. ²¹ Nying ziah-z pô *sing-din* vah-tsiu, keh z lin *sing-din-li* deng-tih-go Cü-kwu, vah-tsing dzæ-nen. ²² Nying ziah-z pô t'in vah-tsiu, keh z pô Jing-ming-go zo-we, lin zo-tih-go Cü-kwu, vah-tsing dzæ-nen.

¹⁸ 「爾拉領路個瞎子有禍崇！爾拉話：『人若是把聖殿罰咒，箇是嘸告；若是把聖殿裏個金子罰咒，必要算數，』¹⁷ 爾拉愚笨個瞎眼主顧！何裏一樣大，還是金子大，還是聖殿大？箇個金子也是爲了聖殿尊起個。¹⁸ 還有

話：『人若是把祭壇罰咒，箇是嘸告；若是把祭壇上個禮物罰咒，必要算數。¹⁹ 爾拉愚笨個瞎眼主顧！何裏一樣大，還是禮物大，還是祭壇大？禮物也是爲了祭壇尊起個。²⁰ 介呢，人若是把祭壇罰咒，箇是連祭壇上一切個禮物都罰進在內。²¹ 人若是把聖殿罰咒，箇是連聖殿裏庖的個主顧，罰進在內。²² 人若是把天罰咒，箇是把神明個座位，連坐的個主顧，罰進在內。

²³ “Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying, ng-lah kô-hao-nying yiu ‘o-se! ing-we pô bo-ho, we-hyang, gying-ts’æ, jih-kwu li-deo tseng-ky’i ih-kwu; tsih-z lih-fah li-hyang ting djong-deo z-ken, ziu-z kong-yi, dz-pe, sing-‘ang, ng-lah tu ts’o-lôh-de. Dæn-z dông-yiang z kæ tso-go, ziu-z keh-yiang yia feh kæ ts’o-lôh. ²⁴ Ng-lah ling-lu-go hah-ts! hyiang-ts djong we li-c’ih, loh-do tao t’eng-lôh-ky’i.

²³ 「讀書人等法利賽人，爾拉假好人有禍崇！因爲把薄荷、茴香、芹菜，十股裏頭尊起一股。只是律法裏向頂重頭事幹，就是公義、慈悲、信行，爾拉都錯落了。但是

蕩樣是該做個，就是箇樣也弗該錯落。²⁴ 爾拉領路個瞎子！香子蟲會瀘出，駱駝倒吞落去。

²⁵ “Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying, ng-lah kô-hao-nying yiu ‘o-se! ing-we un-tsæn diah-ts, ng-lah we long gyi nga-deo ken-zing, gyi li-deo tao yiu gyiang-wang-pô-dao teng mang-sing tsi-mun-liao-go. ²⁶ Ng hah-ngæn-go Fah-li-sæ nying! un-tsæn diah-ts, sin iao long gyi li-deo ken-zing, s-teh gyi nga-deo yia we ken-zing-de.

²⁵ 「讀書人等法利賽人，爾拉假好人有禍崇！因為碗盞碟子，爾拉會弄其外頭乾淨，其裏頭到有強橫霸道等猛心齒滿了個。²⁶ 爾瞎眼個法利賽人！碗盞碟子，先要弄其裏頭乾淨，使得其外頭也會乾淨了。

²⁷ “Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying, ng-lah kô-hao-nying yiu ‘o-se! ing-we ng-lah k’o-pi-ziang feng-bah-liao-go veng-mo, nga-deo k’en-læ z hao-k’en-go, li-deo yiu s-kweh teng yiang-yiang ao-tsao tsi-mun-liao-go. ²⁸ Ng-lah yia z-ka, nga-kwông-min nying-kô k’en-kyin z tsing-dzih-go, li-deo yiu kô-i teng fi-li z-ken seh-mun-liao-go.

²⁷ 「讀書人等法利賽人，爾拉假好人有禍崇！因為爾拉可比像粉白了個墳墓，外頭看來是好看個，裏頭有屍骨等樣樣塵糟齒滿了個。²⁸ 爾拉也是介，外光面人家看見是正直個，裏頭有假意等非禮事幹塞滿了個。

²⁹ “Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying, ng-lah kô-hao-nying yiu ‘o-se! ing-we ng-lah ky’i-zao keh-sing sin-cü-nying-go veng-mo, tsông-sih tsing-dzih nying-go veng-deo, ziu wô, ³⁰ ‘Ah-lah ziah sang læ tsu-tsang z-‘eo, tsæ-ve teng gyi dô-kô ky’i liu-c’ih sin-cü-nying-go hyüih.’ ³¹ Keh-lah ng-lah zi tso te-tsing ng-lah z long-sah sin-cü-nying cü-kwu-go ts-seng. ³² Ka-ni, ng-lah hao ky’i mun-tsoh tsu-tsang-go ôh-kwun. ³³ Ng-lah dôh-dzô sang-go dôh-dzô! dza neng-keo min-diao di-nyüoh-li-go ying-vah? ³⁴ Keh-lah Ngô we ts’a sin-cü-nying, ts’ong-ming nying, doh-shü-nying, tao ng-lah-go u-sen læ: yiu-sing ng-lah we sah-diao gyi, yiu-sing jih-z-kô ting gyi sah, yiu-sing læ ng-lah jü-we-dông-li pin-ts tang gyi, wa-yiu tao-c’ü zing-li ken gyi tseo: ³⁵ s-teh shü-kæn-zông liu-c’ih tsing-dzih nying-go hyüih,

dzong tsing-dzih-go Üô-pah ky'i-deo, ih-dzih tao Pô-lah-kyüô ng-ts Sah-kyüô-li-üô, (ziu-z ng-lah læ tsi-dæn teng da-din-go cong-nyiang sah-diao-go,) tu iao kwe tao ng-lah sing-zông. ³⁶ Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Keh-sing z-ken tu iao ing-djôh keh-go shü-dæ.

²⁹ 「讀書人等法利賽人，爾拉假好人有禍崇！因為爾拉去造箇星先知人個墳墓，裝飾正直人個墳頭，就話：³⁰

『阿拉若生來祖宗時候，再殮等其大家去流出先知人個血。』³¹ 箇勒爾拉自做對證爾拉是弄煞先知人主顧個子孫。³² 介呢，爾拉好去滿足祖宗個惡貫。³³ 爾拉毒蛇生個毒蛇！咋能夠免掉地獄裏個刑罰？³⁴ 箇勒我會差先知人、聰明人、讀書人，到爾拉個烏碎來。有星爾拉會殺掉其，有星十字架釘其煞，有星來爾拉聚會堂裏鞭子打其，還有到處城裏趕其走。³⁵ 使得世間上流出正直人個血，從正直個亞伯起頭，一直到巴拉迦兒子撒迦利亞，（就是爾拉來祭壇等大殿個中央殺掉個，）都要歸到爾拉身上。³⁶ 我真話向爾拉道，箇星事幹都要應着箇個世代。

³⁷ “Yiæ-lu-sah-leng! Yiæ-lu-sah-leng! ng sah-diao sin-cü-nying, keh-sing ts’a tao ng-go u-dông læ-go, pô zah-deo k’ang-sah gyi; ng-go ng-nô Ngô to-siao we-su iao jü gyi long-læ, ziang kyi-nyiang yiah-sao ti-‘ô u siao-kyi ka; tsih-z ng-lah feh iao! ³⁸ Ka-ni, ng-lah-go oh-lô iao pin-leh k’ong-di. ³⁹ Ngô wô hyiang ng-lah dao, Dzong-kying-yi-‘eo ng-lah feh we tsæ k’en-kyin Ngô, ih-dzih iao tao ng-lah we wô, K’ao-djôh Cü ming-deo læ-go Cü-kwu z ing-kæ coh-tsæn-go, ka z-‘eo.”

³⁷ 「耶路撒冷！耶路撒冷！爾殺掉先知人，箇星差到爾個烏蕩來個，把石頭揸煞其。爾個兒因我多少回數要聚其攏來，像雞娘翼梢底下捂小雞介。只是爾拉弗要！³⁸ 介呢，爾拉個屋落要變勒空地。³⁹ 我話向爾拉道，從今以後爾拉弗會再看見我，一直要到爾拉會話，靠着主名頭來個主顧是應該祝讚個，介時候。」

YIÆ-SU tseo-c'ih li-k'æ sing-din z-'eo, meng-du tseo-long-ky'i, iao tin-tin sing-din-go oh-yü peh Gyi k'en. ² Yiæ-su teng gyi-lah wô, "Keh-sing long-tsong, ng-lah k'en-kyin feh? Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Dông-deo tsiang-læ lin-tsih ih-kw'e zah-deo tu m-neh dzing-lôh læ zah-deo zông-teng; long-tsong we ts'ah-diao."

耶穌走出離開聖殿時候，門徒走攏去，要點點聖殿個屋宇撥其看。² 耶穌等其拉話：「箇星攏總，爾拉看見弗？我真話向爾拉道，蕩頭將來連只一塊石頭都嘸得剩落來石頭上頂，攏總會拆掉。」

³ Yiæ-su læ Ken-læn sæn zo-kæn z-'eo, meng-du s-'ô tseo-long-læ, *meng Gyi*, z-ka wô, "Kyi-z yiu keh-sing z-ken? wô-wô hyiang ah-lah dao: wa-yiu Ng læ z-'eo, teng z-shü mah-go nyih-ts, yiu soh-go ziao-deo?"

³ 耶穌來橄欖山坐間時候，門徒私下走攏來，問其，是介話：「幾時有箇星事幹？話話向阿拉道。還有爾來時候，等時世末個日子，有啥個兆頭？」

⁴ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, “Ng-lah yüong kwu-djôh, m-nao peh nying-kô ta-diao. ⁵ Ing-we yiu hyü-to nying we mao-leh Ngô ming-deo læ-gyi, z-ka wô, ‘Ngô z Kyi-toh;’ yia we ta-diao yiu-ho nying. ⁶ Ng-lah we t’ing-meng tang-tsiang z-ken, teng tang-tsiang-go sing-sih; ng-lah tön m-nao yiao-‘ôh: ing-we keh-sing z-ken tu pih-ding yiu-go, dæn-z mah-go z-‘eo wa mi-de. ⁷ Ing-we pah-sing teng pah-sing, koh-kô teng koh-kô, tu we dô-kô tang-tsiang: wa-yiu-sing di-fông yiu hwông-nyin, z-yüoh, teng di-cing keh-sing. ⁸ Keh-sing long-tsong z-ken *peh-ko* z tsæ-næn-go ky’i-deo.

⁴ 耶穌回答其拉，話：「爾拉用顧着，𠵼得好撥人家帶掉。⁵ 因為有許多人會冒勒我名頭來其，是介話：『我是基督。』也會帶掉有夥人。⁶ 爾拉會聽聞打仗事幹，等打仗個信息。爾拉斷𠵼得好搖惑。因為箇星事幹都必定有個，但是末個時候還未了。⁷ 因為百姓等百姓，國家等國家，都會大家打仗。還有星地方有荒年、時疫、等地震箇星。⁸ 箇星攏總事幹不過是災難個起頭。

⁹ “Keh-go z-‘eo nying-kô we tsiang ng-lah song *kwun*,
iao peh ng-lah ziu næn; yi we sah-diao ng-lah: ping-ts‘ia
we-leh Ngô-go ming-deo, ng-lah we peh ‘en-t‘in-‘ô pah-
sing k‘eh-ts‘eng. ¹⁰ Keh-go z-‘eo yiu hyü-to *meng-du* we
pæn-tih; yia we dô-kô song *kwun*, dô-kô k‘eh-ts‘eng. ¹¹ Yia
yiu hyü-to kô sin-cü-nying we c‘ih-læ, ta-diao yiu-ho
nying. ¹² Wa-yiu we-leh fi-li z-ken to-ky‘i-læ, hyü-to *meng-
du-go* æ-sih-sing we lang-de. ¹³ Dæn-z jing-næ tao ti go cü-
kwu we teh-djôh kyi. ¹⁴ Keh *t‘in*-koh-go foh-ing yia iao
djün-k‘æ ‘en-t‘in-‘ô, tso te-tsing peh koh-tang-koh-go pah-
sing; keh-tsao mah-go z-‘eo ziu læ-de.

⁹ 「箇個時候人家會將爾拉送官，要撥爾拉受難，又會
殺掉爾拉。並且爲了我個名頭，爾拉會撥咸天下百姓刻
忖。¹⁰ 箇個時候有許多門徒會搥跌，也會大家送官，大家
刻忖。¹¹ 也有許多假先知人會出來，帶掉有夥人。¹² 還有
爲了非禮事幹多起來，許多門徒個愛惜心會冷了。¹³ 但是
忍耐到底個主顧會得着救。¹⁴ 箇天國個福音也要傳開咸天
下，做對證撥國打國個百姓，箇遭末個時候就來了。

¹⁵ “Ng-lah k'en-kyin sin-cü Dæn-yi-li sô wô-go, ‘we mih-diao *di-fông*, keh k'o-u-go tong-si,’ lih læ keh tseng-ky'i-go *di-fông*; (doh-go cü-kwu kæ ming-bah;) ¹⁶ keh-tsao læ Yiu-t'a *di-fông* læ-kæn-go cü-kwu hao dao tao sæn-li ky'i: ¹⁷ læ oh-teng cü-kwu m-nao tseo-lôh-læ, do-c'ih oh-li-go tong-si: ¹⁸ læ din-deo cü-kwu yia m-nao cün-læ do i-zông. ¹⁹ Keh-sing nyih-ts, do-du teng ky'üoh-na-go lao-nyüing yiu 'o-se! ²⁰ Ng-lah yüong tao-kao, s-teh ng-lah dao-tseo hao-vong læ tong-t'in-li, yia hao-vong læ en-sih-nyih. ²¹ Ing-we keh-go z-'eo pih-ding yiu da-næn; dzong k'æ-bih t'in-di ih-dzih tao næn-kæn dzong m-neh keh-cü-ka ko, 'eo-deo yia tsæ-ve yiu-go. ²² Ziah feh s-teh keh-sing nyih-kyiah tön-tin, ih-go nying tu kyiuh-feh-læ: dæn-z we-leh keh-sing t'iao-shün-go nying, we s-teh keh-sing nyih-kyiah tön-go.

¹⁵ 「爾拉看見先知但以理所話個，『會滅掉地方，箇可惡個東西，』立來箇尊起個地方。（讀個主顧該明白；）¹⁶ 箇遭來猶太地方來間個主顧好逃到山裏去。¹⁷ 來

屋頂主顧嘅得好走落來，馱出屋裏個東西。¹⁸ 來田頭主顧也嘅得好轉來馱衣裳。¹⁹ 箇星日子，大肚等喫奶個老孃有禍崇！²⁰ 爾拉用禱告，使得爾拉逃走好留來冬天裏，也好留來安息日。²¹ 因為箇個時候必定有大難，從開闢天地一直到難間從嘅得箇株介過，後頭也再膾有個。²² 若弗使得箇星日腳短點，一個人人都救弗來。但是爲了箇星挑選個人，會使得箇星日腳短個。

²³ “Keh-go z-‘eo ziah yiu nying teng ng-lah wô, ‘Kyi-toh dông-deo læ-tong;’ ‘ôh-tsia wô, ‘Keh-deo læ-kæn;’ m-nao siang-sing gyi. ²⁴ Ing-we yiu kô Kyi-toh kô sin-cü-nying iao c‘ih-læ, yia we tso do-do jing-tsih teng gyi-z; s-teh keh-sing t‘iao-shün-go nying, ziah-z hao ta-diao, yia we peh gyi-lah ta-diao. ²⁵ Ngô teng ng-lah yü-sin wô-go. ²⁶ Ka-ni, ziah yiu nying teng ng-lah wô, ‘Ts‘ia-k‘en, Kyi-toh læ kw‘ông-iæ di-fông; ng-lah m-nao tseo-c‘ih-ky‘i: ôh-tsia wô, ‘Læ mih-feh-dong-fong oh-li læ-kæn;’ ng-lah m-nao siang-sing. ²⁷ Ing-we tsing-ziang sin-din dzong tong-pin fah-c‘ih-læ, we liang-ko tao si-pin; Nying-go Ng-ts læ yia

we z-ka-go. Ing-we s-siu læ 'ah-li, lao-ing yia we jü-long
tao 'ah-li.

²³ 「箇個時候若有人等爾拉話，『基督蕩頭來東。』
或者話，『箇頭來間。』 𠵹得好相信其。²⁴ 因為有假基督
假先知人要出來，也會做大大神蹟等奇事，使得箇星挑選
個人，若是好帶掉，也會撥其拉帶掉。²⁵ 我等爾拉預先話
個。²⁶ 介呢，若有人等爾拉話，『且看，基督來曠野地
方，爾拉𠵹得好走出去。或者話，『來密弗洞風屋裏來
間。』 爾拉𠵹得好相信。²⁷ 因為正像閃電從東邊發出來，
會亮過到西邊。人個兒子來也會是介個。因為屍首來何
裏，老鷹也會聚攏到何裏。

²⁹ “Keh-sing tsæ-næn nyih-ts 'eo-deo, nyih-deo ziu
we heh-en, yüih-liang feh we fah-kwông, sing-siu we
dzong t'in-li tih-lôh-læ, t'in-zông keh-sing yiu gyün-ping
go we yiao-dong. ³⁰ Keh-go z-'eo Nying-go Ng-ts ziao-deo
we yin-c'ih læ t'in-zông: keh-tsao t'in-'ô-go cong ts-p'a tu
we k'oh-leh sông-sing, yia we k'en-kyin Nying-go Ng-ts,
yiu do-do gyün-ping teng yüong-wô, zo-leh t'in-li-go yüing

ka læ. ³¹ Gyi ziu we ts'a Gyi-go t'in-s, yüong 'ao-dong-go do-do sing-hyang, dzong t'in-'ô dông-pin zing-deo ih-dzih tao keh-pin zing-deo, ky'i jü-long s-fông t'iao-shün-go nying.

²⁹ 「箇星災難日子後頭，日頭就會黑暗，月亮弗會發光，星宿會從天裏跌落來，天上箇星有權柄個會搖動。³⁰ 箇個時候人個兒子兆頭會現出來天上。箇遭天下個衆支派都會哭勒傷心，也會看見人個兒子，有大大權柄等榮華，坐勒天裏個雲介來。³¹ 其就會差其個天使，用號筒個大大聲響，從天下蕩邊盡頭一直到箇邊盡頭，去聚攏四方挑選個人。

³² “Ng-lah k'en vu-hwô-ko jü, hao ts'eng tao ih-go pi-fông: gyi-go ô-ts neng-ky'i-læ, yih-bæn pao-c'ih-læ, keh z-'eo hao hyiao-teh 'ô-t'in kw'a tao-de. ³³ Z-ka-go, ng-lah k'en-kyin keh-sing yang-yang z-ken, ziu hao hyiao-teh ^[1]*Jing-ming-go koh kw'a tao-de, ziu læ meng-k'eo de.* ³⁴ Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Keh-go shü-dæ, feh teng-

tao keh-sing z-ken tu tso-dzing, feh we ko-ky'i. ³⁵ T'in teng di we ko-ky'i: Ngô-go shih-wô feh we ko-ky'i.

³² 「爾拉看無花果樹，好忖到一個比方。其個極枝嫩起來，葉片爆出來，箇時候好曉得夏天快到了。³³ 是介個，爾拉看見箇星樣樣事幹，就好曉得神明個國^[1]快到了，就來門口了。³⁴ 我真話向爾拉道，箇個世代，弗等到箇星事幹都做成，弗會過去。³⁵ 天等地會過去。我個說話弗會過去。

[1] 'Ôh-tsia, Nying-go Ng-ts. 或者人個兒子。（原註）

³⁶ “Dæn-z keh-go nyih-ts, keh-go z-zing, m-nying hyiao-teh; t'in-zông-go t'in-s yia feh hyiao-teh; tsih-yiu Ngô Ah-tia Zi hyiao-teh-go. ³⁷ Wa-yiu Nying-go Ng-ts læ z-'eo, tsing-hao-ziang Nô-üô z-'eo ka-go. ³⁸ Ing-we 'ong-shü zin-deo, ih-dzih tao Nô-üô tseo-tsing fông-jün keh nyih, gyilah tu læ-tih ky'üoh læ-tih hah, c'ü-tsing kô-c'ih; ³⁹ dzih-teng-tao 'ong-shü læ, long-tsong t'eng-ky'i, dzæ-fông teh-cü-de: Nying-go Ng-ts læ, yia we z-ka-go. ⁴⁰ Keh-go z-'eo yiu liang-go nying læ din-deo læ-kæn; ih-go we siu-leh-

ky'i, ih-go we dzing-lôh-tong.⁴¹ Yiu liang-go nyü-nying læ mo-fông-li læ-kæn mo feng; ih-go we siu-leh-ky'i, ih-go we dzing-lôh-tong.

³⁶ 「但是箇個日子，箇個時辰，嚟人曉得，天上個天使也弗曉得，只有我阿爹自曉得個。³⁷ 還有人個兒子來時候，正好像挪亞時候介個。³⁸ 因為洪水前頭，一直到挪亞走進方船箇日，其拉都來的喫來的喝，娶進嫁出。³⁹ 直等到洪水來，攞總余去，纔方得知了，人個兒子來，也會是介個。⁴⁰ 箇個時候有兩個人來田頭來間，一個會收勒去，一個會剩落東。⁴¹ 有兩個女人來磨坊裏來間磨粉，一個會收勒去，一個會剩落東。

⁴² “Sô-yi ng-lah yüong kying-sing: ing-we feh hyiao-teh ng-lah-go Cü soh-go z-‘eo læ-gyi.⁴³ Kô-cü ziah hyiao-teh zeh ‘ah-li ih-kang læ, pih-ding kying-sing, tsæ-ve eo gyi oh-lô ts‘ah dong, keh z ng-lah hyiao-teh-go.⁴⁴ Keh-lah ng-lah yia tông-kæ bông-be-hao: ing-we Nying-go Ng-ts læ-go z-‘eo, z ng-lah ts‘eng-feh-tao-go.

⁴² 「所以爾拉用警醒：因爲弗曉得爾拉個主啥個時候來其。⁴³ 家主若曉得賊何裏一更來，必定警醒，再殮謳其屋落拆洞，箇是爾拉曉得個。⁴⁴ 箇勒爾拉也當該防備好。因爲人個兒子來個時候，是爾拉忖弗到個。

⁴⁵ “Keh-meh jü z cong-sing ts’ong-ming-go nu-boh, gyi-go cü-nying-kô t’ôh gyi kwun oh-li-go cong nu-boh, ze z-‘eo feng k’eo-liang peh gyi-lah? ⁴⁶ Cü-nying-kô tseo-læ, k’en-kyin yiu nu-boh z-ka tso-fah, keh-go nu-boh tao yiu foh-ky’i. ⁴⁷ Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Cü-nying-kô we peh gyi kwun long-tsong kô-kyi. ⁴⁸ Ziah yiu ôh-go nu-boh sing-li wô, ‘Ngô cü-nying-kô iao tæ-n-kôh-kyi læ-de;’ ⁴⁹ ziu ky’i tang gyi-go dong-de nu-boh, teng tse-hen dô-kô ky’üoh dô-kô hah: ⁵⁰ keh-go nu-boh siang-feh-tao-go nyih-ts, feh teh-cü-go z-‘eo, gyi-go cü-nying-kô læ-de; ⁵¹ ziu iao [1]tsæn gyi nyüoh-tsiang, peh gyi teng kô-hao-nying dô-kô yiu-veng: keh-deo yiu ngao-leh ngô-ts’ di-k’oh-go sing-hyang.

⁴⁵ 「箇末誰是忠心聰明個奴僕，其個主人家託其管屋裏個衆奴僕，隨時候分口糧撥其拉？」⁴⁶ 主人家走來，看見有奴僕是介做法，箇個奴僕倒有福氣。⁴⁷ 我真話向爾拉道，主人家會撥其管攏總家計。⁴⁸ 若有惡個奴僕心裏話：『我主人家要耽擱記來了。』⁴⁹ 就去打其個同隊奴僕，等醉漢大家喫大家喝。⁵⁰ 箇個奴僕想弗到個日子，弗得知個時候，其個主人家來了。⁵¹ 就要斬其肉醬^[1]，撥其等假好人大家有份。箇頭有咬勒牙齒啼哭個聲響。

[1] 'Ôh-tsia wô tang gyi li-æ. 或者話打其厲害。（原註）

Mt. XXV.

“Keh-go z-‘eo, t’in-koh we ziang jih-go dong-nyü, do-leh gyi teng-tsæn, tseo-c’ih-ky’i nying-tsih sing-lông. ² Nen-cong yiu ng-go ts’ong-ming, ng-go nyü-beng. ³ Keh-sing nyü-beng-go do-leh gyi teng-tsæn, feh ta yiu: ⁴ keh-sing ts’ong-ming-go do-leh gyi teng-tsæn, lin gyi yiu-

kwun-li yia ta yiu. ⁵ Sing-lông wa tæen-kôh-kæen, gyi-lah tu tang k'eh-c'ong, kw'eng-joh-de. ⁶ Tao pun-yia-ko, nying-sing wæ-ky'i, *z-ka wô*, 'Sing-lông læ-de; hao tseo-c'ih-læ nying-tsih gyi.' ⁷ Keh-tsao keh-sing dong-nyü tu bô-ky'i-læ, tsông gyi-lah teng-tsæn. ⁸ Keh-sing nyü-beng-go teng ts'ong-ming-go wô, 'Ng-lah-go yiu coh-tin peh ah-lah; ing-we ah-lah-go teng-tsæn iao u-de.' ⁹ Keh-sing ts'ong-ming-go we-teh wô, '*S-feh-teh-go*; k'ong-p'ô ng-lah teng ah-lah *dô-kô yüong* iao feh keo: neng-s ng-lah zi tao yiu-fông-li ky'i ma.' ¹⁰ Gyi-lah ky'i ma go z-'eo, sing-lông læ-de: keh-sing be-hao-liao-go *dong-nyü* teng gyi dô-kô tseo-tsing-ky'i ky'üoh hao-nyih-tsiu; meng ziu so-hao-de. ¹¹ Yü-to-go dong-nyü 'eo-deo læ-de, *z-ka wô*, 'Cü, cü, k'æ-k'æ peh ah-lah.' ¹² Gyi we-teh wô, 'Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Ngô feh nying-teh ng-lah.'

「箇個時候，天國會像十個童女，馱勒其燈盞，走出去迎接新郎。² 內中有五個聰明，五個愚笨。³ 箇星愚笨個馱勒其燈盞，弗帶油。⁴ 箇星聰明個馱勒其燈盞，連其油罐

裏也帶油。⁵ 新郎還耽擱間，其拉都打瞌睡，睏熟了。⁶ 到半夜過，人聲懷起，是介話：『新郎來了，好走出來迎接其。』⁷ 箇遭箇星童女都爬起來，裝其拉燈盞。⁸ 箇星愚笨個等聰明個話：『爾拉個油給點撥阿拉，因為阿拉個燈盞要燭了。』⁹ 箇星聰明個回答話：『使弗得個，恐怕爾拉等阿拉大家用要弗夠，能使爾拉自到油坊裏去買。』¹⁰ 其拉去買個時候，新郎來了。箇星備好了個童女等其大家走進去喫好日酒，門就鎖好了。¹¹ 餘多個童女後頭來了，是介話：『主，主，開開撥阿拉。』¹² 其回答話：『我真話向爾拉道，我弗認得爾拉。』

¹³ “Sô-yi ng-lah yüong kying-sing; ing-we feh hyiao-teh Nying-go Ng-ts soh-go nyih-ts, soh-go z-zing, we læ.

¹³ 「所以爾拉用警醒。因為弗曉得人個兒子啥個日子，啥個時辰，會來。

¹⁴ ING-WE *t'in-koh* k'o-pi ih-go nying iao c'ih-meng ky'i, eo-long gyi nu-boh, pô kô-kyi kao-dæ gyi-lah: ¹⁵ ze kôh-nying-go vu-nyih-ts feng nying-ts peh gyi-lah, ih-go ng-ts'in liang, ih-go nyi-ts'in liang, ih-go ih-ts'in liang: ziu

c'ih-meng ky'i-de. ¹⁶ Keh do ng-ts'in cü-kwu ziu ky'i-de, tsiang keh-go nying-ts tso sang-i, yi dzæn-tsing ng-ts'in. ¹⁷ Keh do nyi-ts'in cü-kwu yia z-ka, gyi yia dzæn-tsing nyi-ts'in. ¹⁸ Keh do ih-ts'in cü-kwu di-yiang-li ky'i gyüih ih-go den, pô gyi cü-nying-kô nying-ts k'ông-kæn.

¹⁴ 因爲天國可比一個人要出門去，謳攏其奴僕，把家計交代其拉。¹⁵ 隨各人個武藝子分銀子撥其拉，一個五千兩，一個二千兩，一個一千兩，就出門去了。¹⁶ 箇馱五千主顧就去了，將箇個銀子做生意，又賺進五千。¹⁷ 箇馱二千主顧也是介，其也賺進二千。¹⁸ 箇馱一千主顧地垵裏去掘一個窖，把其主人家銀子園間。

¹⁹ “Deng-leh dziang-kyiu, keh-sing nu-boh-go cü-nying-kô kyü-læ, teng gyi-lah sön tsiang. Keh do ng-ts'in cü-kwu tseo-læ, ling-nga yi ta ng-ts'in, z-ka wô, 'Cü, ng yiu ng-ts'in liang kao-dæ ngô; næn-kæn ngô yi yiu ng-ts'in dzæn-ts'eo.' ²¹ Cü-nying-kô teng gyi wô, 'Hao; ng cong-sing-go hao nu-boh! ng kying-siu yiu-'æn-go *kyi-jün* yiu cong-sing, ngô we peh ng kying-siu yiu-ho: hao tseo-tsing

ng cü-nying-kô kw'a-lôh-go *di-fông* læ.' ²² Keh do nyi-ts'in go tseo-læ, wô, 'Cü, ng yiu nyi-ts'in liang kao-dæ ngô; næn-kæn ngô yi yiu nyi-ts'in dzæn-ts'eo.' ²³ Cü-nying-kô teng gyi wô, 'Hao; ng cong-sing-go hao nu-boh! ng kying-siu yiu-æen-go *kyi-jün* yiu cong-sing, ngô we peh ng kying-siu yiu-ho: hao tseo-tsing ng cü-nying-kô kw'a-lôh-go *di-fông* læ.' ²⁴ Yiu ih-ts'in do-ko cü-kwu yia tseo-læ, wô, 'Cü, ngô hyiao-teh ng z k'eh-boh nying, feh-z ng cong-kæn u-sen yia we ky'i keh, feh-z ng tsah-kæn u-sen yia we ky'i siu; ²⁵ keh-lah ngô p'ô-de, tsiang ng-go nying-ts di-yiang-li ky'i k'ông-kæn: næn-kæn ng-zi-go tong-si læ-tong.' ²⁶ Cü-nying-kô we-teh gyi, wô, 'Ng læn-do-go ǃa nu-boh! ng hyiao-teh feh-z ngô cong-kæn u-sen ngô yia we ky'i keh, feh-z ngô tsah-kæn u-sen ngô yia we ky'i siu: ²⁷ ka-ni, ng kæ pô ngô nying-ts dzin-tin-li ky'i dzeng-kæn; teng ngô læ-go z-æo, ngô-zi-go *nying-ts* lin li-din tu hao do-kyü. ²⁸ Ka-ni, ng-lah hao ky'i deh gyi keh ih-ts'in, kao-fu keh yiu jih-ts'in cü-kwu. ²⁹ Ing-we væn-pah yiu-go cü-kwu, wa iao

kô-ts'eo peh gyi, s-teh yiu-yü: m̃-teh-go cü-kwu, lin gyi sô
yiu-go yia iao teng gyi deh-leh-ky'i. ³⁰ Wa-yiu keh m-
yüong-go nu-boh ken-c'ih tao nga-deo heh-en-go di-fông:
keh-deo yiu ngao-leh ngô-ts' di-k'oh-go sing-hyang.'

¹⁹ 「庵了長久，箇星奴僕個主人家歸來，等其拉算
賬。箇馱五千主顧走來，另外又帶五千，是介話：『主，
爾有五千兩交代我，難間我又有五千賺湊。』²¹ 主人家等
其話：『好，爾忠心個好奴僕！爾經手有限個既然有忠
心，我會撥爾經手有夥，好走進爾主人家快樂個地方
來。』²² 箇馱二千個走來，話：『主，爾有二千兩交代
我，難間我又有二千賺湊。』²³ 主人家等其話：『好，爾
忠心個好奴僕！爾經手有限個既然有忠心，我會撥爾經手
有夥。好走進爾主人家快樂個地方來。』²⁴ 有一千馱個主
顧也走來，話：『主，我曉得爾是刻薄人，弗是爾種間烏
碎也會去割，弗是爾扎間烏碎也會去收。²⁵ 箇勒我怕了，
將爾個銀子地垵裏去囤間。難間爾自個東西來東。』²⁶ 主
人家回答其，話：『爾懶惰個壞奴僕！爾曉得弗是我種間
烏碎我也會去割，弗是我扎間烏碎我也會去收。²⁷ 介呢，

爾該把我銀子錢店裏去存間，等我來個時候，我自個銀子連利鈿都好馱歸。²⁸ 介呢，爾拉好去奪其箇一千，交付箇有十千主顧。²⁹ 因爲凡百有個主顧，還要加湊撥其，使得有餘；嘸得個主顧，連其所有個也要等其奪勒去。³⁰ 還有箇嘸用個奴僕趕出到外頭黑暗個地方。箇頭有咬勒牙齒啼哭個聲響。』

³¹ “NYING-GO Ng-ts yiu yüong-wô, ta-leh long-tsong sing-jün-go t'in-s dô-kô læ, keh-go z-'eo we zo læ Gyi yüong-wô-go zo-we. ³² Væn-koh-go pah-sing tu we jü-long tao Gyi min-zin læ: Gyi ziu we feng-c'ih liang-'ao-sang, tsing-ziang k'en-yiang cü-kwu feng-c'ih wu-yiang sæn-yiang ka; wu-yiang peh gyi læ jing-siu-pin, sæn-yiang peh gyi læ tsia-siu-pin.

³¹ 「人個兒子有榮華，帶勒攏總聖善個天使大家來，箇個時候會坐來其榮華個座位。³² 萬國個百姓都會聚攏到其面前來。其就會分出兩號生，正像看羊主顧分出湖羊山羊介，湖羊撥其來順手邊，山羊撥其來借手邊。

³⁴ “Keh-tsao Wông-ti we teng keh-sing læ Gyi jing-siu-pin go wô, ‘Ng-lah z Ngô Ah-tia coh-foh-go cü-kwu, hao læ tsih-ziu keh we-leh ng-lah dzong k’æ-bih t’in-di be-hao-tong-go koh, tso ts’æn-nyih. ³⁵ Ing-we Ngô du-kyi, ng-lah peh Ngô ky’üoh; k’eo-k’eh, ng-lah peh Ngô hah; c’ih-meng-kæn, ng-lah siu-liu Ngô; ³⁶ c’ih-poh-go, ng-lah peh Ngô c’ün; sang bing, ng-lah kwu-djôh Ngô; lôh lao-kæn, ng-lah læ k’en-kwu Ngô.’ ³⁷ Keh-sing tsing-dzih nying ziu we ing-ky’i, teng Gyi wô, ‘Cü, ah-lah kyi-z k’en-kyin Ng du-kyi, peh Ng ky’üoh; ‘ôh-tsia k’eo-k’eh, peh Ng hah? ³⁸ Kyi-z k’en-kyin Ng c’ih-meng-kæn, siu-liu Ng; ‘ôh-tsia c’ih-poh-go, peh Ng c’ün? ³⁹ Kyi-z k’en-kyin Ng sang bing, ‘ôh-tsia lôh lao-kæn, læ k’en-kwu Ng?’ ⁴⁰ Wông-ti ziu we ing-ky’i, teng gyi-lah wô, ‘Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Ngô keh-sing ting siao hyüong-di ziu-z ih-go, ng-lah yiu to-siao hao-c’ü tao gyi, ziu-z *yi*u to-siao hao-c’ü tao Ngô.’

³⁴ 「箇遭皇帝會等箇星來其順手邊個話：『爾拉是我阿爹祝福個主顧，好來接受箇爲了爾拉從開闢天地備好東

個國，做產業。³⁵ 因為我肚飢，爾拉撥我喫；口渴，爾拉撥我喝；出門間，爾拉收留我；³⁶ 出膊個，爾拉撥我穿；生病，爾拉顧着我；落牢監，爾拉來看顧我。』³⁷ 箇星正直人就會應起，等其話：『主，阿拉幾時看見爾肚飢，撥爾喫；或者口渴，撥爾喝？³⁸ 幾時看見爾出門間，收留爾；或者出膊個，撥爾穿？³⁹ 幾時看見爾生病，或者落牢監，來看顧爾？』⁴⁰ 皇帝就會應起，等其拉話：『我真話向爾拉道，我箇星頂小兄弟就是一個，爾拉有多少好處到其，就是有多少好處到我。』

⁴¹ “Keh-tsao yia we teng keh-sing læ tsia-siu-pin go wô, ‘Ng-lah be tsiu-mô go cü-kwu, hao li-k’æ Ngô, tao keh we-leh mo-kwe teng gyi ts’a-s be-hao-kæn-go üong-yün ho-li ky’i. ⁴² Ing-we Ngô du-kyi, ng-lah ǎ-teh peh Ngô ky’üoh; k’eo-k’eh, ng-lah ǎ-teh peh Ngô hah; ⁴³ c’ih-meng-kæn, ng-lah ǎ-teh siu-liu Ngô; c’ih-poh-go, ng-lah ǎ-teh peh Ngô c’ün; sang bing teng lôh lao-kæn, ng-lah ǎ-teh læ k’en-kwu Ngô.’ ⁴⁴ Gyi-lah yia we ing-ky’i, teng Gyi wô, ‘Cü, ah-lah kyi-z k’en-kyin Ng du-kyi, ‘ôh-tsia

k'eo-k'eh, 'ôh-tsia c'ih-meng-kæn, 'ôh-tsia c'ih-poh-go, 'ôh-tsia sang bing, 'ôh-tsia lôh lao-kæn, tu ǎ-teh læ kong-ing Ng?'⁴⁵ Gyi ziu we ing-ky'i, teng gyi-lah wô, 'Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, Keh-sing ting siao cü-kwu ziu-z ih-go, ng-lah yiu to-siao hao-c'ü ǎ-teh tao gyi, ziu-z *yi*u to-siao hao-c'ü ǎ-teh tao Ngô.⁴⁶ Keh-sing iao tao üong-yün ying-vah-li ky'i; dæn-z keh-sing tsing-dzih nying tao üong-yün weh-ming *ky'i*.”

⁴¹ 「箇遭也會等箇星來借手邊個話：『爾拉被咒罵個主顧，好離開我，到箇爲了魔鬼等其差使備好間個永遠火裏去。⁴² 因爲我肚飢，爾拉𠵼得撥我喫；口渴，爾拉𠵼得撥我喝；⁴³ 出門間，爾拉𠵼得收留我；出膊個，爾拉𠵼得撥我穿；生病等落牢監，爾拉𠵼得來看顧我。』⁴⁴ 其拉也會應起，等其話：『主，阿拉幾時看見爾肚飢，或者口渴，或者出門間，或者出膊個，或者生病，或者落牢監，都𠵼得來供應爾？』⁴⁵ 其就會應起，等其拉話：『我真話向爾拉道，箇星頂小主顧就是一個，爾拉有多少好處𠵼得

到其，就是有多少好處嘅得到我。⁴⁶ 箇星要到永遠刑罰裏去，但是箇星正直人到永遠活命去。』」

Mt. XXVI.

YIÆ-SU kông-hao keh-sing long-tsong shih-wô, ziu teng Gyi meng-du wô, ² “Ng-lah hyiao-teh tsæ z liang nyih z Yü-yüih-tsih, Nying-go Ng-ts iao song *kwun*, ting læ jih-z-kô-zông.”

耶穌講好箇星攏總說話，就等其門徒話：² 「爾拉曉得再是兩日是逾越節，人個兒子要送官，釘來十字架上。」

³ Keh-go z-‘eo keh-sing tsi-s-deo, doh-shü-nying, teng pah-sing-go tsiang-lao, tu jü-jih-long tao tsi-s-deo kyiao-leh Kæ-üô-fah-go ngô-meng-li; ⁴ siang-liang yüong kyikao k’ô Yiæ-su, iao long-sah Gyi. ⁵ Tsih-z wô, “M-nao læ tsih-k’eng nyih, k’ong-p’ô pah-sing iao nao-z.”

³ 箇個時候箇星祭司頭、讀書人、等百姓個長老，都聚集攏到祭司頭叫勒該亞法個衙門裏，⁴ 商量用計較柯耶穌，要弄煞其。⁵ 只是話：「嘸得好來節肯日，恐怕百姓要鬧事。」

⁶ YIÆ-SU læ Pah-da-nyi, sang da-mô-fong go Si-meng oh-li læ-kæn: ⁷ yiu ih-go nyü-nying do-leh ting kyü hyiang-yiu tsi-tih-go nyüoh-go 'eh-ts, Yiæ-su zo-zih-go z-'eo, tseo-long-læ tao læ Gyi deo-li. ⁸ Meng-du k'en-kyin, ông-de, z-ka wô, "Keh me-fi-diao tsôh soh? ⁹ Keh-go hyiang-yiu feh-jün hao ma hyü-to *dong-din*, feng peh gyüong-nying." ¹⁰ Yiæ-su teh-cü, ziu teng gyi-lah wô, "Ng-lah dza-we long keh-go nyü-nying tæen sing-z? gyi teng Ngô tso-go z ih-yiang hao z-ken. ¹¹ Ing-we ng-lah yiu gyüong-nying dziang-t'ong dô-kô læ-tong; dæn-z ǃ-teh Ngô dziang-t'ong læ-tong. ¹² Gyi keh-go hyiang-yiu tao læ Ngô sing-zông, z we-leh Ngô sông-z tso-go. ¹³ Ngô tsing wô hyiang ng-lah dao, 'En-t'in-'ô feh-leng soh-go di-fông, z yiu keh-go foh-ing djün-k'æ-go, yia pih-ding kông-tao keh-

go nyü-nying sô tso-go z-ken, hao peh nying-kô kyi-teh gyi.”

⁶ 耶穌來伯大尼，生大麻瘋個西門屋裏來間。⁷ 有一個女人馱勒頂貴香油齒的個玉個盒子，耶穌坐席個時候，走攏來到來其頭裏。⁸ 門徒看見，快了，是介話：「箇糜費掉作啥？」⁹ 箇個香油弗然好賣許多銅鈔，分撥窮人。」¹⁰ 耶穌得知，就等其拉話：「爾拉咋會弄箇個女人擔心事？其等我做個是一樣好事幹。¹¹ 因為爾拉有窮人長通大家來東，但是嘸得我長通來東。¹² 其箇個香油倒來我身上，是爲了我喪事做個。¹³ 我真話向爾拉道，咸天下弗論啥個地方，是有箇個福音傳開個，也必定講到箇個女人所做個事幹，好撥人家記得其。」

¹⁴ Keh-go z-‘eo jih-nyi meng-du li-hyang ih-go, kyiao-leh Kyüô-liah-go Yiu-da, tseo tao keh-sing tsi-s-deo-go u-sen, z-ka wô, ¹⁵ “Ng-lah k’eng peh ngô to-siao, ngô we tsiang Gyi ma peh ng-lah?” Gyi-lah ziu ts’ing sæn-jih-kw’e nying-ts peh gyi. ¹⁶ Yiu-da dzong-ts’-ts’-eo zing kyi-we, hao pô Yiæ-su kao-dæ gyi-lah.

¹⁴ 箇個時候十二門徒裏向一個，叫勒加略個猶大，走到箇星祭司頭個烏碎，是介話：¹⁵ 「爾拉肯撥我多少，我會將其賣撥爾拉？」其拉就稱三十塊銀子撥其。¹⁶ 猶大從此之後尋機會，好把耶穌交代其拉。

¹⁷ VU-KAO-TSIH-GO deo-nyih, meng-du tseo-long Yiæ-su-go sing-pin, teng Gyi wô, “Ng iao ah-lah ‘ah-li be-bæn yü-yüih peh Ng ky‘üoh?” ¹⁸ Gyi wô, “Ng-lah tao zing-li mo-nying *oh-li* ky‘i, teng gyi wô, ‘Sin-sang z-ka wô, Ngô-go z-‘eo gying-de; Ngô teng meng-du iao læ ng-go oh-li ko Yü-yüih-tsih.” ¹⁹ Meng-du ziu i Yiæ-su feng-fu ka tso, yü-yüih be-hao-kæn.

¹⁷ 無酵節個頭日，門徒走攏耶穌個身邊，等其話：「爾要阿拉何裏備辦逾越撥爾喫？」¹⁸ 其話：「爾拉到城裏某人屋裏去，等其話：『先生是介話，我個時候近了，我等門徒要來爾個屋裏過逾越節。』」¹⁹ 門徒就依耶穌吩咐介做，逾越備好間。

²⁰ Tao yia-kw‘a, Yiæ-su teng jih-nyi meng-du dô-kô zo-zih. ²¹ Gyi-lah ky‘üoh-go z-‘eo, Yiæ-su z-ka wô, “Ngô

tsing wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah cong-nyiang yiu ih-go iao ma-diao Ngô.”²² Gyi-lah do-nyiang iu-meng, ko-tang-ko meng Gyi wô, “Cü, z ngô feh?”²³ Yiæ-su we-teh wô, “Teng Ngô dô-kô beng-ts-li ‘ô-siu-go cü-kwu, z gyi iao ma-diao Ngô.”²⁴ Nying-go Ng-ts nyün-z iao ky’i ziang *Shü-li* sia-lôh ts-tin Gyi ka-go: dæn-z ma-diao Nying-go Ng-ts keh-go cü-kwu yiu ‘o-se! keh-go nying feh sang wa-z gyi bin-i.”²⁵ Iao ma-diao Yiæ-su go Yiu-da ing-ky’i, z-ka wô, “Fu-ts, z ngô feh?” *Yiæ-su* teng gyi wô, “Ng wô-djôh-de.”

²⁰ 到夜快，耶穌等十二門徒大家坐席。²¹ 其拉喫個時候，耶穌是介話：「我真話向爾拉道，爾拉中央有一個要賣掉我。」²² 其拉大樣憂悶，個打個問其話：「主，是我弗？」²³ 耶穌回答話：「等我大家盆子裏下手個主顧，是其要賣掉我。」²⁴ 人個兒子原是要去像書裏寫落指點其介個。但是賣掉人個兒子箇個主顧有禍崇！箇個人弗生還是其便宜。」²⁵ 要賣掉耶穌個猶大應起，是介話：「夫子，是我弗？」耶穌等其話：「爾話着了。」

²⁶ Gyi-lah ky'üoh-go z-'eo, Yiæ-su do-leh mun-deo, [1]coh-foh-ts, p'ah-k'æ kao-fu meng-du, z-ka wô, "Ng-lah hao do-leh ky'üoh: keh z Ngô-go kyi-sing." ²⁷ Yi do-leh pe-ts, coh-zia-ts, kao-fu gyi-lah, z-ka wô, "Ng-lah cong-nying tu hao hah: ²⁸ ing-we keh z Ngô-go hyüih, ziu-z sing-iah-go hyüih, we-leh hyü-to" nying liu-c'ih-læ, hao sô-diao ze go. ²⁹ Ngô wô hyiang ng-lah dao, Dzong-kying-yi-'eo Ngô feh tsæ ky'üoh keh-go bu-dao tsiu, ih-dzih teng-tao Ngô teng ng-lah dô-kô læ Ngô Ah-tia-go koh-li ky'üoh sing tsiu z-'eo."

²⁶ 其拉喫個時候，耶穌馱勒饅頭，祝福仔^[1]，脈開交付門徒，是介話：「爾拉好馱勒喫，箇是我個肌身。」²⁷ 又馱勒杯子，祝謝仔，交付其拉，是介話：「爾拉衆人都好喝，²⁸ 因爲箇是我個血，就是新約個血，爲了許多人流出來，好赦掉罪個。²⁹ 我話向爾拉道，從今以後我弗再喫箇個葡萄酒，一直等到我等爾拉大家來我阿爹個國裏喫新酒時候。」

[1]Yiu-teh Hyi-lah kwu-kyün wô, coh-zia-ts: k'en Mk. 6. 41. 有得希

臘古卷話，祝謝仔。看 Mk. 6. 41. (原註)

³⁰ [1]Sing-s ts'ông-hao, gyi-lah tseo-c'ih tao Ken-læn sæn ky'i. Keh-tsao Yiæ-su teng gyi-lah wô, ³¹ "Kyih-mih yia-tao, ng-lah cong-nying tu we in-tseng ky'i-diao Ngô: ing-we Shü-li yiu sia-lôh-tih, wô, 'Ngô we tang K'en-ying-go Nying, keh-dziao yiang ziu we sæn-k'æ.' [Sk. 13. 7.] ³² Dæn-z Ngô weh-cün-læ 'eo-deo, we sin-jü ng-lah tao Kyüô-li-li ky'i." ³³ Pe-teh we-teh Gyi, wô, "Ziu-z cong-nying tu in-tseng ky'i-diao Ng, ngô üong feh we in-tseng ky'i-diao Ng." ³⁴ Yiæ-su teng gyi wô, "Ngô tsing wô hyiang ng dao, Kyih-mih yia-tao, kyi feh-zing di-go zin-deo, ng we sæn-tsao feh tsiao-jing Ngô." ³⁵ Pe-teh teng Gyi wô, "Ngô ziu-z kyiao-leh teng Ng dô-kô si, yia tsæ-ve feh tsiao-jing." Cong meng-du yia z-ka wô.

³⁰ 聖詩^[1]唱好，其拉走出到橄欖山去。箇遭耶穌等其拉話：³¹ 「今末夜到，爾拉衆人都會嫌憎棄掉我。因爲書裏有寫落的，話：『我會打看羊個人，箇潮羊就會散

開。』 [Sk. 13. 7.] ³² 但是我活轉來後頭，會先如爾拉到加利
利去。」 ³³ 彼得回答其，話：「就是衆人都嫌憎棄掉爾，
我永弗會嫌憎棄掉爾。」 ³⁴ 耶穌等其話：「我真話向爾
道，今末夜到，雞弗會啼個前頭，爾會三遭弗招認我。」 ³⁵
彼得等其話：「我就是叫勒等爾大家死，也再膽弗招
認。」衆門徒也是介話。

[1] 'Ôh-tsia wô, tsæn-me-s. 或者話，讚美詩。（原註）

³⁶ KEH-TSAO Yiæ-su teng gyi-lah dô-kô tao ih-t'ah di-
fông kyiao-leh K'eh-si-mô-nyi; ziu teng meng-du wô, “Ngô
keh-deo ky'i tao-kao; ng-lah zo-leh dông-deo teng-tong.”

³⁶ 箇遭耶穌等其拉大家到一埭地方叫勒客西馬尼，就
等門徒話：「我箇頭去禱告，爾拉坐勒蕩頭等東。」

³⁷ Ziu ta-leh Pe-teh teng Si-pi-t'a-go liang ng-ts dô-kô
ky'i, *sing-li* ziu iu-meng pe-shông-ky'i-læ-de. ³⁶ Keh-tsao
teng gyi-lah wô, “Ngô-go sing do-nyiang iu-meng tao si-go
din-di: ng-lah hao dông-deo læ-tong, teng Ngô dô-kô
kying-sing.”

³⁷ 就帶勒彼得等西庇太個兩兒子大家去，心裏就憂悶悲傷起來了。³⁸ 箇遭等其拉話：「我個心大樣憂悶到死個田地。爾拉好蕩頭來東，等我大家警醒。」

³⁹ Ziu tsing-ky'i ih-ngæn, p'oh-tao gyiu-gyiu, z-ka wô, “Ngô-go Ah-tia, ziah-z hao-s-teh, peh keh-go pe-ts li-k'æ Ngô ky'i: se-tsih ka-go, m̃-teh hao ze Ngô-go cü-i, tsong z ze Ng-go cü-i.” ⁴⁰ Tseo tao meng-du u-sen læ, k'en-kyin gyi-lah kw'eng-joh-tih; ziu teng Pe-teh wô, “Ng-lah ka feh neng-keo teng Ngô dô-kô kying-sing ih tin-cong kong-fu ma? ⁴¹ “Yüong kying-sing, tao-kao; sæn-leh tseo-tsing mi- 'ôh li-hyang ky'i. Ling-sing z dzing-nyün-go, tsih-z nyüoh-sing nyün-ziah.”

³⁹ 就進去一眼，撲倒求求，是介話：「我個阿爹，若是好使得，撥箇個杯子離開我去。雖即介個，嘸得好隨我個主意，總是隨爾個主意。」⁴⁰ 走到門徒烏碎來，看見其拉睏熟的，就等彼得話：「爾拉介弗能夠等我大家警醒一點鐘工夫嗎？⁴¹ 用警醒，禱告，省勒走進迷惑裏向去。靈性是情願個，只是肉身軟弱。」

⁴² Di-nyi-vah yi ky'i tao-kao, z-ka wô, "Ngô-go Ah-tia, ziah-z Ngô pih iao ky'üoh keh-go pe-ts, —peh gyi li-k'æ Ngô ky'i ziah s-feh-teh-go, —ka-ni, hao tsiao Ng-go ts-i tso-dzing." ⁴³ Tseo-læ, k'en-kyin gyi-lah yi kw'eng-joh-tih: ing-we gyi-lah ngæn-tsing mi-long-ky'i-de.

⁴² 第二伐又去禱告，是介話：「我個阿爹，若是我必要喫箇個杯子，——撥其離開我去若使弗得個，——介呢，好照爾個旨意做成。」⁴³ 走來，看見其拉又睏熟的，因為其拉眼睛眯攏去了。

⁴⁴ Ziu li-k'æ gyi-lah, tsæ ky'i, di-sæn-tsao tso tao-kao, yia z-ka wô-fah. ⁴⁵ Keh-tsao tao meng-du u-sen læ, teng gyi-lah wô, "Yi-'eo ze ng-lah kw'eng-joh, tsiang-sih: z-'eo gying-de; Nying-go Ng-ts iao kao-dæ ze-nying-go siu-li de. ⁴⁶ Bô-ky'i, ah-lah yüong ky'i-de: ma Ngô cü-kwu gying-long-læ-de."

⁴⁴ 就離開其拉，再去，第三遭做禱告，也是介話法。

⁴⁵ 箇遭到門徒烏碎來，等其拉話：「以後隨爾拉睏熟，將

息。時候近了，人個兒子要交代罪人個手裏了。⁴⁶ 爬起，阿拉用去了。賣我主顧近攏來了。」

⁴⁷ GYI wa læ-tih kông-go z-‘eo, jih-nyi meng-du li-hyang ih-go *kyiao-leh* Yiu-da læ-de, wa-yiu ih-do-dziao nying ta-leh tao teng kweng-ts, dzong tsi-s-deo teng pah-sing-go tsiang-lao u-sen, teng Yiu-da dô-kô læ. ⁴⁸ Ma Gyi diao-go cü-kwu yi-kying peh gyi-lah ih-go en-‘ao, z-ka wô, “Ngô teng Gyi hyüong-cü-go, ziu-z: ng-lah hao k’ô Gyi.” ⁴⁹ Ze-siu tseo-long Yiæ-su-go sing-pin, wô, “Fu-ts, ts‘ing en!” ziu teng Gyi hyüong-cü. ⁵⁰ Yiæ-su teng gyi wô, “Beng-yiu, ng we soh-go z-ken læ?” Keh-tsao gyi-lah tseo-long-læ, ‘ô-siu k’ô Yiæ-su.

⁴⁷ 其還來的講個時候，十二門徒裏向一個叫勒猶大來了，還有一大潮人帶勒刀等棍子，從祭司頭等百姓個長老烏碎，等猶大大家來。⁴⁸ 賣其掉個主顧已經撥其拉一個暗號，是介話：「我等其嗅嘴個，就是。爾拉好柯其。」⁴⁹ 隨手走攏耶穌個身邊，話：「夫子，請安！」就等其嗅

嘴。⁵⁰ 耶穌等其話：「朋友，爾爲啥個事幹來？」箇遭其拉走攏來，下手柯耶穌。

⁵¹ Yiæ-su sing-pin yiu ih-go nying dong-siu bah-c'ih tao læ, tsæn tsi-s-deo-go nu-boh, siah-lôh gyi ng-to. ⁵² Keh-tsao Yiæ-su teng gyi wô, “Ng-go tao siu-tsing tao-k'ôh-li: væn-pah do-leh tao *tsæn-go* cü-kwu iao be tao tsæn-sah. ⁵³ Ng tao feh ts'eng Ngô yin-dzæ hao gyiu Ngô-go Ah-tia, Gyi ziu we ts'a to-jü jih-nyi ying t'in-s læ pông-dzu Ngô ma! ⁵⁴ Ziah-z ka, Sing-shü sô wô, keh-go z-ken pih-ding yiu-go, *keh-go shih-wô* dza-we ing-leh-læ ni?”

⁵¹ 耶穌身邊有一個人動手拔出刀來，斬祭司頭個奴僕，削落其耳朵。⁵² 箇遭耶穌等其話：「爾個刀收進刀殼裏，凡百馱勒刀斬個主顧要被刀斬煞。⁵³ 爾倒弗忖我現在好求我個阿爹，其就會差多如十二營天使來幫助我嗎！⁵⁴ 若是介，聖書所話，箇個事幹必定有個，箇個說話咋會應勒來呢？」

⁵⁵ Keh-go z-'eo Yiæ-su teng keh-dziao nying wô, “Ng-lah tseo-c'ih-læ, dza-we do-leh tao teng kweng-ts læ k'ô

Ngô, ziang k'ô gyiang-dao ka? Ngô nyih-nyih læ sing-din-li zo-leh ng-lah-go cong-nyiang kông dao-li, ng-lah feh k'ô Ngô. ⁵⁶ Dæn-z keh-sing z-ken tu z-ka tso-fah, hao s-teh sin-cü-nying shü-li-go shih-wô yiu yiao-nyiaen.” Keh-tsao meng-du tu li-k'æ Gyi dao-tseo-de.

⁵⁵ 箇個時候耶穌等箇潮人話：「爾拉走出來，咋會馱勒刀等棍子來柯我，像柯強盜介？我日日來聖殿裏坐勒爾拉個中央講道理，爾拉弗柯我。⁵⁶ 但是箇星事幹都是介做法，好使得先知人書裏個說話有效驗。」箇遭門徒都離開其逃走了。

⁵⁷ K'ô Yia-su go cü-kwu ta-leh Gyi tao tsi-s-deo Kæ-üô-fah-go *ngô-meng-li*, ziu-z doh-shü-nying teng tsiang-lao jü-long-kæn u-sen. ⁵⁸ Pe-teh yün-yün keng-leh Gyi ih-dzih tao tsi-s-deo *ngô-meng-li*; ziu tseo-tsing li-hyang ky'i, teng ts'a-nying dô-kô zo-lôh, iao k'en-k'en keh-go *z-ken dza-go kyih-gyüoh*.

⁵⁷ 柯耶穌個主顧帶勒其到祭司頭該亞法個衙門裏，就是讀書人等長老聚攏間烏碎。⁵⁸ 彼得遠遠跟勒其一直到祭

司頭衙門裏，就走進裏向去，等差人大家坐落，要看看箇個事幹咋個結局。

⁵⁹ Keh-sing tsi-s-deo tsiang-lao teng djün kong-we tu iao zing kô te-tsing læ kao Yiæ-su, hao bæen Gyi si-ze; ⁶⁰ tsih-z zing-feh-djôh: se-tsih yiu hyü-to tso kô te-tsing cü-kwu læ, dzing-gyiu zing-feh-djôh. ‘Eo-deo yiu liang-go tso kô te-tsing cü-kwu læ, z-ka wô, “Keh-go nying wô, ‘Ngô neng-keo hwe-diao Jing-ming-go din, sæn nyih li-deo tsæ ky‘i gyi hao.”

⁵⁹ 箇星祭司頭長老等全公會都要尋假對證來告耶穌，好辦其死罪，⁶⁰ 只是尋弗着。雖即有許多做假對證主顧來，仍舊尋弗着。後頭有兩個做假對證主顧來，是介話：

「箇個人話：『我能夠毀掉神明個殿，三日裏頭再起其好。』」

⁶² Tsi-s-deo lih-ky‘i-læ, teng Gyi wô, “Ng ih-kyü tu feh we-teh ma? Gyi-lah tso te-tsing kao Ng go z-ken tao-ti dza-go?” ⁶³ Yiæ-su feh hyiang. Tsi-s-deo yi k‘æ k‘eo, teng Gyi wô, “Ngô feng-fu Ng ts-tin keh-we weh-go Jing-ming vah-

tsiu wô hyiang ah-lah dao, Ng tao-ti z Kyi-toh, Jing-ming-go Ng-ts feh?” ⁶⁴ Yiæ-su teng gyi wô, “Ng wô-djôh-de: Ngô wa-yiu wô hyiang ng-lah dao, Dzong-kying-yi-‘eo ng-lah we k’en-kyin Nying-go Ng-ts zo læ yiu neng-ken Cü-kwu-go jing-siu-pin, yi dzing-leh t’in-li-go yüing ka læ.”

⁶² 祭司頭立起來，等其話：「爾一句都弗回答嗎？其拉做對證告爾個事幹到底咋個？」⁶³ 耶穌弗響。祭司頭又開口，等其話：「我吩咐爾指點箇位活個神明罰咒話向阿拉道，爾到底是基督，神明個兒子弗？」⁶⁴ 耶穌等其話：「爾話着了。我還有話向爾拉道，從今以後爾拉會看見人個兒子坐來有能幹主顧個順手邊，又成勒天裏個雲介來。」

⁶⁵ Keh-tsao tsi-s-deo c’ô-k’æ zi-go i-zông, z-ka wô, “Gyi kông sih-doh-go shih-wô; ah-lah ‘o-yüong bih-nying-go te-tsing? Gyi sih-doh-go shih-wô næn-kæn ng-lah z t’ing-meng-de. ⁶⁶ Ng-lah-go i-s dza-go?” Gyi-lah we-teh, z-ka wô, “Gyi z væn-djôh si-ze.” ⁶⁷ Keh-tsao gyi-lah zæn-t’u t’u Gyi-go min-k’ong, gyün-deo k’ao Gyi; yiu-sing ^[1]siu

kwah Gyi, z-ka wô, ⁶⁸ “Kyî-toh, ts’ia kông-kông sin-cü shih-wô, wô tang Ng go cü-kwu z jü?”

⁶⁵ 箇遭祭司頭扯開自個衣裳，是介話：「其講褻瀆個說話，阿拉何用別人個對證？其褻瀆個說話難間爾拉是聽聞了。⁶⁶ 爾拉個意思咋個？」其拉回答，是介話：「其是犯着死罪。」⁶⁷ 箇遭其拉饞唾吐其個面孔，拳頭敲其，有星手摑其^[1]，是介話：⁶⁸ 「基督，且講講先知說話，話打爾個主顧是誰？」

[1] *’Ôh-tsia wô*, pin-ts tang-Gyi. 或者話，鞭子打其。（原註）

⁶⁹ Pe-teh læ nga-deo, ming-dông-li zo-kæn, yiu ih-go ô-deo tseo-læ, teng gyi wô, “Ng yia z teng Kyüô-li-li Yiæ-su dong-de-go.” ⁷⁰ Pe-teh læ cong-nying min-zin feh tsiao-jing, z-ka wô, “Ng-go shih-wô dza-go, ngô feh hyiao-teh.” ⁷¹ Pe-teh tseo-c’ih tao meng-k’eo, yi yiu ih-go ô-deo k’en-kyin gyi, teng keh-sing læ-kæn-go nying wô, “Keh-go nying yia z teng Nô-sah-leh Yiæ-su dong-de-go.” ⁷² Pe-teh ziu vah ih-go tsiu, di-nyi-tsao feh tsiao-jing, wô, “Ngô feh nying-teh keh-go nying.” ⁷³ Ko-leh ih-zông, keh-sing lih-

tong-go nying tseo-læ, teng Pe-teh wô, “Ng yia jih-dzæ z gyi-lah tso-de nying; ng-go k’eo-ing z bin-leh ng c’ih.” ⁷⁴ Keh-tsao *Pe-teh* vah zing-do-tsiu, wô, “Ngô feh nying-teh keh-go nying.” Kyi ziu lih-k’eh di-de. ⁷⁵ Pe-teh ziu kyi-teh-tao Yiæ-su teng gyi kông-ko-go shih-wô, “Kyi feh-zing di-go zin-deo, ng we sæn-tsao feh tsiao-jing Ngô:” ziu tseo-c’ih nga-deo, k’oh-leh sông-sing.

⁶⁹ 彼得來外頭，明堂裏坐間，有一個丫頭走來，等其話：「爾也是等加利利耶穌同隊個。」⁷⁰ 彼得來衆人面前弗招認，是介話：「爾個說話咋個，我弗曉得。」⁷¹ 彼得走出到門口，又有一個丫頭看見其，等箇星來問個人話：

「箇個人也是等拿撒勒耶穌同隊個。」⁷² 彼得就罰一個咒，第二遭弗招認，話：「我弗認得箇個人。」⁷³ 過了一晌，箇星立東個人走來，等彼得話：「爾也實在是其拉做隊人，爾個口音是辨勒爾出。」⁷⁴ 箇遭彼得罰甚大咒，話：「我弗認得箇個人。」雞就立刻啼了。⁷⁵ 彼得就記得到耶穌等其講過個說話，「雞弗曾啼個前頭，爾會三遭弗招認我。」就走出外頭，哭勒傷心。

Mt. XXVII.

TAO-LEH t'in-nyiang, cong tsi-s-deo teng pah-sing-go
tsiang-lao tu siang-liang iao bæn Yiæ-su si-ze. ² Ziu bo-ts
ta-c'ih-ky'i, ka peh tsong-toh Peng-tiu Pe-lah-to.

到了天亮，衆祭司頭等百姓個長老都商量要辦耶穌死
罪。² 就縛仔帶出去，解撥總督本丟·彼拉多。

³ Keh-go z-'eo ma Yiæ-su go Yiu-da, k'en-kyin Gyi ze
ding-jih, ziu ao-hwe, do-leh keh sæn-jih-kw'e nying-ts ky'i
wæn keh-sing tsi-s-deo tsiang-lao, z-ka wô, ⁴ “Ngô ma m-
ze Cü-kwu-go hyüih, yiu ze-ko.” Gyi-lah wô, “Yü ah-lah
soh-go siang-ken? ng-zi ky'i dzing-tông.” ⁵ *Yiu-da* nying-ts
k'ang læ *sing-din-li*, tseo-c'ih, ziu ky'i tiao-sah-de.

³ 箇個時候賣耶穌個猶大，看見其罪定實，就懊悔，馱
勒箇三十塊銀子去還箇星祭司頭長老，是介話：⁴ 「我賣嘅
罪主顧個血，有罪過。」其拉話：「與阿拉啥個相干？爾
自去承當。」⁵ 猶大銀子揸來聖殿裏，走出，就去吊煞了。

⁶ Keh-sing tsi-s-deo do-leh nying-ts, wô, “Keh kyî-jün z ma-hyüih-go kô-din, feh ing-kæ tiu læ nying-kw’u-li.” ⁷ Ziu dô-kô siang-liang, pô nying-ts ky’i ma siao-yiao-go din, hao en-tsông c’ih-meng-go nying. ⁸ Sô-yi keh-go din tao jü-kying eo gyi z “Hyüih-din.” ⁹ Keh-tsao sin-cü Yiæ-li-mi sô kông-go shih-wô yiu yiao-nyiaen, z-ka wô, “Gyi-lah do-leh keh sæn-jih-k’we nying-ts, ziu-z be z-dzih-kwu-kô cü-kwu-go kô-din, Yi-seh-lih nying sô kong-kwu-go; ¹⁰ yi do-c’ih-ky’i ma siao-yiao-go din, tsiao Cü sô feng-fu ngô.” [Sk. 11. 13.]

⁶ 箇星祭司頭馱勒銀子，話：「箇既然是賣血個價銀，弗應該丟來銀庫裏。」 ⁷ 就大家商量，把銀子去買燒窯個田，好安葬出門個人。 ⁸ 所以箇個田到如今謳其是「血田」。 ⁹ 箇遭先知耶利米所講個說話有效驗，是介話：「其拉馱勒箇三十塊銀子，就是被市值估價主顧個價銀，以色列人所公估個。 ¹⁰ 又馱出去買燒窯個田，照主所吩咐我。」 [Sk. 11. 13.]

¹¹ YIÆ-SU lih læ tsong-toh min-zin: tsong-toh meng Gyi wô, “Ng z Yiu-t’a; nying-go Wông-ti feh?” Yiæ-su teng gyi wô, “Ng wô-djôh-de.” ¹² Keh-sing tsi-s-deo teng tsiang-lao kao Yiæ-su z-‘eo, Gyi ih-ngæn feh, ing. ¹³ Keh-tsao Pe-lah-to! teng Gyi wô, “Gyi-lah yiu to-siao en-gyin tso te-tsing kao Ng, Ng soh feh t’ing-meng ma?” ¹⁴ Yiæ-su ziu-z ih-yiang en-gyin tu feh we-teh gyi; s-teh tsong-toh do-nyiang hyi-gyi.

¹¹ 耶穌立來總督面前，總督問其話：「爾是猶太人個皇帝弗？」耶穌等其話：「爾話着了。」¹² 箇星祭司頭等長老告耶穌時候，其一眼弗應。¹³ 箇遭彼拉多等其話：「其拉有多少案件做對證告爾，爾啥弗聽聞嗎？」¹⁴ 耶穌就是一樣案件都弗回答其，使得總督大樣稀奇。

¹⁵ Tao tsih-k’eng-go nyih-ts, tsong-toh lao kwe-kyü iao fông ih-go væn-nying peh pah-sing, ze gyi-lah iao jü. ¹⁶ Keh-go z-‘eo gyi-lah yiu ih-go yiu-ming-go væn-nying, kyiao-leh Pô-lah-pô. ¹⁷ Pah-sing jü-long-tong z-‘eo, Pe-lah-to teng gyi-lah wô, “Ng-lah iao ngô fông ‘ah-li ih-go peh

ng-lah? wa-z Pô-lah-pô, wa-z Yiæ-su kyiao-leh Kyi-toh?”¹⁸
Ing-we hyiao-teh z we-leh ky'i Gyi feh-ko, ka Gyi zông-læ-go.

¹⁵ 到節肯個日子，總督老規矩要放一個犯人撥百姓，隨其拉要如。¹⁶ 箇個時候其拉有一個有名個犯人，叫勒巴拉巴。¹⁷ 百姓聚攏東時候，彼拉多等其拉話：「爾拉要我放何裏一個撥爾拉？還是巴拉巴，還是耶穌叫勒基督？」¹⁸ 因爲曉得是爲了氣其弗過，解其上來個。

¹⁹ Tsong-toh zo dông z-‘eo, gyi-go lao-nyüing ts’a nying tao gyi u-sen læ, z-ka wô, “Keh tsing-dzih Nying-go z-ken m-nao ky’i kwun-tsiang: ing-we ngô kyih-mih mong li-hyang we-leh Gyi ky’üoh hyü-to kw’u-deo.”

¹⁹ 總督坐堂時候，其個老嫗差人到其烏碎來，是介話：「箇正直人個事幹嘸得好去管賬，因爲我今末夢裏向爲了其喫許多苦頭。」

²⁰ Keh-sing tsi-s-deo teng; tsiang-lao ts’ön-teh keh-dziao nying, hao t’ao Pô-lah-pô, djü-mih Yiæ-su. ²¹ Tsong-

toh we-teh gyi-lah, wô, “Keh liang-go, iao ngô fông ‘ah-li ih-go peh ng-lah?” Gyi-lah wô, “Pô-lah-pô.” ²² Pe-lah-to teng gyi-lah wô, “Ka-ni, Yiæ-su kyiao-leh Kyi-toh, ngô kæ dza bæen Gyi?” Cong-nying wô, “Hao ting Gyi læ jih-z-kô-zông.” ²³ Tsong-toh wô, “Gyi tso soh-go ôh z-ken?” Gyi-lah yüih-fah eo-leh hyiang, wô, “Ting Gyi læ jih-z-kô-zông.”

²⁰ 箇星祭司頭等長老攬掇箇潮人，好討巴拉巴，除滅耶穌。²¹ 總督回答其拉，話：「箇兩個，要我放何裏一個撥爾拉？」其拉話：「巴拉巴。」²² 彼拉多等其拉話：「介呢，耶穌叫勒基督，我該咋辦其？」衆人話：「好釘其來十字架上。」²³ 總督話：「其做啥個惡事幹？」其拉越發謳勒響，話：「釘其來十字架上。」

²⁴ Pe-lah-to hyiao-teh z m-shih-fah, *pah-sing* fænhyang yü-kô nao-z; ziu do-leh shü, læ keh-dziao nying min-zin gyiang-gyang siu, z-ka wô, “*Liu-c’ih* keh tsingdzih Nying-go hyüih, ngô z m-ze: ng-lah zi ky’i dzing-tông.” ²⁵ Cong pah-sing we-teh wô, “Gyi-go hyüih hao kwe peh ah-lah teng ah-lah ts-seng.” ²⁶ Keh-tsao fông Pô-lah-

pô peh gyi-lah; yüong pin-ts tang Yiæ-su, ziu kao-dæ gyi-lah ky'i ting Gyi læ jih-z-kô-zông.

²⁴ 彼拉多曉得是嘸設法，百姓反響愈加鬧事。就馱勒水，來箇潮人面前澆澆手，是介話：「流出箇正直人個血，我是嘸罪。爾拉自去承當。」²⁵ 衆百姓回答話：「其個血好歸撥阿拉等阿拉子孫。」²⁶ 箇遭放巴拉巴撥其拉。用鞭子打耶穌，就交代其拉去釘其來十字架上。

²⁷ KEH-TSAO tsong-toh-go ping ta Yiæ-su tao ^[1]kwun-t'ing-li, eo-long 'eh-ying-go ping læ c'ü-siao Gyi. ²⁸ Ziu poh-diao Gyi i-zông, do-leh 'ong-bao p'i Gyi; ²⁹ ts' pin-c'ih ih-ting bing-t'in-kwun, ta læ Gyi deo-li; yi peh Gyi jing-tsah siu do ih-keng lu-ken; ziu gyü-lôh Gyi min-zin, c'ü-siao Gyi, wô, "Yiu-t'a nying-go Wông-ti, kong-hyi!" ³⁰ Yi zæn-t'u t'u Gyi, do-leh keh-keng lu-ken tang Gyi deo. ³¹ C'ü-siao-hao-ts, poh-diao 'ong-bao, dzing-gyiu peh Gyi c'ün Zi-go i-zông; ziu t'o-c'ih-ky'i ting Gyi læ jih-z-kô-zông.

27 箇遭總督個兵帶耶穌到官廳裏^[1]，謳攏合營個兵來取笑其。28 就剝掉其衣裳，馱勒紅袍披其，29 刺編出一頂平天冠，戴來其頭裏，又撥其順隻手馱一根蘆竿。就跪落其面前，取笑其，話：「猶太人個皇帝，恭喜！」30 又饞唾吐其，馱勒箇根蘆竿打其頭。31 取笑好仔，剝掉紅袍，仍舊撥其穿自個衣裳，就拖出去釘其來十字架上。

[1] 'Ôh-tsia wô, wông-kong-li. 或者話，皇宮裏。（原註）

32 Gyi-lah tseo-c'ih-ky'i, p'ong-djôh ih-go Kwu-li-næ nying, ming-z kyiao-leh Si-meng; ziu ngang-k'ô gyi pe Yiæ-su-go jih-z-kô.

32 其拉走出去，碰着一個古利奈人，名字叫勒西門，就硬扞其背耶穌個十字架。

33 TSEO tao ih-t'ah di-fông kyiao-leh Kôh-kôh-t'a, ziu-z 'kw'u-lu-deo u-sen' ka-shih, 34 ziu do-leh yiu kw'u-tæn 'o-tih-go sön-tsiu peh Gyi ky'üoh: Gyi ih zông-djôh, feh k'eng ky'üoh. 35 Ting-zông jih-z-kô ts-'eo, gyi-lah ts'eh ts-meh-den dô-kô feng Gyi i-zông; hao s-teh keh sin-cü-

nying kông-ko-liao shih-wô yiu yiao-nyiaen, z-ka wô, “Ngô nga-deo i-zông gyi-lah dô-kô feng-k’æ; we-leh Ngô li-deo i-zông gyi-lah ts’eh ts-meh-den.” [S. 22. 18.] ³⁶ *Keh-sing ping* zo-ts kwun-kæn. ³⁷ Læ Gyi deo-zông t’iah *ih-da* yiu Gyi ze-ming sia-tih-go *diao-ts*, ziu-z wô, “KEH Z YIÆ-SU, YIU-T’A NYING-GO WÔNG-TI.”

³³ 走到一埭地方叫勒各各他，就是『骷顱頭烏碎』解說，³⁴ 就馱勒有苦膽和的個酸酒撥其喫。其一嘗着，弗肯喫。³⁵ 釘上十字架之後，其拉撮指末頭大家分其衣裳，³⁶ 好使得箇先知人講過了說話有效驗，是介話：「我外頭衣裳其拉大家分開，爲了我裏頭衣裳其拉撮指末頭。」[S. 22. 18.] 箇星兵坐仔管間。³⁷ 來其頭上貼一埭有其罪名寫的個條子，就是話：「箇是耶穌，猶太人個皇帝。」

³⁸ *Keh-go* z-‘eo yiu liang-go gyiang-dao teng Gyi dong-de ting læ jih-z-kô-zông, ih-go læ jing-siu-pin, ih-go læ tsia-siu-pin.

³⁸ 箇個時候有兩個強盜等其同隊釘來十字架上，一個來順手邊，一個來借手邊。

³⁹ Tseo-ko-go cü-kwu deo yiao-yiao, sih-doh Gyi, z-ka wô, ⁴⁰ “Ng z we hwe-diao *sing*-din, sæn nyih kong-fu tsæ ky‘i-hao Cü-kwu, *næn-kæn* hao Zi kyi Zi. Ng ziah z Jing-ming-go Ng-ts, dzong jih-z-kô hao tseo-lôh-læ.” ⁴¹ Keh-sing tsi-s-deo doh-shü-nying teng tsiang-lao yia z-ka læ-tih tsao-siao Gyi, wô, ⁴² “Gyi yiu bih-nying kyi-ko-de, feh neng-keo kyi Zi. Gyi ziah z Yi-seh-lih-go Wông-ti, næn-kæn dzong jih-z-kô hao tseo-lôh, ah-lah ziu we siang-sing Gyi. ⁴³ Gyi z k‘ao-djôh Jing-ming; *Jing-ming* ziah-z hwunhyi Gyi, næn-kæn kæ læ kyi Gyi: ing-we Gyi wô, ‘Ngô z Jing-ming-go Ng-ts.” ⁴⁴ Teng Gyi dong-de ting-kæn-go gyiang-dao yia z tso-ying *shih-wô* zôh-mô Gyi.

³⁹ 走過個主顧頭搖搖，褻瀆其，是介話：⁴⁰ 「爾是會毀掉聖殿，三日工夫再起好主顧，難問好自救自。爾若是神明個兒子，從十字架好走落來。」⁴¹ 箇星祭司頭讀書人等長老也是介來的嘲笑其，話：⁴² 「其有別人救過了，弗能夠救自。其若是以色列個皇帝，難問從十字架好走落，阿拉就會相信其。⁴³ 其是靠着神明，神明若是歡喜其，難

間該來救其，因為其話：『我是神明個兒子。』」⁴⁴ 等其同隊釘間個強盜也是做樣說話警罵其。

⁴⁵ Dzong jih-nyi tin-cong tao sæn tin-cong, pin-di tu heh-en. ⁴⁶ Mao sæn tin-cong, Yiæ-su do-do sing-hyang eo-ky'i-læ, wô, "Yi-li! Yi-li! lah-mô sah-bah-da-nyi?" ziu-z wô, "Ngô-go Jing-ming! Ngô-go Jing-ming! dza-we ky'i-diao Ngô?" [S. 22.1.] ⁴⁷ Yiu-sing keh-deo lih-kæn-go nying t'ing-meng, z-ka wô, "Keh-go nying læ-tih eo Yi-li-üô." ⁴⁸ Nen-cong yiu ih-go nying ze-siu peng-ky'i, do-leh hæ-min-hwô, ts'u seng-t'eo-ts, c'oh læ lu-ken-li, peh Gyi ky'üoh. ⁴⁹ Yü-to z-ka wô, "Vong-de; ah-lah ts'ia k'en Yi-li-üô we læ kyi Gyi feh?"

⁴⁵ 從十二點鐘到三點鐘，遍地都黑暗。⁴⁶ 毛三點鐘，耶穌大大聲響謳起來，話：「以利！以利！拉馬撒白大尼？」就是話：「我個神明！我個神明！咋會棄掉我？」⁴⁷ 有星箇頭立間個人聽聞，是介話：「箇個人來的謳以利亞。」⁴⁸ 內中有一個人隨手奔起，馱勒海綿花，醋滲透

仔，戳來蘆竿裏，撥其喫。⁴⁹ 餘多是介話：「甯了。阿拉且看以利亞會來救其弗？」

⁵⁰ Yiæ-su yi do-do sing-hyang eo ih-sing, ky'i ziu dön-de.

⁵⁰ 耶穌又大大聲響謳一聲，氣就斷了。

⁵¹ Sing-din-li-go mun-tsiang zông-‘ô te-lih-k’æ, di-yiang cing-dong, zah-deo lih-k’æ: ⁵² veng-mo k’æ-k’æ; hyü-to kw’eng-kæn sing-nying-go p’oh-s yi bô-ky’i, dzong veng-li ka tseo-c’ih-læ, teng Yiæ-su weh-cün-læ ts-‘eo tseo-tsing sing-dzing-li, yin-c’ih-læ peh hyü-to nying k’en.

⁵¹ 聖殿裏個幔帳上下飭裂開，地垵震動，石頭裂開，
⁵² 墳墓開開，許多睏間聖人個魄屍又爬起，從墳裏介走出來，等耶穌活轉來之後走進聖城裏，現出來撥許多人看。

⁵⁴ Pah-tsong teng gyi dong-de kwun Yiæ-su go cü-kwu, k’en-kyin di-cing teng keh-sing *bih-nyiang-kao* z-ken, do-nyiang p’ô-ky’i-læ, z-ka wô, “Keh jih-dzæ z Jing-ming-go Ng-ts.”

⁵⁴ 百總等其同隊管耶穌個主顧，看見地震等箇星別樣告事幹，大樣怕起來，是介話：「箇實在是神明個兒子。」

⁵⁵ Keh-deo yiu hyü-to nyü-nying yün-yün k'en-kæn, ziu-z dzong Kyüô-li-li keng-leh Yiæ-su kong-ing Gyi go cü-kwu. ⁵⁶ Nen-cong yiu Meh-da-lah-go Mô-li-üô, Yüô-kôh teng Iah-si-go ah-nyiang Mô-li-üô, wa-yiu Si-pi-t'a ng-ts-go ah-nyiang.

⁵⁵ 箇頭有許多女人遠遠看間，就是從加利利跟勒耶穌供應其個主顧。⁵⁶ 內中有抹大拉個馬利亞，雅各等約西個阿孃馬利亞，還有西庇太兒子個阿孃。

⁵⁷ TAO yia-kw'a, yiu ih-go yiu-lao tseo-læ, z Üô-li-mô-t'a nying, ming-z kyiao-leh Iah-seh, yia z tso Yiæ-su meng-du go: ⁵⁸ gyi læ kyin Pe-lah-to, t'ao Yiæ-su-go s-siu. Pe-lah-to ziu feng-fu pô s-siu kao-dæ gyi. ⁵⁹ Iah-seh do-leh s-siu, yüong ken-zing-go si mô-pu ko-hao-ts, ⁶⁰ ky'i en-leh gyi-zi-go zah-ngæn zôh-c'ih-læ ziu-veng-li: yi fæn ih-kw'e do zah-deo seh læ veng meng-k'eo, ziu ky'i-de. ⁶¹ Keh-deo

yiuh Meh-da-lah-go Mô-li-üô, teng keh bih-go Mô-li-üô, dziao-leh veng zo-kæn.

⁵⁷ 到夜快，有一個有佬走來，是亞利馬太人，名字叫勒約瑟，也是做耶穌門徒個。⁵⁸ 其來見彼拉多，討耶穌個屍首。彼拉多就吩咐把屍首交代其。⁵⁹ 約瑟馱勒屍首，用乾淨個細麻布裹好仔，⁶⁰ 去安勒其自個石巖鑿出來壽墳裏。又翻一塊大石頭塞來墳門口，就去了。⁶¹ 箇頭有抹大拉個馬利亞，等箇別個馬利亞，朝勒墳坐間。

⁶² TAO di-nyi nyih, ziu-z yü-be-nyih-go di-nyi nyih, keh-sing tsi-s-deo teng Fah-li-sæ nying tu jü-long læ kyin Pe-lah-to, z-ka wô, ⁶³ “Da-jing, ah-lah kyî-teh keh-go p’in-zeh weh-zin wô, ‘Ko-leh sæn nyih, Ngô we weh-cün-læ.’ ⁶⁴ Keh-lah ts’ing ng feng-fu Gyi-go veng lao-lao-k’ao-k’ao kwun-siu gyi tao di-sæn nyih; k’ong-p’ô Gyi-go meng-du yia-deo læ t’eo Gyi s-siu, ziu teng pah-sing wô, ‘Gyi dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ-de:’ ka-ni, keh ‘eo-deo-go hong-p’in pi zin-deo keng-kô li-‘æ.” ⁶⁵ Pe-lah-to teng gyi-lah wô, “Ng-lah yiu ih-de ping: hao ky’i, ‘eo ng-lah vu-

nyih-ts lao-lao-k'ao-k'ao kwun-siu *Gyi-go veng.*" ⁶⁶ Gyi-lah ziu ky'i, fong-bi fong-hao zah-deo, peh keh-de ping kwun-kæn, s-teh veng-mo lao-k'ao.

⁶² 到第二日，就是預備日個第二日，箇星祭司頭等法利賽人都聚攏來見彼拉多，是介話：⁶³ 「大人，阿拉記得箇個騙賊活前話：『過了三日，我會活轉來。』」⁶⁴ 箇勒請爾吩咐其個墳牢牢靠靠管守其到第三日，恐怕其個門徒夜頭來偷其屍首，就等百姓話：『其從死人中央活轉來了。』」介呢，箇後頭個哄騙比前頭更加厲害。」⁶⁵ 彼拉多等其拉話：「爾拉有一隊兵，好去，候爾拉武藝子牢牢靠靠管守其個墳。」⁶⁶ 其拉就去，封皮封好石頭，撥箇隊兵管間，使得墳墓牢靠。

Mt. XXVIII.

KO-LEH en-sih-nyih, ts'ih-nyih-go deo-nyih t'in kw'a liang z-'eo, Meh-da-lah-go Mô-li-üô teng keh bih-go Mô-li-

üô læ k'en veng-mo.

過了安息日，七日個頭日天快亮時候，抹大拉個馬利亞等箇別個馬利亞來看墳墓。

² [¹]Keh-go z-'eo, di do-nyiang cing-dong-ko-de: ing-we yiu ih-go Cü-go t'in-s dzong t'in lôh-læ, fæn-ko veng meng-k'eo keh-kw'e zah-deo, ziu zo læ keh zah-deo-zông.

³ Gyi-go siang-mao ziang sin-din ka *liang*; i-zông ziang shih ka bah. ⁴ Kwun-kæn-go *ping* we-leh p'ô t'in-s ky'ih-hoh, hah-leh ziang si-liao ka.

² 箇個時候，地大樣震動過了^[1]。因爲有一個主個天使從天落來，翻過墳門口箇塊石頭，就坐來箇石頭上。³ 其個相貌像閃電介亮，衣裳像雪介白。⁴ 管間個兵爲了怕天使喫惶，嚇勒像死掉介。

⁵ T'in-s k'æ k'eo, teng keh-sing nyü-nying wô, "Ng-lah hao-vong p'ô: ngô hyiao-teh ng-lah z læ zing ting jih-z-kô go Yiæ-su. ⁶ Gyi feh læ dông-deo; z weh-cün-læ-de, ziang Gyi wô-ko ka. Hao læ k'en Cü tsông-go u-sen. ⁷ Yi

hao kw'a-kw'a ky'i, teng Gyi meng-du wô, Gyi dzong si-nying cong-nyiang z weh-cün-læ-de; ping-ts'ia sin-jü ng-lah tao Kyüô-li-li ky'i: læ keh-deo ng-lah we k'en-kyin Gyi. Ngô z wô hyiang ng-lah dao-de.”

⁵ 天使開口，等箇星女人話：「爾拉好甯怕，我曉得爾拉是來尋釘十字架個耶穌。⁶ 其弗來蕩頭，是活轉來了，像其話過介。好來看主葬個烏碎。⁷ 又好快快去，等其門徒話，其從死人中央是活轉來了，並且先如爾拉到加利利去。來箇頭爾拉會看見其。我是話向爾拉道了。」

⁸ Gyi-lah kw'a-kw'a tseo-c'ih veng-mo, yi p'ô yi donyang hwun-hyi; ziu peng-ky'i t'ong-pao Gyi-go meng-du. ⁹ Ky'i t'ong-pao meng-du z-'eo, Yiæ-su p'ong-djôh gyi-lah, z-ka wô, “Ts'ing en!” Gyi-lah tseo-long, bao-leh Gyi kyiah, pa Gyi. ¹⁰ Yiæ-su ziu teng gyi-lah wô, “Hao-vong p'ô: ky'i eo Ngô-go hyüong-di tao Kyüô-li-li ky'i; læ keh-deo we k'en-kyin Ngô.”

⁸ 其拉快快走出墳墓，又怕又大樣歡喜，就奔去通報其個門徒。⁹ 去通報門徒時候，耶穌碰着其拉，是介話：「請

安！」其拉走攏，抱勒其腳，拜其。¹⁰ 耶穌就等其拉話：

「好甯怕，去謳我個兄弟到加利利去，來箇頭會看見我。」

¹¹ Gyi-lah ky'i-go z-'eo, keh-de ping li-hyang yiu kyigo tseo-tsing zing-li, pô keh-ky'i z-ken long-tsong t'ong-pao keh-sing tsi-s-deo. ¹² Tsi-s-deo teng tsiang-lao dô-kô jü-long, siang-liang-hao ziu coh hyü-to nying-ts peh keh-sing ping, z-ka wô, ¹³ “Ng-lah hao wô, ‘Gyi meng-du yia-tao tseo-læ; ah-lah tang k'eh-c'ong z-'eo, pô Gyi s-siu t'eo-leh-ky'i-de.’ ¹⁴ Tsong-toh ziah-z teh-cü, ah-lah ziu we ky'i ky'ün gyi, pao ng-lah hao fông-sing.” ¹⁵ Gyi-lah do-leh nying-ts, tsiao kao gyi ka tso: keh-go shih-wô tao jü-kying Yiu-t'a nying wa læ-tih djün-ky'i.

¹¹ 其拉去個時候，箇隊兵裏向有幾個走進城裏，把箇起事幹攏總通報箇星祭司頭。¹² 祭司頭等長老大家聚攏，商量好就給許多銀子撥箇星兵，是介話：¹³ 「爾拉好話：

『其門徒夜到走來，阿拉打瞌睏時候，把其屍首偷勒去了。』¹⁴ 總督若是得知，阿拉就會去勸其，保爾拉好放

心。」¹⁵ 其拉馱勒銀子，照教其介做。箇個說話到如今猶太人還來的傳去。

¹⁶ JIH-IH meng-du ziu tseo tao Kyüô-li-li ih-zo sæn ky'i, ziu-z Yiæ-su sô wô-ko-go sæn. ¹⁷ K'en-kyin Yiæ-su, ziu pa Gyi: tsih-z yiu-sing læ-tih nyi-ôh. ¹⁸ Yiæ-su tseo-long-læ, teng gyi-lah z-ka wô, "T'in-zông di-ô væn-pah gyün-ping yi-kying kao-dæ Ngô de. ¹⁹ Keh-lah ng-lah hao ky'i tsiao væn-koh-go pah-sing tso meng-du, yüong Ah-tia teng Ng-ts teng Sing-Ling-go ming-deo 'ang si-li peh gyi-lah; ²⁰ væn-pah z Ngô sô feng-fu ng-lah go, kao gyi-lah ky'i pao-siu. Ping-ts'ia Ngô nyih-nyih teng ng-lah dô-kô læ-tong, ih-dzih tao z-shü mah-go nyih-ts." Üô-meng.

¹⁶ 十一門徒就走到加利利一座山去，就是耶穌所話過個山。¹⁷ 看見耶穌，就拜其，只是有星來的疑惑。¹⁸ 耶穌走攏來，等其拉是介話：「天上地下凡百權柄已經交代我了。¹⁹ 箇勒爾拉好去招萬國個百姓做門徒，用阿爹等兒子等聖靈個名頭行洗禮撥其拉。²⁰ 凡百是我所吩咐爾拉個，

教其拉去保守。並且我日日等爾拉大家來東，一直到時世末個日子。」亞們。
